

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

PROVOZNĚ EKONOMICKÁ FAKULTA

Katedra humanitních věd

DIPLOMOVÁ PRÁCE

**Téma: Zhodnocování potenciálu venkova
prostřednictvím poskytování specifických služeb
vázaných na chov zvířat**

Vypracovala:

Bc. Jitka Košková

Vedoucí diplomové práce:

doc. Mgr. Helena Hudečková, CSc.

© Praha 2015

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Katedra humanitních věd

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Jitka Košková

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Zhodnocování potenciálu venkova prostřednictvím poskytování specifických služeb vázaných na chov zvířat

Název anglicky

The appreciation of rural potential according by providing specific services...

Cíle práce

Zmapovat situaci v poskytování specifických služeb vázaných na chov zvířat ve venkovském prostředí České republiky a navrhnout konkrétní projekt organizace poskytující takový druh služby.

Metodika

Výchozí rámec tvoří problematika soužití se zvířaty v moderní společnosti, resp. změn ve funkcích a úloze zvířat v životě lidí. Pozornost je zaměřena k otázce, jakých nových způsobů dnes nabývá plnění sociální (ne hospodářské) funkce společného žití lidí a zvířat. Po zmapování této problematiky prostřednictvím dostupných zdrojů vyústí praktická část práce do návrhu/projektu konkrétní organizace, zajišťující činnosti, které takovou (vybranou) funkci naplňují. Řešení bude vyžadovat sekundární výzkum (pro mapování situace ve venkovském prostředí České republiky) i primární výzkum (ve vybraných konkrétních organizacích zabývajících se takovými činnostmi). Cílové řešení předpokládá převahu kvantitativního přístupu v sekundárním výzkumu (cílem je zmapování situace) a kvalitativního přístupu v primárním výzkumu (cílem je vytvořit případovou studii).

Doporučený rozsah práce

60-80 stran

Klíčová slova

vztah lidé – zvířata, sociální funkce, venkovské prostředí, Česká republika, sociologický empirický výzkum

---

Doporučené zdroje informací

Beneš, J. Člověk. Praha 1994.

Caras, R. Zvířata, která změnila člověka. Praha 1999.

Časopis Planeta zvířat: nejen inzertní měsíčník.

Čejka, J. Zvířata jsou naši bližní. Praha 2010.

Fraňková, S. Zvíře jako partner a průvodce člověka. Praha 1999.

Hessler-Key, M. Magická moc zvířat. Praha 2002

Komárek, S. Příroda a kultura. Praha 2008.

Veselovský, Z. Člověk a zvíře. Praha 2000.

Předběžný termín obhajoby

2015/06 (červen)

Vedoucí práce

doc. Mgr. Helena Hudečková, CSc.

Elektronicky schváleno dne 12. 11. 2014

doc. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 13. 11. 2014

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 23. 03. 2015

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma „Zhodnocování potenciálu venkova prostřednictvím poskytování specifických služeb vázaných na chov zvířat“ zpracovala samostatně za použití uvedených pramenů a literatury a po odborných konzultacích s doc. Mgr. Helenou Hudečkovou a Ing. Janou Henychovou. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze, dne 21. března 2015

.....
Bc. Jitka Košková

Poděkování

Velice děkuji doc. Mgr. Heleně Hudečkové, CSc., vedoucí mé diplomové práce, za skvělé vedení, rady, podporu a připomínky, které byly velmi přínosné pro vznik této práce. Dále děkuji sestře, chovatelce a musherce Ing. Janě Henychové za poskytnutí cenných informací a možnost odborných konzultací daného tématu.

Zhodnocování potenciálu venkova prostřednictvím poskytování specifických služeb vázaných na chov zvířat

Souhrn

Diplomová práce se zabývá problematikou, která spojuje specifickou činnost v zemědělství (chov zvířat) a sociální poslání. Cílem je jednak zmapovat situaci v poskytování specifických sociálních služeb vázaných na chov psů a koní ve venkovském prostředí České republiky a jednak návrh na rozšíření takových aktivit v jedné vybrané firmě. Po literární rešerši následuje sekundární i primární výzkum (vedený technikou pozorování a dotazování).

Teoretická část práce se věnuje vztahu člověka ke zvířatům (psům a koním). Je zdůrazněna změna v tomto vztahu od hospodářského k sociálnímu užítku poskytováním speciálních služeb vázaných na chov zvířat.

V praktické části jsou zmapovány organizace/farmy/chovné stanice zaměřené na chov psů a koní, které v České republice vykonávají sociální aktivity – canisterapii a hippoterapii. Mapování zahrnuje identifikaci podle umístění v městském a venkovském prostředí, právní formy, způsobu podnikatelské činnosti a zaměření na skupiny ohrožené sociální exkluzí. Následuje případová studie se zřetelem na rozšíření takových aktivit pro skupiny dětí, mládeže a mladých dospělých, zdravotně postižených a osob se závislostí/zkušeností s návykovými látkami.

Klíčová slova: vztah lidé – zvířata, venkovské prostředí, sociální exkluze a inkluze, sociální podnikání, sociální zemědělství.

The appreciation of rural potential according by providing specific services related to livestock

Summary

This thesis deals with the problems that combines specific activity in agriculture (animal husbandry) and social mission. The aim is to map the situation in the provision of specific social services related to breeding dogs and horses in the countryside of the Czech Republic and, secondly, for the extension of such activities in a selected company. After a literature review followed by secondary and primary research (leadership techniques of observation and interviewing).

The theoretical part of the thesis deals with man's relationship to animals (dogs and horses). It emphasized the change in this relationship from economic to social benefit providing special services related to animal husbandry.

In the practical part are mapped organization/farm/kennel on the keeping of dogs and horses in the Czech Republic engaged in social activities - canine therapy and hippotherapy. Mapping involves identifying by location in urban and rural environments, legal forms, the way business and focus on groups at risk of social exclusion. The following is a case study with a view to extending such activities for groups of children, youth and young adults, the disabled and people with addictions/experience with addictive substances.

Keywords: relationship humans – animals, the rural environment, social exclusion and inclusion, social entrepreneurship, social farming.

OBSAH

1 Úvod.....	5
2 Cíl práce a metodika	6
3 Partnerství mezi člověkem a zvířetem – význam, vývoj soužití člověk-zvíře..	8
3.1 Vztah mezi člověkem a psem	10
3.2 Vztah mezi člověkem a koněm	11
3.3 Domestikace	12
3.4 Novodobá funkce spojená se vztahem člověka – zvíře: Zooterapie	14
3.5 Shrnutí.....	20
4 Poskytování specifických služeb vázaných na chov zvířat v rámci zemědělství	21
4.1 Sociální politika zaměřená na sociální inkluzi.....	21
4.1.1 Strategie sociálního začleňování v České republice	22
4.1.2 Úloha neziskového sektoru	23
4.1.3 Dobrovolnictví v sociální práci v ČR	26
4.2 Sociální ekonomika, sociální podnikání, sociální zemědělství.....	27
4.2.1 Sociální ekonomika.....	27
4.2.2 Sociální podnikání	28
4.2.2.1 Sociální podniky v ČR v Adresáři sociálních podniků.....	29
4.2.3 Sociální zemědělství	32
4.3 Shrnutí.....	34
5 Specifické sociální aktivity na farmách a organizacích – canisterapie, hippoterapie	36
5.1 Zaměření na chov psů a canisterapii	36
5.1.1 Seznam organizací a farem zabývajících se chovem psů	38
5.2 Zaměření na chov koní a hippoterapii.....	44
5.2.1 Seznam organizací a farem zaměřených na chov koní	46

5.3 Porovnání zemědělských SP (zabývajících se canisterapií a hippoterapií) a nezemědělských SP	51
6 Případová studie - Sociální aktivity v chovné stanici plemene sibiřský husky ve firmě Ing. Jana Henychová – Huskies.cz	53
6.1 Představení firmy a její majitelky.....	53
6.1.1 Firma Ing. Jana Henychová – Huskies.cz.....	53
6.1.2 Majitelka firmy – životní příběh.....	54
6.2 Historie a současný stav firmy.....	56
6.2.1. Vznik a vývoj firmy - činnostní pojetí.....	56
6.2.2 Roční rozpočet firmy	61
6.2.3 Zaměstnanci a spolupracovníci.....	62
6.3 Zaměření firmy na sociální činnosti	63
6.3.1 Zaměření firmy na cílovou skupinu zdravotně postižených.....	63
6.3.2 Zaměření firmy na cílovou skupinu děti, mládež a mladí dospělí.....	64
6.3.3 Zaměření firmy na cílovou skupinu osob se zkušeností/závislostí na návykových látkách.....	67
6.4. Rozšiřování sociálních činností – záměr.....	67
6.4.1 Rozšíření sociálních aktivit zaměřených na osoby se zdravotním postižením.....	68
6.4.2 Rozšíření sociálních aktivit zaměřených na děti, mládež a mladé dospělé	69
6.4.3 Rozšíření sociálních aktivit zaměřených na osoby se zkušeností/závislostí na návykových látkách	71
7 Závěr.....	72
8 Seznam literatury	75
8.1 Internetové zdroje	77
9 Přílohy	79

1 Úvod

Tuto diplomovou práci rámuje téma sociálního zemědělství. Pro Českou republiku je pojem „sociální zemědělství“ inovativním přístupem sdružujícím dva koncepty, a to multifunkční zemědělství a sociální služby. V současné době probíhá v České republice zatím málo aktivit, které propojují zemědělské prostředí s využitím zvířat pro sociální účely (funkce) pro osoby v nouzi nebo s postižením. Tato speciální problematika je tématem této diplomové práce.

Úprava zemědělských zařízení pro léčebné účely představuje rostoucí potenciální sektor pro zemědělce napříč celou EU, kde je pojem „social farming“ rozšířen a praktikován ve větší míře, znalosti a aktivity sociálního zemědělství jsou importovány do našeho prostředí a uzpůsobeny místním podmínkám.

Evropští zemědělci byli vždy hrdí na svou schopnost poskytovat dobrou péči své půdě, zvířatům a pěstovaným plodinám. Tato dovednost se nyní rozšířila o další službu, kterou mohou farmy nabídnout, a to je nabízet zemědělskou usedlost jako zařízení pro poskytování zdravotní péče lidem postiženým mentální, sociální, psychickou poruchou či fyzickým postižením. Nejúspěšnější sociální podniky tohoto druhu fungují dokonce ve spolupráci s veřejnými nebo soukromými institucemi sektoru zdravotní péče.

S rozmachem civilizace se lidé vzdali bezprostředního kontaktu s přírodou a se zvířaty, vztah lidí ke zvířatům se mnohdy změnil pouze na vztah konzumní. Naštěstí jsou ještě lidé, kteří zmírňují civilizační důsledky ve vztahu k přírodě zřizováním zoologických zahrad, chovatelských stanic a farem, chováním přátelských zvířat v domácím prostředí, prezentací obrázků fauny a flory v publikacích, médiích atd. Zvířata v nich vyvolávají pocit bezpečí, přátelskou atmosféru, důvěru a podporu.

Mým osobním důvodem výběru tohoto tématu pro diplomovou práci je pokračování mé bakalářské práce, ve které jsem se zabývala netradičním tématem, „mushingem“ – sportem psích spřežení, kde jsem se věnovala vztahům mezi tímto sportem a povahou pout, která vznikají mezi člověkem a psem. V diplomové práci řeším specifické služby a vztahy mezi člověkem a zvířetem (zejména psem a koněm) a jejich soužitím na sociálních farmách ve venkovském prostředí v ČR.

2 Cíl práce a metodika

Obecným cílem diplomové práce je zmapování sociálních zemědělských aktivit na farmách a chovatelských stanicích ve venkovském prostředí v České republice jako prostředím, ve kterém působí chovná stanice „Harcovský les“ v obci Lučany nad Nisou (Liberecký kraj). V případové studii tohoto podniku zaměřujeme pozornost na pestrost aktivit (chovná a závodní činnost, ale také sociální aktivity) s ohledem na tržní, ale také sociální poslání.

Sociální aktivity této organizace jsou zaměřeny na rozvoj dětské sportovní činnosti (sportovní kroužek zaměřený na canicross – běh se psem, jízdu se psím spřežením, péči o psa), na rozvoj uvědomění si vlastního prožívání klientů Sociálního ústavu v Horním Maxově (klienti ústavu jsou dospělí lidé se všemi stupni mentálního postižení i kombinovanými postiženími smyslovými, fyzickými i psychiatrickými) a na terapeutickou činnost pro osoby závislé na alkoholu a jiných návykových látkách (např. při zapojení do péče o chov smečky tažných psů, zapojením do aktivit pomoci musherovi při závodní činnosti).

Východiskem je historický vývoj vztahů mezi člověkem a zvířetem, zejména psem a koněm, jak se vyvíjely jejich vztahy a co je důležité pro rozvoj těchto specifických partnerských vztahů. Jak postupoval vývoj těchto vztahů od historicky prvního známého soužití, přes postupnou domestikaci po chov jako hospodářských zvířat a dále k plnění dalších sociálních funkcí. To se již týká moderní a soudobé společnosti a také její sociální politiky.

Je mapováno, jak může působení zvířat na člověka obohatit jeho život, vylepšit jeho psychickou i fyzickou kondici, uklidnit ho a upokojit v těžkých chvílích, při nemocech a zármutku. Poukazujeme tedy na zemědělské, resp. chovatelské aktivity z jiného hlediska, kdy prostřednictvím sociálních aktivit funguje farma jako terapeutický nástroj nebo jako zázemí pro pracovní uplatnění pro klienty s tělesným postižením, s mentálním postižením, pro osoby závislé na alkoholu a jiných návykových látkách, ale podporuje také mentální rozvoj dětí správným směrem. Rutinní venkovské aktivity se čím dále tím častěji považují za ideální prostředí pro zdravotní terapie a sociální rehabilitaci.

V první části empirického výzkumu tedy bude zmapována situace ve venkovském prostředí v České republice. V této části bude provedeno vyhledání farem a organizací,

které se věnují specifickým sociálním aktivitám vázaným na chov zvířat. V této fázi práce se již zaměřujeme pouze na farmy se specifickým zaměřením chovu na koně a psy, které ve svých činnostech obsahují plnění výše uvedených sociálních funkcí. Toto vyhledávání bude provedeno jednak na základě registrace takových organizací v příslušných databázích (www.ceske-socialni-podnikani.cz, www.hafici.cz, www.konicki.cz) a vyhledáváním menších organizací, které nejsou registrované v databázích. V případě potřeby bude vytvářený seznam doplněn informacemi, které budou získávány telefonickým dotazováním či elektronickou poštou.

Druhá část empirického výzkumu – případová studie bude řešena kombinací technik pozorování a dotazování, tedy terénním výzkumem s opakovanou přímou účastí na místě. Doplnující bude v tomto případě studium dokumentů této organizace.

Diplomová práce sestává ze čtyř obsahových kapitol. V teoretické části jsou řešeny dva specifické okruhy - vztahy lidí a zvířat, které se historicky vyvíjely a kvalita života lidí s postižením řešená sociální politikou. Pro zpracování těchto částí je využíváno studium odborné literatury a odborných dokumentů. Empirická část přináší jednak přehled organizací/farem zaměřených na poskytování sociálních aktivit vázaných na zemědělství a venkovské prostředí v České republice a jednak případovou studii organizace zaměřené na chov tažných psů a poskytující také volnočasové a terapeutické aktivity připojené k základní chovné činnosti.

V této případové studii bude věnována pozornost popisu organizace „Harcovský les“ z hlediska jejích základních identifikačních charakteristik a všech činností, kterým se věnuje. Bude sledovat i finanční záležitosti těchto činností. Zvláštní pozornost pak zaměří na sociální aktivity, aby v závěrečné fázi práce bylo navrženo, které z nich lze (za určitých podmínek) rozšířit.

3 Partnerství mezi člověkem a zvířetem – význam, vývoj soužití člověk-zvíře

Každé partnerství je založeno na vzájemném respektování a porozumění, které umožňuje plynulou vzájemnou interakci, komunikaci a kooperaci, a to vše musí být založeno na pozitivním a emočním vztahu. Toto platí jak pro vztahy mezi lidmi, tak i pro vztahy mezi člověkem a zvířetem. Základem pro pochopení odlišného živočišného druhu je dobrá znalost chování, jeho zákonitostí, obecné rysy i zvláštnosti vyplývající z genetického uspořádání jedince v průběhu života. Člověk musí znát, co je v chování zákonité, co je výsledkem dlouhé evoluční historie druhu a co vzniká v průběhu individuálního vývoje, i to, co je v chování náhodné a nepodstatné.

Dobří chovatelé se většinou postupně naučí rozumět významu komunikačních prostředků zvířat, s nimiž jsou v častém kontaktu. Jedná se o dlouhou a namáhavou cestu shromažďování a využívání vlastních zkušeností. Lze využít poznatky získané empirickým studiem i experimentálním výzkumem, které přináší behaviorální vědy, např. etologie. K poznání zákonitosti chování živočichů přispěly značnou měrou i zoopsychologie a psychologie. Předpokladem dobrého partnerského vztahu člověka se zvířetem je poznání zákonitostí chování zvířat. Důvody, proč člověk o toto usiluje, jsou – vlastní ochrana, využití zvířete ve svůj prospěch a ochrana zvířete (Fraňková, 1999).¹

Do 31.12.2013 bylo podle českého právního řádu každé zvíře (živočich) označováno jako věc.² Vycházelo to již z práva římského, kdy starořímscí právníci do stejné kategorie zařazovali i otroky. Dnes, pokud někdo nazve jiného člověka člověkem, anebo bestií, myslí tím člověka krutého, odpudivého nepřítele, kterého je nutné pobít nebo zahnat. Špatné lidské chování se často srovnává s vlčí morálkou, hyenismem. I při běžné přátelské komunikaci se lidé přirovnávají ke slepici, huse, skunkovi či praseti. Podobné příklady chování jsou však dokladem hlouposti a nevzdělanosti. Největší zábranou v poznávání zvířat byla již ve starověku hluboce zakořeněná antropomorfizace, tedy vlastnosti lidí polidšťovat projevy zvířat (Veselovský, 2000). Oblíbenost a naopak

---

¹ Chováním různých živočišných druhů se zabývá etologie a další vědní disciplíny. Snaží se nalézt podobnosti i rozdíly v závislosti na jejich morfologickém uzpůsobení, na stupni vývoje nervové soustavy a centrálních regulačních mechanismů a na schopnosti adaptivně komunikovat s vnějším prostředím. Teoretické poznatky dávají základ i pro úspěšné partnerství člověka a zvířete (Fraňková, 1999).

² Od 1.1.2014 dle Nového občanského zákoníku (NOZ) již zvíře není věcí:

§ 489: Věc v právním smyslu (dále jen „věc“) je vše, co je rozdílné od osoby a slouží k potřebě lidí.

§ 494: Živé zvíře má zvláštní význam a hodnotu již jako smyslný nadaný živý tvor. Živé zvíře není věcí a ustanovení o věcech se na živé zvíře použijí obdobně je v rozsahu, ve kterém to neodporuje jeho povaze.“ (NOZ, 2014).

nenávisť člověka k jednotlivým druhům zvířat se táhne celým jeho historickým i kulturním vývojem. Vztah člověka ke zvířatům může silně ovlivnit i výchova či naprosté nepochopení vývojových a ekologických pravidel v přírodě.

S rozvojem zemědělství začala nenávisť člověka k šelmám, které lovily něco, co člověk pokládal za svůj majetek. Člověk začal zvířata dělit na škodlivá a užitečná, přes všechny ochranné tendence se toto dělení zejména díky rybářům a myslivcům stále udržuje a cílevědomě vede k postupnému vyhubení mnoha druhů zvířat. Avšak ve vztahu člověka ke zvířatům se neuplatňuje pouze rozum. Hraje zde velikou roli i lidská citová stránka. Veselovský (Veselovský, 2000) uvádí, že při zkoumání složitého emočního i rozumového vztahu ke zvířatům je důležité si povšimnout, že i odpůrci zvířat mají kdesi v podvědomí zakódovanou sounáležitost s našimi zvířecími spoluobyteli. O tom, že člověk podvědomě potřebuje styk se zvířaty, svědčí na celém světě miliony domácích psů, koček, andulek, plazů, obojživelníků, ryb aj.

V celé své historii se vztah člověka ke zvířatům pohybuje mezi dvěma zcela odlišnými póly. Jeden je charakterizován velmi pozitivním významem zvířat pro člověka, jedná se o uctívání či zbožnění zvířat, kterými se vyznačovaly nejstarší lidské kultury a druhý, že člověk moudrý posunul živočišné druhy do funkce zboží či věcí potřebných k lidské existenci.

Výše jmenovaný autor pojednává i o vztahu člověka a zvířete z druhé strany – „od zvířete“. Nejvýznamnější význam člověka pro zvířata je ten, že člověk působí jako univerzální a nejdokonalejšími zbraněmi vybavený nepřítel. Každý živočich má buď vrozeno, nebo se musí naučit, jak vypadá jeho nepřítel a jakou nutnou vzdálenost od něho musí udržovat, té se říká útěková a pokud ji nepřítel překročí, následuje útěk. Rozhodně nejvzácnější význam má člověk pro zvířata jako jejich kořist. Ačkoliv se romány a filmy s touto tematikou předstihují v líčení strašného nebezpečí, tak ve své podstatě pro drtivou většinu velkých šelem člověk nepředstavuje kořist a běžně se tygři, lvi, levharti svému nepříteli vyhýbají. Člověk představuje pro zvířata i hostitelskou bytost, kdy se lidské tělo stalo nositeli mnoha živočišných parazitů, kteří žijí na kůži, ve vlasech, krvi i střevech. Lidé hostí i vyšší obratlovce, kdy odpadky lidské činnosti a síť kanálů představují vynikající potravu pro drobné hlodavce. Člověk nehraje jen úlohu univerzálního nepřítel a kupodivu se může stát i partnerem a příslušníkem některého druhu zvířat. Zvíře v člověku

vidí i sociálního partnera, někdy dokonce i vážného rivala při rozmnožování a stejně nebezpečná je i role přímého sexuálního partnera, pro což většinou nemá člověk dostatečné tělesné předpoklady. Pro udržení dobrých vztahů mezi člověkem a zvířetem je nutno uvědomit si, že se musí respektovat i vrozené potřeby či zvyklosti jednotlivých druhů, které určují vzájemné vztahy. Jedna skupina zvířat miluje blízký tělesný kontakt (kontaktní zvířata) a druhá skupina si snaží zachovat určitou individuální vzdálenost.

Aby nás zvířata přijala do „rodiny“, nezáleží na našem přání, ale na našem genetickém založení. Člověk se se vztahem ke zvířatům rodí, tento vztah se přes náš sebedokonalejší mozek nedá naučit. Pro běžné smrtelníky jsou „lidé posedlí zvířaty“ tvorové nepraktičtí a snad i duševně ne zcela normální, protože se vymykají běžnému úspěšnému lidskému vzorci chování (Veselovský, 2000).

3.1 Vztah mezi člověkem a psem

Odborná literatura (Caras, 1999) uvádí, že vztah mezi člověkem a psem je bližší než k většině jiných zvířat. Zvláště se upozorňuje na význam psa pro rozvoj dětí, v následku i dospělých lidí. Pokud jde o děti, zdůrazňuje se terapeutická funkce spojená s četnými nemocemi. Co se týká dospělých, jsou více pojednávány aspekty životního způsobu, často spojené s pohybem.

Partnerství dítě – pes má pozitivní vliv na psychické a fyzické zdraví dítěte i na jeho sociální kompetence. Pes provokuje k činnosti, ale také poskytuje zábavu, dalším aspektem je mentální rozvoj žádoucím směrem. Lidský jedinec je chápán jako jednota bio-psycho-sociální oblasti a každý podnět ho více či méně formuje, a to od dětství.

- Biologická oblast – v oblasti vlivu zvířete na fyzické zdraví člověka vyplývá, že u lidí, kteří nevlastní zvíře, byly značně vyšší rizikové faktory koronárních nemocí, měli větší problémy se soustředěním, spánkem, špatným trávením, potíže s dutinami, katary či nachlazením. Je pravděpodobné, že pohyb, který při partnerství člověk – pes vzniká, vyvolává pozitivní změny v oblasti fyzického zdraví.
- Psychická oblast – již pouhá přítomnost psa, ke kterému má člověk kladný vztah, působí pozitivně na jeho psychické stavy a psychické procesy.
- Sociální oblast – z pozice sociologie splňuje partnerství dítě – pes všechna kritéria sociálních vazeb, sociálních pozic, rolí atd. Fungují zde mechanismy socializace,

integrace, ale i empatie – rozvíjejí se pečovatelské a ochranné postoje, něžnost, ohleduplnost a obětavost, uspokojena je i potřeba tělesného kontaktu. Také je rozvíjen pocit zodpovědnosti. U dětí s mentálním postižením jsou navíc vykazovány individuální zvláštnosti, jejichž negativní důsledky lze pomocí psa omezit (např. Downův syndrom – používání povelů pro psa vede dítě k rozvoji jeho komunikačních dovedností a zvyšuje sebevědomí; hyperaktivní dítě – dostatečná hra se psem vede ke zklidnění a relaxaci tehdy, pokud je dítě vedeno k pomalým činnostem se psem; agresivní chování dítěte – vede k rozvoji laskavosti; dítě v rekonvalescenci – procházky se psem; dítě se spastickými stavy – při speciálním cvičení se psem dochází k uvolnění, lepšímu prokrvení tkání; dítě zamlklé – lepší komunikace, popis všeho, co se psem dělá; autistické dítě – většinou dobrá spolupráce dítěte a psa při relaxaci, dokud dítě činnost baví) (Karásková, 2004).

Člověk se jako specifický druh vyvíjel jako člen mnohdy antagonických skupin sběračů, lovců, řemeslníků, ale i také válečníků. Jeho **pohybová schopnost** působila přirozeně jako evoluční podnět. Z toho vyplývá, že sociálně-existenční, tvrdé a ohrožující přírodní podmínky měly za následek, že přežili pouze zdatní jedinci. Lidstvo v průběhu svého vývoje postupně překračovalo existenční sebezáchovný význam pohybu, který se stal jak mediátorem života, ale postupně lidé poznávali jeho blahodárný účinek, pocit štěstí a radosti, překračování pocitu všednosti a získávání nových zážitků. Tělesně duševní aktivita umožňuje člověku prožít život v duchu teze J. A. Komenského *fabricando fabricamur*.³ Pohyb nemá jen lokomoční smysl, ale je to sociální síla podmiňující lidskou soudržnost a kooperaci na všech úrovních lidské existence. Pohyb působí na socializaci člověka i na vývoj jeho osobnosti. Ovlivňuje jeho samostatnost, fyzické i psychické zdraví, schopnost prožívat i spoluprožívat, sdružovat se, spolupracovat, komunikovat a vyvíjet smysluplnou a cílenou aktivitu (Novosad, 2011).

3.2 Vztah mezi člověkem a koněm

Vztah člověka a koně je také (jako u psa) jedním z kořenů, které poutají lidstvo k přírodě i k jeho vlastní minulosti. Kůň měl (vedle psa) zcela výsadní postavení mezi zvířaty, které si člověk ochočil. Také byl spíše pomocníkem a dnes má i roli léčitele. Také

---

³ Člověk se ve své aktivitě sám utváří, dotváří či přetváří v interakci s mnoha vnějšími a i vnitřními faktory působícími na jeho život (Novosad, 2011).

v koni člověk nachází někoho, komu důvěřuje, neboť kůň jej přijímá takového, jaký je. Počáteční strach a respekt z koně po čase střídá emoční vztah pociťovaný jako přátelství nebo láska (Fraňková, 1999). Konec 20. století ale zastihuje člověka i koně v technokratické éře. Člověk ovládl zeměkouli a veškerou technikou se vzdálil přírodě a živým tvorům.

Po boji za lidská práva dochází k boji za práva zvířat. Doménou koně zůstal sport, který až do 90. let 20. století má stoupající křivku. Začínají se objevovat snahy chápat koně jako společníka pro volný čas, dárce radosti a určitý kulturní fenomén.

Chov a odchov koní má na různých místech světa různé podoby. V České republice je nejznámější Národní hřebčín v Kladrubech nad Labem.⁴ Hřebčiny jsou cílem procházek, výletů. Na rozdíl od zoologických zahrad se zde jedná o vyvážené společenství člověka a domácího zvířete.

Jiná varianta vztahu projevu kůň a člověk je aktivita spojená s koněm, která se dnes šíří – hipporehabilitace. Často je vztah dítě-zvíře jediným, který je například autistické dítě schopno plnohodnotně navázat a prožít. Mentálně postižené děti, které téměř nelze oslovit, se rády a dobrovolně samy oblékají, „když se půjde na koníčky“ (Záliš, 2001). Hippoterapie není pouze pro děti, ale i pro dospělé, nejedná se pouze o jízdu na koni, ale je zapotřebí naučit se zvládnout pohyb zvířete, péči a komunikaci se zvířetem.

3.3 Domestikace

Pes provází život člověka přibližně 15 tisíc let, kočka 5-10 tisíc let, kůň kolem 5 tisíc let. Z počátku se člověk zaměřil ve své minulosti především na užitkovost zvířat. Zvířata byla domestikována a pomáhala člověku v jeho aktivitách, občas byla zdrojem potravy, ale také sloužila jako dopravní nebo válečný prostředek. Různá náboženství měla svá sakrální zvířata. Během 19. a 20. století, tj. během vědecké éry, se chovala laboratorní zvířata sloužící pro základní a farmakologický výzkum: pes, kočka, potkan, krysa, morče, králík (Fraňková, 1999).

Je dobré si uvědomit, že z divokých předků domácích zvířat byl užitek velmi mírný. Užitkové vlastnosti jsou produktem zacílené selekce, trvajících často po tisíciletí. Lze

---

⁴ Nejstarším souvisle existujícím velkým hřebčínem na světě. Je svého druhu skanzenem a byl proto prohlášen národní kulturní památkou včetně starokladrubských koní v něm chovaných. Na západ od našich hranic zanikaly velké hřebčiny ihned po II. světové válce, na východě zanikají v současné době, hlavně z důvodu hospodářské krize (Záliš, 2001).

mít téměř s jistotou za to, že v raných fázích živočišné domestikace nehrála užitek primární roli, byla to jednak zvědavost a touha získat zvířecí „společníky“ a jednak rozmanité kultovní a magické důvody. Od samého začátku hrála u domácích zvířat významnou roli i jejich reprezentativní a znaková funkce, třeba jako výraz sociálního statusu jejich majitele. V této funkci hrál nepochybně klíčovou roli kůň. Ze všech domestikantů je nejen nejstarší a nejvariabilnější, ale s člověkem zdaleka nejvíce propletený pes (Komárek, 2011).

Přátelství mezi člověkem a **psem** vzniklo asi před 14 000 lety, téměř současně na celém světě. Není vysvětleno, zda si lidé psa osvojili nebo jestli se předchůdci našich psů připojili k lovcům. Lidem pomáhali při lovu mnohem rychlejší lovci s lepším sluchem a čichem a člověk nabídl psům ochranu, teplo a jídlo a postupem času začal člověk využívat psy na určité typy práce (Eduard, 1994).

Před 6000 lety znali ve Starém Egyptě již pět plemen psů, zpočátku je využívali převážně k boji. Lidé ve starém Egyptě uctívali boha ostražitosti Anubia, který měl psi hlavu. Nalezly se také staré zprávy o způsobu využití psů z doby Homéra, který píše, že lidé mají o své psy dobře pečovat a krmit je tučnou stravou. Psi se jim potom odmění tím, že je budou bránit (Hartl, 1989).

Teprve poslední desetiletí přinesla jistotu v tom, že vlk je jediným předkem domácích psů. Hluboká spřízněnost lidí a vlků je pozoruhodná, přitom obávaná a nenáviděná šelma hrála zcela klíčovou roli v mnoha mytologiích. Vlci jsou také jedinými zvířaty, která se kdy pokoušela domestikovat pro zábavu lidí. Přitom lidi a vlky nespojuje žádná blízká příbuznost, ale jen zhruba srovnatelná tělesná velikost a sociální způsob života. Věrnost psů je tím větší, čím větší je podíl vlčí krve v nich. Prakticky všechny známé národy psy chovaly, jediné etnikum, které psy neznalo, byli Tasmánci. Psi jsou v téměř všech typech společnosti považováni za bezprostřední miláčky a společníky, často se zcela nekritickou dávkou vstřícnosti, která by se spíše hodila pro jiné lidi (Komárek, 2011).

Kůň provází člověka civilizací zhruba pět tisíc let, sloužil člověku nejprve jako potrava, později si ho člověk ochočil. Metody ochočení byly dost surové – lovci zabili matku klisnu a ukořistili její hříbě, ale blízkým stykem s koněm se člověk stal postupně na koni stále více závislým. Kůň byl daleko více zapřažen než osedlán, až se začíná

objevovat „rytířská“ morálka. Byl to potom válečník, který viditelně přispívá ke kultuře styků člověka a koně, jehož obzor je mnohem širší, nežli měl mírumilovný rolník. Válečníkovi závisel na koni život, ve vztahu rolníka a koně se jednalo o zejména o nasycení. Oba však byli závislí na pracovní schopnosti koně a objevovali cesty od zotročení zvířete až k partnerství. Vznikaly legendy o věrném koni, jako o věrném psu. Až do vynálezu parní železnice byl člověk úzce svázán s koněm a definitivně koně opouští až s vynálezem automobilu. Lidé začali křížit plemena koní a vyšlechtili různé rasy, často nápadných vlastností a rysů, ale některé národy, přesvědčené a hrdé, nikdy nekřížily své koně, protože věřily, že křížením jim ublíží. Jde např. o Beduíny centrální Arábie (Záliš, 2001).

Kůň byl v různých dobách i místech dokonalým symbolem spojení energie zvířete a člověka. Kůň – elegantní, svalnatý, s lesknoucím se tělem a zářícíma očima vstoupil do mýtů, legend, pověr i do snů. Žádné jiné domácí zvíře není opředeno tolika pověstmi. Člověk se od doby bronzové nejspíš setkával se dvěma formami divokých koní, kdy v Mongolsku žil bledě žlutý kůň Převalského a v jihovýchodní Evropě světle hnědý až šedý tarpan. Předpokládá se, že obě zvířata se od svého prvního setkání s člověkem výrazně nezměnila. Domácí kůň se pravděpodobně vyvinul z tarpana. Rané využití koní mělo pouze spotřebitelský charakter, kdy lidem šlo pouze o maso a kůže. Jako tažná síla pomalu přicházel na řadu až později. Podle některých badatelů člověk poprvé usedl na koně teprve kolem roku 1000 př. n. l. Rozdíl pro kultury s koňmi a bez nich představoval markantní rozdíl, jelikož člověk připisuje velký význam rychlosti, mobilitě, komunikacím, vojenské nadřazenosti (Caras, 1999). První vyobrazení jezdce na koni se dochovalo na uměleckých předmětech z 8. století př. n. l. v Athénách (Fraňková, 1999).

3.4 Novodobá funkce spojená se vztahem člověka – zvíře: Zooterapie

Člověk se začal obklopotvat těmi zvířaty, jejichž chování odpovídalo jeho potřebám. Zvířata se stala regulátorem společenského chování lidí. V léčebném pojetí jsou údaje o využití zvířat dochovány již do poloviny 19. století, a to v léčbě duševně nemocných, zejména dlouhodobě hospitalizovaných schizofreniků, mentálně zaostalých a epileptiků. Protagonistou indikace zooterapie u rizikových podskupin v pedopsychiatrii je Boris Levinson (1969) a v gerontopsychiatrii manželé Corsonovi⁵ (1972).

---

⁵ Psychiatr Boris Levinson, který v roce 1969 se začal v Americe zabývat zooterapií, která vznikla oficiálně až po roce

Pro indikaci zooterapie ve zdravotnictví je z vývojově vyšších zvířat nejvíce zkušeností se psy a kočkami, z užitkových zvířat s kozami, ovce a s drůbeží. Kůň je jako solitér určený pro rehabilitaci či pro rekreační potřeby. Z menších zvířat jsou často uváděni křečci, morčata, králíci a myši, ale také akvarijní rybky (pro estetické a psychorelaxační metody). Aplikace zooterapie se osvědčila především u osob, které mají zkušenosti se zvířaty hlavně z dětství. V pediatrii a pedopsychologii znamenají zvířata regulátor harmonických vztahů v rodině. Pro mentálně a tělesně postižené mají daleko větší význam psychoterapeutický. V dospělosti lékaři doporučují zooterapii především u chronických chorob, srdeční a cévní nemoci (poruchy hybnosti, revmatismus, obezita aj.) a jako základní pomůcku u smyslově a tělesně postižených (slepota, hluchota, nehybnost, vozíčkáři aj.). Z hlediska psychiatrického je zooterapie vhodná pro většinu osob trpících osaměním, beznadějí, nízkým sebehodnocením a u všech forem depresí (Galajdová, 1999). Kontakt se zvířaty má velký vliv na lidskou psychiku. Zvíře se stává přítelem a může pomoci zařadit člověka lépe do společnosti.

Typy interakcí mezi člověkem a zvířetem v léčebných podmínkách

- zvíře je individuálním přítelem – člověk vlastní zvíře doma a zodpovídá za ně;
- zvíře je přítelem na částečný úvazek – za zvíře je odpovědný někdo jiný, obvykle organizace dobrovolníků. Technika je zaměřena na návštěvní programy do institucí (osvědčila se u starších obyvatel ošetrovatelských ústavů);
- zvíře je maskotem – zvíře je trvale umístěno v ústavech a slouží pro potěšení všech pacientů či obyvatel, i pro personál. Jedná se o nejefektivnější způsob terapie pro psychicky vážně postižené osoby, zejména postižené depresemi. Účinky jsou výrazné, dlouhodobé;
- zvířata jsou součástí životního prostředí – farmy, rehabilitační ústavy, psychiatrické léčebny – jedná se o renesanci léčby prostředím, prací atd., stejně tak jak byla formována v psychiatrických ústavech v 19. století. Je vhodná pro dlouhodobý pobyt

---

1982 i s prvními publikacemi (Fraňková, 1999). Boris Levinson z Univerzity v Yeshivě objevil, že zvířecí společník může být velmi cenným spoluterapeutem emocionálně narušených dětí. Při výzkumech, které v 70. letech prováděl, si ověřil, že zvířata fungují jako přechodné objekty, kdy si dítě nejprve vytvoří vztah ke zvířeti a přes něj poté i k terapeutovi a dalším lidem. Na Levinsonovu práci navázali Sam a Elizabeth Corsonovi, odborníci v psychologii a neurofyzilogii. Spolu se svými spolupracovníky ze State Univerzity v Ohio systematicky studovali možnosti a limity terapie pomocí zvířat a dosáhli značných úspěchů (Galajdová, 1999).

nemocných s chronickým průběhem nebo s trvalým defektem mentálním či tělesným (Fraňková, 1999).

Specifická léčebná metoda - canisterapie

Canisterapie označuje způsob terapie, při které se využívá blahodárného působení psa na člověka. Je jednou z forem tzv. zooterapie, jejíž historie je velmi stará, kterou poznali již ve starém Řecku. Činnost canisterapie je rozdělena na dvě oblasti:

1. podpůrné aktivity se psem, které provádí laik,
2. terapie se psem, které může dělat jen profesionál.

Dnes funguje použití domácích zvířat v podpůrné terapii tam, kde jde o řešení různých zdravotních problémů. Studie vztahu mezi vlastnictvím zvířecího miláčka a zdravím ukázala, že majitelé zvířat, kteří trpí kardiovaskulárními problémy, mají jeden rok po propuštění z nemocnice šanci zůstat naživu spíše, nežli osoby, které domácí miláčky nevlastní. Studie také ukázaly příznivý vliv vlastnictví domácího zvířete na starší osoby a jiné studie zkoumaly účinek zvířete ve vztahu k sociálnímu vývoji dítěte (Fraňková, 1999).

Canisterapie má mnoho možností a podob. Její aplikace v ČR je spíše výjimkou než každodenní speciální terapií. Také proto se tomuto tématu věnuje tato diplomová práce.

Pes jako společník může různými způsoby pomáhat lidskému „pacientovi“ překonávat různé bariéry a ukazuje cestu životem z lepší stránky. Pes s terapeutickým posláním rozvíjí dětskou fantazii, uspokojuje citové potřeby a potřebu tělesného kontaktu – mazlení, hlazení. Může fungovat do určitého stupně jako sourozenec, protože se nechová jako dospělý, přispívá k psychické rovnováze dětí a řešení konfliktů. Pro dítě do 3 let je pes něčím pohyblivým, hračkou. U předškolních dětí a mladších školáků plní výchovnou funkci. Ve věku 8-12 let nastává zlom ve vztahu ke psovi, kdy se v dítěti rozvíjí rodičovské, pečovatelské postoje – něžnost a odpovědnost. U dětí starších nad 12 let je pes vychovatelem (podnět k ovlivňování žádoucího chování a spolupráce v kolektivu), kdy sám na sebe dovoluje působit ze strany dítěte (dítě je jeho pánem a cvičí ho). Významným faktorem je ovlivnění životního stylu dětí zajímavou volnočasovou aktivitou. Pro postižené dítě je pes vydatným zdrojem podnětů k pohybu a komunikaci (využití fyzioterapii a logopedii) (Fraňková, 1999).

Důležitými okolnostmi při terapii je to, že pes dokáže zaujmout pozornost, což je ceněno zejména u lidí s mentálním postižením, vzbuzuje zájem a vyzývá ke hře, motivuje k činnosti a pohybu. Možnost pohladit psa, dotýkat se a pozorovat ho, povzbuzuje organismus na úrovni centrálního nervového systému a harmonizuje krevní oběh, srdeční rytmus i dýchání. Využití terapie za asistence psa je v praxi často využíváno v zařízeních pečovatelských služeb, denních stacionářích, při dlouhodobé hospitalizaci a rekonvalescenci (Galajdová, 1999).

Psi mohou být malí či velcí, čistokrevná plemena i křížení oříškem. Důležité jsou povahové vlastnosti psa – musí být vyrovnaný a klidný, bez známek agresivity nebo nervozity za jakýchkoliv okolností. Běžně je známá spolupráce psů a lidí s postižením zraku nebo handicapovanými lidmi na invalidním vozíku. Při canisterapii pes pomáhá dětem s poruchami chování, osamělým seniorům, postiženým s mentální retardací, lidem s problémy s krevním oběhem, depresí (Galajdová, 1999).

Lidská osobnost je jedním z aspektů existence, který činí lidi zajímavými. Na tutéž situaci nereagují všichni lidé stejně – a právě takhle jedinečnost může určit, kdo jaký je. V tom jsou psi lidem podobní, mohou být neomalení, přátelští, nebojácní nebo bázlíví, vždy jsou sami sebou (Niven, 2009).

Pro canisterapii jsou doporučena plemena společenská, kde je nejdůležitější spolehlivost, dobrácká a vstřícná povaha, s dobrou fyzickou a psychickou dispozicí. Tyto vlastnosti je možné již rozpoznat u štěněte ve stáří 2-3 měsíce, což je nejlepší doba pro výběr psa k těmto účelům. Do výcviku canisterapie je možné zařadit i psa dospělého, který má velmi dobře zvládnuté návyky poslušnosti a vhodnou vyrovnanou povahu.

Základní výcvik je nezbytností pro každého psa, předchází se tak problémům v budoucnu. Při výcviku je podstatné motivovat psa odměnami, nikoliv strašit tresty, potom bude výcvik příjemnou zábavou pro obě strany. V prvním roce života by se mělo štěně cvičit denně, podílet na výcviku by se měli všichni členové rodiny, aby pes neposlušal pouze někoho, je však nutné štěně nepřepínat. Pro psy jsou pochopitelnější spíše tělesná gesta např. rukou, než slovní povely. Každý úspěch je nutné odměnit s nadšením a neúspěchů je třeba si nevšímat a netrestat a nekřičet. Při pravidelném cvičení se štěně jeden povel naučí za cca 6 týdnů.

Využití psa v canisterapii je velmi široké, rozlišujeme je podle vlivu určitého prostředí na klienta (rodina, ústavní, vzdělávací či nemocniční zařízení), podle diagnózy jeho postižení (fyzické, mentální, smyslové a psychické) nebo jen odchylky v chování či následků různých traumatických zážitků (zneužívání, šikana, osoby závislé na drogách, alkoholu či automatech), problémů samoty či stáří. Pes rozvíjí zejména citové schopnosti (hlazení, mazlení, vzbuzování pocitu bezpečí, odbourávání strachu z nových věcí), ale také rozumové schopnosti (zvyšuje soustředění, pozorovací schopnosti, vyjadřovací schopnosti, sebeovládání, zmírnění agrese) a pohybové schopnosti.⁶

S postupnou profesionalizací canisterapie se začaly v 80. letech rozlišovat dvě metody (dle Skálové, 2007):

1. Animal Assisted Therapy (AAT) – terapie pomocí zvířat, cílené intervence – posílení žádoucího chování nebo utlumení nežádoucího chování pacienta.
2. Animal Assisted Activities (AAA) – činnosti za účasti zvířat, výsledky lze vyjádřit pouze v pocitech – radost, spokojenost, štěstí. Dále se rozdělují:
  - pasivní – pes má pozitivní efekt již pouhou svojí přítomností;
  - interaktivní – klient pečuje o zvíře stále.⁷

Stará moudrost praví, že kdo si hraje, ten nezlobí, pokud štěně dostane možnost si hrát tolik, kolik potřebuje, bude z něho hodný a poslušný pes (Skálová, 2007).

Speciální léčebná metoda - hippoterapie

Cílem léčebné metody hippoterapie je léčit chorobu nebo upravit poruchu či poškození prostřednictvím koně nebo jízdy na něm. První zmínky o terapeutickém využití koně pocházejí od jihoamerických Indiánů, kdy své bližní v bezvědomí nechávali viset příčně přes hřbet a nárazy na hrudní koš měly týž účinek jako resuscitace. Za kolébku hippoterapie se považuje Norsko, kde v 50. letech 20. století využila fyzioterapeutka E. Bodtkerová jízdu na koni jako rehabilitaci pro děti postižené mozkovou obrnou. Systém a odborné základy zavedla až německá škola, když se v 60. letech 20. století této činnosti začalo věnovat několik autorů, např. Ledermann, Riede, Druschky.

Léčebné ježdění je pro svoji komplexnost určené pro klienty s fyzickými,

---

⁶Vzhledem k tomu, že schopnosti a možnosti každého pacienta i každého psa jsou velmi různé, je věcí psovoda a terapeutů, jaký přesný metodický postup každému jednotlivci zvolí. Fantazii se meze nekladou (Skálová, 2007).

⁷ Interaktivní – Rezidentní, Pasivní - návštěvní typ (Skálová, 2007).

psychickými a výchovnými problémy, z čehož vyplývá i členění do jednotlivých terapeutických okruhů s odlišným cílem a metodikou. Výběr a výcvik koně se plně podřizuje potřebám metodiky terapie. Základní okruhy léčebného ježdění na koni jsou hippoterapie, léčebně-pedagogické ježdění, sportovní a rekreační ježdění handicapovaných, zdravotně preventivní a rekondiční jízda na koni.

V důsledku vertikálního pohybu dochází ke zlepšení výměny tekutin v meziobratlových ploténkách, rytmický pohyb vede k reflexnímu uvolňování ztuhlých svalů, posiluje svaly s tendencí k oslabování, zvyšuje hybnost páteře a kyčelních kloubů, snižuje spasticitu, je podporováno rytmické dýchání, zlepšuje se prokrvení orgánů – je příznivě ovlivňována peristaltika střev i žaludku, dochází ke zvýšení tělesné kondice, posílení rovnováhy a celkovému zlepšení motoriky. Je využívána i v pedagogice, psychiatrii a psychologii (Fraňková, 1999).

Interakce v canisterapii a hippoterapii

Správná diagnóza techniky canisterapie i hippoterapie je dána problémem klienta, který do terapie vstupuje. Je ovlivněna věkem klienta, jeho úrovní a jeho osobnostními vlastnostmi, postojem terapeuta ke klientovi a hloubce jeho povědomí o povaze problému, schopností reflektovat účinek terapie na klienta a stanovovat si dílčí cíle terapie.

Mezi prostředky canisterapeuta a hippoterapeuta patří direktivní podpůrná terapie, ventilace problému, reflexivní psychoterapie, interakce mezi situací se zvířetem a osobností terapeuta, direktivní techniky, direktivní podpůrné techniky, aktivní naslouchání, reflexivní psychoterapie, skupinová či rodinná terapie ve spolupráci se zvířetem. Dále jsou využívány i diagnostické metody za využití supervizí a intervizí (diagnostický rozhovor individuální, terapeutický rozhovor, skupinový rozhovor při práci s rodinou či školní třídou, rodinnou nebo skupinovou mapu, pozorování).

Komunikační aktivity při canisterapii i hippoterapii jsou asertivní, direktivní, příslibové, expresivní, deklarativní. Neadekvátní komunikací jsou aktivity podrobivé, karatelské, chladné, irelevantní. Během těchto terapií si klienti rozvíjí řadu cenných a potřebných vlastností a funkcí: poznávací – vnímání, paměť, intelekt; výkonné – plánování činnosti, rozhodování, určení priorit; kontrola emocí; uvědomění si vlastní identity; poznání svého těla; prožívání dosud neprožitých emocí a nepoznaných situací (Sdružení Sraz, 2008).

3.5 Shrnutí

Nejen pro vztahy mezi lidmi, ale také pro vztahy mezi lidmi a zvířaty platí, že jejich plnohodnotnost závisí na vzájemném respektu a porozumění. Signál a výraz toho můžeme v naší společnosti pozorovat v příslušné změně v Novém občanském zákoníku (NOZ), platném od roku 2014 – zvíře není věcí, je to živý tvor. To je jeho zásadní povaha.

Ze studia historického vývoje vztahů mezi lidmi a zvířaty vyplývá několik, pro tuto práci důležitých skutečností:

- lidé mají a užívají svůj sklon interpretovat vlastní chování prostřednictvím příměrů k oblíbeným či obávaným zvířatům (k oblíbeným patří pes, kůň a další);
- úcta k některým zvířatům dovedla určitá lidská společenství k jejich zbožšťování (v tzv. primitivních kulturách);
- s rozvojem zemědělství dochází k zaujímání specifických postojů lidí ke zvířatům na ose užitečnost – škodlivost (pes a kůň patří zcela výrazně k užitečným druhům);
- v soudobé společnosti se k užitečným, chápaným jako hospodářsky užitečným, zvířatům čím dál tím více přidávají funkce/poslání sociálně užitečných zvířat (opět k nim patří pes i kůň).

Pokud jde o vztah člověk – pes, upozorňuje odborná literatura na příznivost existence reálného vztahu ke psům již od dětského věku. Přitom se zdůrazňuje socializační a resocializační funkce (v případě osobnostních či sociálně podmíněných defektů u dětí). Tato příznivost pokračuje v dospělém věku, s výrazně terapeutickým posláním – v případech nejen zdravotní, ale také sociální rehabilitace. Vedle toho je důležitou sociální funkcí u dětí i dospělých osob rekreace prostřednictvím pohybových aktivit a péče o zvířata, což se týká především koní, ale také psů.

V dalším textu (4. kapitola) již zaměříme pozornost k té poloze vztahu člověk – pes, který se vyvinul ve specifickou terapeutickou metodu – canisterapii (jistá podobnost s terapií prostřednictvím vztahu člověk – kůň byla probrána v posledním oddílu 3. kapitoly). Canisterapie, kterou budeme pojednávat jako sociální fenomén, je vázána na fyzický prostor (volný, rozměrný, často tedy venkovský), zároveň na sociální politiku, ale také na specifickou hospodářskou činnosti chovného (zemědělského) charakteru. Totéž platí pro hippoterapii.

4 Poskytování specifických služeb vázaných na chov zvířat v rámci zemědělství

V této kapitole se propojuje problematika lidských práv a rovných příležitostí, jak se promítají v konceptu sociální ekonomiky a v sociální politice zaměřené na sociální inkluzi (začleňování). Poslání, pro které tyto koncepty vznikly, naplňuje (kromě jiných činností) také canisterapie a hippoterapie.

4.1 Sociální politika zaměřená na sociální inkluzi

Pojem sociální politika, jak vyplývá ze studia odborné literatury, není jednoznačný. Někteří ji omezují jen na státní (tj. veřejnou), jiní přidávají úsilí řešit sociální otázky i nestátními subjekty (sociální politika v širším pojetí). Jsou autoři, např. Potůček, kteří ji zdůrazňují nejen jako praxi, ale také jako vědní disciplínu (Potůček, 1995). Jednou z výčtových definic, která se dobře hodí pro tuto diplomovou práci, je definice podle Tomeše, kterou parafrázujeme. Sociální politika je institucionálně zakotvené záměrné úsilí vyjádřené specifickými programovými cíli, aktivitami a prostředky, směřující k ochraně, reprodukci a rozvoji sociálního systému nebo jeho částí, skupin, jednotlivců (Tomeš in Hudečková, Kučerová, 2009).

Námi dále pojednávaná problematika začleňování znevýhodněných osob se týká cílů, principů, funkcí, nástrojů, objektů a subjektů sociální politiky. To znamená, že se dotýká všech prvků systému sociální politiky. Prosazení rovných příležitostí předpokládá rovný přístup ke vzdělání, zdravotní péči, k pracovním příležitostem, k možnostem zajištění bydlení, garanci dostatečného minimálního příjmu v případech definovaných sociálních situací. Musí být věnována zvláštní pozornost a opatření vůči spoluobčanům znevýhodněným zdravotním stavem, věkem, závazkem péče o děti nebo jiné závislé osoby, příslušností k etnickým menšinám. Je významné, aby rostl lidský potenciál všech členů společnosti a aby investice společnosti do vzdělání a zdravotní péče v relaci k hrubému domácímu produktu narostly se zřetelem na jejich nejefektivnější užití. Praktické provádění sociální politiky musí podporovat důstojnost lidí a minimalizovat rizika sociálního vyloučení, musí být pružné a přizpůsobené potřebám jejich uživatelů, umožnit plátcům (občanům, státu) kontrolovat velikost nákladů, minimalizovat možnost zneužití a plýtvání prostředky (Petrášek, 2007).

Soudobá fáze vývoje sociální politiky vyměnila v 90. letech 20. století své východisko, a to na východisko z problematiky sociální exkluze (vyločení) a sociální inkluze (začlenění).⁸ O tom svědčí soudobé dokumenty reprezentované materiálem MPSV „Strategie sociálního začleňování“ (MPSV ČR, 2014). Agenda sociálního začleňování jako komplexní strategie byla do veřejných politik v České republice uvedena zvenčí, a to v roce 2000 summitem EU v Nice, kterým byly země EU zavázány zpracovat tzv. Národní akční plány sociálního začleňování – NAPSZ (Sirovátka a kol. in Mareš a kol., 2006).

Problematika sociální exkluze a inkluze je zakomponována v člancích 136 a 137 Smlouvy o EU zavedené již v rámci Amsterodamské smlouvy (1997). V aktuálním dokumentu Evropa 2020 (Evropská rada, Brusel, 2010) patří sociální inkluze k prioritním cílům. Pro zmírnění sociální exkluze byl založen Evropský sociální fond (ESF), v roce 1957 na základě Římské smlouvy, který podporuje celoživotní vzdělávání, vstup na trh práce, zlepšování podmínek veřejné správy a činnosti neziskových organizací.

4.1.1 Strategie sociálního začleňování v České republice

Tento oddíl je zpracován dle materiálu stejného názvu, který vydalo MPSV ČR v roce 2014 (viz seznam literatury).

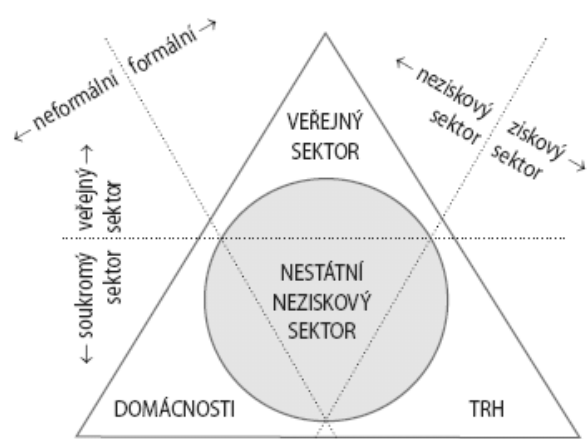
Základním nástrojem pro sociální začleňování osob ohrožených sociální exkluzí je sociální práce, řídící se příslušnými zákony a doporučeným postupem k realizaci činností sociální práce. Tento postup MPSV ČR vydalo jako pomůcku pro praxi krajských a obecních úřadů. Mezi oblasti podporující sociální začleňování se považuje podpora přístupu k zaměstnání a jeho udržení (sem patří i podpora sociálního podnikání – viz dále), sociální služby (včetně pracovně a sociálně rehabilitačních služeb), podpora rodiny, podpora rovného přístupu ke vzdělání, přístup k bydlení, podpora přístupu ke zdravotní péči, zajištění slušných životních podmínek a podpora dalších začleňujících veřejných služeb.

---

⁸ Sociální exkluze je definována jako stav, kdy jedinec nebo skupina neparticipuje plně na ekonomickém, politickém a sociálním životě společnosti, anebo kdy jejich přístup k příjmům a dalším zdrojům jim neumožňuje dosáhnout na životní standard přijatelný v dané společnosti. Sociální inkluze pak představuje proces, který zabezpečuje příležitosti a zdroje nezbytné k plné participaci na ekonomickém, sociálním a kulturním životě společnosti a standardní životní úroveň v dané společnosti (Mareš in Sirovátka, 2004).

V rámci uplatňování principu posilování sociální soudržnosti, která v sobě zahrnuje aspekty sociálního smíru, vzájemnosti a solidarity, rovnováhu ve společnosti a důvěru, je zdůrazňováno zapojení soukromého a občanského sektoru do procesu sociálního začleňování. Vychází se při tom z modelu trojího členění národního hospodářství, známého ve ztvárnění tzv. Pestoffovým modelem. Ten zdůrazňuje přesun od paternalistického státu k organizované občanské společnosti.

Obrázek č. 1: Pestoffův model národního hospodářství.

(Zdroj: Scragg, 1997)

Strategie označuje skupiny, které jsou sociální exkluzí ohroženy nejvíce:

- v první řadě to jsou zdravotně (fyzicky a mentálně) postižení, lidé žijící v ústavách, senioři (zvláště chronicky nemocní), osamělé ženy s dětmi, děti a mládež, bezdomovci, Romové;
- v druhém pořadí to jsou osoby po výkonu trestu, závislé osoby (na drogách, na hracích automatech), silně zadlužené osoby a rodiny, sociálně slabé rodiny a v nich děti.

4.1.2 Úloha neziskového sektoru

V demokratické společnosti vedle sebe existují tři sektory (státní, ziskový a neziskový). Tzv. třetí sektor je tvořen nestátními, neziskovými organizacemi, které vznikají na základě potřeb občanů. Vznik, vývoj a formování různorodých občanských

aktivit, působících ve všech sférách života tvoří jeden z pilířů standardní demokratické společnosti. Neziskový sektor sestává z ekonomických jednotek, které jsou:

- organizacemi – mají určitou institucionalitu, jsou právními subjekty s určitým stupněm vnitřní organizační struktury;
- neziskové nebo zisk nerozdělující – vzniklé přebytky jsou využity na plnění účelu, pro který byla nezisková instituce založena;
- institucionálně odděleny od vládních institucí – nejsou součástí vládního aparátu ani nejsou pověřeny výkonem státní moci;
- samosprávné – jsou schopny řídit svou činnost a vytvářet si organizační strukturu;
- nepovinné – jejich vznik, činnost a členství v nich je založeno na dobrovolné bázi.

Subjekty neziskového sektoru působí zejména v oblastech kultury, ochrany památek, umění; výzkumu a vzdělávání; zdravotní péče a sociálních služeb; ochrany životního prostředí, ekologické výchovy; ochrany lidských práv; komunitního rozvoje; práce s dětmi a mládeží; rekreace, sportu, tělovýchovy a dalších (Scragg, 1997).

V právním systému vymezuje neziskové organizace nejpodrobněji zákon č. 586/1992 Sb., o dani z příjmu, který v § 18, odstavci 8 definuje tzv. organizaci charakteru právnické osoby, která nebyla zřízena nebo založena za účelem podnikání.

V souladu se Zásadami vlády pro poskytování dotací ze státního rozpočtu ČR nestátním neziskovým organizacím ústředními orgány státní správy se (nestátními) neziskovými organizacemi rozumí:

- občanská sdružení vyvíjející činnost podle zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů (včetně odborů, politických stran a politických hnutí);
- obecně prospěšné společnosti zřízené podle zákona č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech;
- církevní právnické osoby (církve, náboženské společnosti a jejich účelová zařízení), zřízené podle zákona č. 3/2002 Sb., o církvích a náboženských společnostech, pokud poskytují zdravotní, kulturní, vzdělávací a sociální služby nebo sociálně právní ochranu dětí;
- nadace a nadační fondy zřízené podle zákona č. 227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech ve znění pozdějších předpisů.

Financování nestátních neziskových organizací má ve většině případů vícezdrojový charakter. Zdroje financování jejich činnosti se mohou rozdělit do následujících základních skupin:

- veřejné zdroje (dotace, veřejné zakázky, smlouvy o poskytování služeb, na základě zákona, apod.);
- dárcovství (individuální, firemní);
- vlastní příjmy (vlastní hospodářská činnost, členské příspěvky, příjmy z loterií a her, apod).
- Vedle toho jsou jako nepřímý zdroj daňové úlevy vůči nestátní neziskové organizaci (např. daň z příjmů, daň dědická a darovací, daň z nemovitostí, daň silniční) (Hyánek, Prouzová, Škarabelová, 2007).

Neziskové organizace jako první po sametové revoluci začaly budovat služby zdravotní a sociální péče a ukázaly dřímající touhu velkého počtu lidí, odborníků i těch, kteří zažili osobní a sociální problémy, obnovit smysl sounáležitosti a pocit posílení hodnot, které byly dříve komunismem potlačovány. Je zřejmá velká oddanost a nadšení pro vytváření služeb, které za komunistického období patřily k nejhorším, např. péče o nevléčitelně nemocné děti v nemocnicích, služby v oblasti poruch mentálního zdraví a poruch učení.

Neziskové organizace se snaží svou prací podpořit uživatele služeb v jejich společenstvích a začlenit i ty lidi, kteří byli v minulosti státem odmítnuti, nebo jim neposloužil systém založený na poskytování hotovostních dávek a na ústavním zaopatření.

Rozvoj neziskových organizací je podporován i přitažlivostí pro nové studenty sociální práce. Dalšími znaky úspěšnosti neziskového sektoru je nadšení vedoucích pracovníků učit se od Velké Británie a ostatních evropských zemí. Rádi by viděli své organizace, jak se rozvíjí a prosperují, ale jsou jim podezřelí západní „experti“, kteří navrhují tržní řešení sociálního zabezpečení. Jsou opatrní s dovozem příkladů ze západu, pokud si nejsou jisti, že jsou přenositelné do českých podmínek. Neziskové organizace zrozené po sametové revoluci se udržují naživu a dorůstají v době, kdy financování je krajně nejisté. Toto přežití a zvyšující se efektivnost skládání financí z různých zdrojů je měřítkem síly a houževnatosti neziskové organizace (Scragg, 1997).

4.1.3 Dobrovolnictví v sociální práci v ČR

Pojem dobrovolnictví spočívá v aktivitách, ale má také velký vliv na hodnotovou orientaci člověka. Pro sociální práci i pro řadu dalších disciplín je důležitým úkolem vrátit dobrovolníkům společenskou prestiž a dobrovolnictví důvěryhodnost. Dobrovolnictví není obět', ale přirozený projev občanské zralosti, přináší pomoc tomu, kdo ji potřebuje a dobrovolníkovi pocit smysluplnosti. Dobrovolníkem se rozumí člověk, který bez nároku na odměnu poskytuje svůj čas, energii, vědomosti a dovednosti ve prospěch ostatních lidí či společnosti, stává se mostem v procesu spolupráce mezi státem, komerčním sektorem a sektorem neziskových organizací. V určitých případech je na nich přímo závislý chod organizace, jindy dobrovolníci vykonávají činnost společně s profesionály. Také může být, že jejich činnost není nepostradatelná, ale zkvalitňuje služby či usnadňuje chod organizace.

Výzkumy prokazují, že k dobrovolníkům patří častěji ženy. Motivy být dobrovolníkem mohou být kladné, kdy cítí potřebu pomáhat a angažovat se, ale také motivy „záporné“, mezi které patří soucit vedoucí k degradaci klienta, nepřiměřená zvědavost, touha obětovat se, osamělost, touha po přátelství, pocit vlastní nenahraditelnosti, nedostatek sebeúcty, potkat někoho ubožejšího (Gulová, 2011).

Dobrovolnická služba je považována za důležitý nástroj efektivní pomoci všem skupinám osob sociálně vyloučených či ohrožených sociální exkluzí, především pak formou flexibilních dobrovolnických projektů. Důležitým předpokladem ale je příprava a kvalifikovaná koordinace dobrovolníků v souladu s typem dobrovolnické služby, aby šlo opravdu o účelnou pomoc. Také se užívá, ve specifických případech, podpory samotných handicapovaných osob jejich zapojením do výkonu dobrovolnické služby. Musí to být výlučně z jejich vůle a bez vnější finanční podpory. Dobrovolnická činnost potom může přispívat jak k získání a udržení, tak k rozvoji sociálních a pracovních schopností handicapovaných osob.

V souvislosti se strategií sociálního začleňování se čím dál více mluví o tzv. sociálních inovacích, to je v účelu i prostředcích jejich dožení. Jde o stále nová, „lepší“ řešení (ve smyslu účinnější, udržitelnější a spravedlivější) v sociální inkluzi, která naplňuje společenské potřeby a při tom vytváří nové sociální vztahy a spolupráce. Dle Kadeřábkové a Samana (in Strategie sociálního začleňování 2014-2020, 2014) mohou sociální inovace zahrnovat nové produkty, procesy, služby, organizační uspořádání, technologie, ideje,

regulace, institucionální formy, funkce a role, sociální hnutí a další formy řešení sociálních potřeb cílených pro začlenění marginalizovaných skupin a na trh práce. Je to spojeno obvykle s vytvářením inovačních nástrojů k zajištění vícezdrojového financování sociálních služeb.

4.2 Sociální ekonomika, sociální podnikání, sociální zemědělství

Také sociální podnikání se považuje za významnou příležitost pro začleňování osob ohrožených sociální exkluzí (nebo již vyčleněných), a to proto, že v současné společnosti obecně mají problém s uplatněním na trhu práce i osoby bez znevýhodnění. V České republice existují v tomto směru některé úspěšné projekty, ale rozvoj sociálního podnikání zatím nelze označit jako dostatečný. To znamená, že jeho potenciál není plně využit. Takové posouzení najdeme ve více pramenech, včetně Strategie sociálního začleňování 2014-2020 (MPSV, 2014).

4.2.1 Sociální ekonomika

Východiskem vzniku konceptu a existence organizací sociální ekonomiky jsou myšlenky humanismu a solidarity (tady je styčná plocha se sociální politikou). Hlavními oblastmi působení organizací sociální ekonomiky jsou pracovní integrace, osobní služby a také místní rozvoj.

V konceptu sociální ekonomiky se propojují dvě funkce. Tržní rozměr obsahuje funkce nabízet produkty a služby a občanský rozměr obsahuje funkce vytvářet sociální svazky a posilovat solidaritu (Dohnalová in Skovajsa, 2010).

Sociální ekonomika je poměrně nový koncept, který byl formulován v 80. letech 20. století ve Francii. Dokument „Social Economy Charter“ (Charta sociální ekonomiky) ji definuje jako skupinu organizací, které nepatří k veřejnému sektoru, jsou demokratické a mají zvláštní režim přerozdělování zisků pro účely svého dalšího rozvoje a zlepšování služeb pro své členy a pro společnost (Dohnalová, 2009).

Jako právní forma vystupují mezi organizacemi sociální ekonomiky zejména družstva, tzv. vzájemně prospěšné společnosti a asociace, v některých zemích i nadace. Typické pro takové organizace je vzájemné propojení ekonomických se sociálními a/nebo

environmentálními cíli. Jiným typickým rysem je používání takových metod a postupů práce (při zaměstnávání, poskytování služeb), které mají významný sociální přínos.

Dohnalová se ve svých publikacích (Dohnalová, 2012) zabývá institucionalizací sociální ekonomiky v českých podmínkách. Řadí sem občanská sdružení, účelová zařízení církevní a určité obecně prospěšné společnosti. V případě nadací a nadačního fondu je složitější situace v souvislosti s českým příslušným zákonem. Také sem zařazuje družstva, zejména pak ta, která zaměstnávají znevýhodněné osoby. Ve světě (mimo ČR) je zavedena forma sociálního podniku, kterou naše zákonodárství dosud neustavilo, ač se o tom diskutuje (Dohnalová, 2009).

Podle jmenované autorky vstupují sociální podniky a jiné organizace sociální ekonomiky do sociální ochrany jako nástroje prevence sociálního vyloučení. Opět jsme v doméně sociální politiky, resp. v jejím průniku do hospodářské politiky, přičemž je často zmiňován také jejich regionální rozměr (a tudíž také regionální politika).

V roce 2007 vydalo EU „Memorandum k sociální ekonomice“ (Dohnalová, 2009), což dokazuje význam přikládáný tomuto způsobu podnikání (viz dále). Toto memorandum a další kroky dosvědčují, že EU věnuje sociální ekonomice v posledním desetiletí zvýšenou pozornost.

Pokud jde o české podmínky, domnívá se Dohnalová (Dohnalová, 2008), že je třeba provést komplex legislativních, ekonomických i sociálních změn pro aplikování tohoto konceptu. Tak se také může postupně rozšířit pozitivní vnímání alternativních forem uspokojování potřeb novými typy organizací. Zmíněná situace v České republice vysvětluje skutečnost, která poznamenává znění dalšího textu. Je v něm uvedeno, že neexistuje relevantní databáze sociálních podniků či sociálních farem. My si je tak pracovním budeme nazývat, protože vyhovují jejich základním rysům – vykonávají sociální aktivity, ve spolupráci s jinými aktéry, akcentují lokální rozměr těchto aktivit a často jejich netržní orientaci.

4.2.2 Sociální podnikání

Sociální podnikání prostřednictvím samostatné podnikatelské aktivity a účasti na volném trhu neřeší pouze otázky nezaměstnanosti, ale také sociální soudržnosti a

místního rozvoje. Činností zaměřenou ne přednostně k zisku, ale k řešení sociálního rozvoje lokalizovaného do určitého místa, podporuje solidární chování, sociální začleňování, růst sociálního kapitálu na místní úrovni. Respektuje tak místní udržitelné žití (Srovnávací analýza modelů sociální ekonomiky v EU a možnosti jejich aplikace v ČR v rámci programového období Evropského sociálního fondu 2007-2013. Praha: GLE, 2008). Sociální podnikání jsou podnikatelské aktivity prospívající společnosti a životnímu prostředí. Hraje důležitou roli v místním rozvoji a často vytváří pracovní příležitosti pro osoby se zdravotním, sociálním nebo kulturním znevýhodněním. Zisk je z větší části použit pro další rozvoj sociálního podniku. Pro sociální podnik je stejně důležité dosahování zisku i zvýšení veřejného prospěchu (www.pomoc-tyl.cz/socialni-zemedelstvi).

Nositelem takového druhu podnikání je sociální podnik (právnícká osoba nebo fyzická osoba), která naplňuje veřejně prospěšný cíl formulovaný v základních dokumentech. Sociální podnik vzniká a rozvíjí se na konceptu tzv. trojího prospěchu – ekonomického, sociálního a environmentálního. Dosahování zisku je zde stejně důležité jako zvyšování veřejného prospěchu. Existuje a je používán i název integrační sociální podnik. Naplňuje již zmíněný cíl, to je veřejně prospěšný cíl, a to způsobem zaměstnávání a zvyšování zaměstnanosti v rámci sociálního začleňování osob znevýhodněných na trhu práce (Bednářiková, Francová, 2011).

Sociální podnikání zdůrazňuje také nutnost a rozličnost aktérů, kteří spolupracují, ale jsou rozděleni svou prospěšností do sektorů – podnikatelského (social enterprise), lokálního (community sector), občanského (voluntary sector). Dohnalová (Dohnalová, 2009) dodává, že aktivity v rámci sociálního podnikání vykazují sociální citlivost, orientaci na lokality a jejich rozvoj, orientaci činnosti na pracovní integraci, osobní služby (pro znevýhodněné skupiny – děti, seniory, zdravotně handicapované a další). Prioritně sledují sociální inkluzi. Další autorka (Hunčová, 2010) také zdůrazňuje lokalizaci, a to právě v malých sídlech.

4.2.2.1 Sociální podniky v ČR v Adresáři sociálních podniků

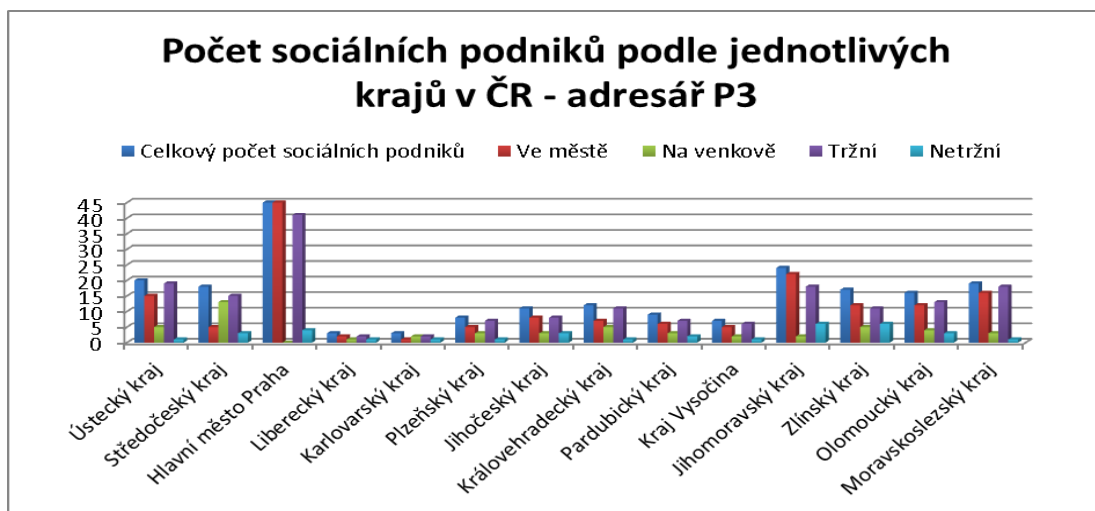
Jak již bylo řečeno, v současné době neexistuje v České republice přesné a jednotné vymezení definice sociálního podniku (dále SP). Chybí zakotvení v legislativě, není zavedena ani povinná a přesná registrace sociálních podniků. Z toho důvodu je mapování

tohoto sektoru velmi náročné a zdlouhavé.

Existuje „Adresář sociálních podniků“, který provozuje firma P3⁹ na doméně www.ceske-socialni-podnikani.cz, kde registrace sociálních podniků funguje na dobrovolné bázi. V tomto adresáři je nyní 212 firem, které se hlásí k myšlence sociálního podnikání. Filtrem lze jednoduše vybrat firmy podle místa podnikání, prospěšnosti, oblasti činnosti a cílové skupiny.

Při analýze tohoto adresáře bylo zjištěno, že se zde nevyskytují žádné firmy zaměřené na chov psů ani koní. Mapování těchto podniků bylo zaměřeno dle místa (městské/venkovské) a dle činnosti (tržní/netržní), analýza je uvedena v grafu č. 1 a podklady k tomuto grafu v Příloze č. 1.

Graf č. 1 – Přehled SP uvedených v Adresáři sociálních podniků: dle kraje, umístění, činnosti

(Zdroj: autorka dle podkladů P3)

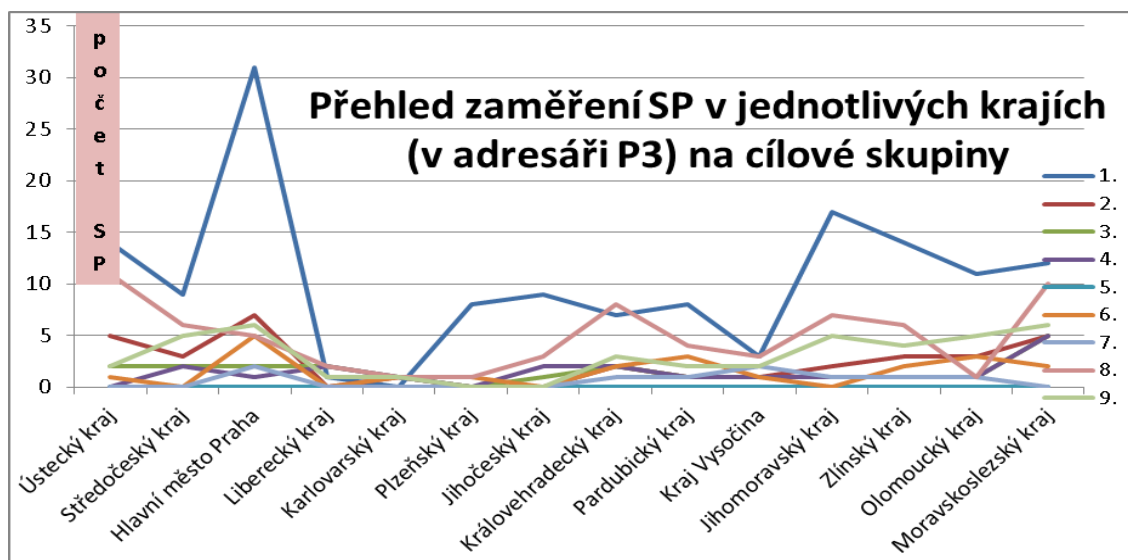
Dle prezentované analýzy SP na webu České sociální podnikání je uvedeno, že zastoupení firem je zejména v činnostech úpravy zeleně a úklidu, potravinářství, prodeji a pohostinství, také vzdělávání, poradenství nebo složitější výroby elektroniky, chemické a průmyslové výroby atd. Je zde uveden i stručný přehled cílových skupin (pouze na úrovni státu), na které je zacílena prospěšnost. Vlastní analýzou bylo zpracováno podrobné zacílení na skupiny v jednotlivých krajích, které jsou uvedeny v grafu č. 2 a podklady k tomuto grafu v Příloze č. 2.

⁹ People, Planet, Profit, o.p.s. – organizace zabývající se popularizací sociálního podnikání. Firma P3 koordinuje i tematickou síť pro sociální ekonomiku TESSEA, což je názorová platforma sdružující jednotlivce, podnikatele, nestátní neziskové organizace, vysoké školy a další instituce, které spojuje společný zájem – prosazovat sociální ekonomiku a sociální podnikání do povědomí laické i odborné veřejnosti. Vznikla v roce 2009 v rámci projektu Tematická síť pro rozvoj sociální ekonomiky (Zdroj: P3).

Cílovými skupinami jsou osoby sociálně vyloučené nebo ohrožené sociálním vyloučením, rozděleny do následujících devíti skupin:

1. osoby se zdravotním postižením
2. mládež a mladí dospělí
3. osoby bez přístřeší
4. osoby opouštějící zařízení po výkonu trestu, ústavní nebo ochranné výchově
5. oběti trestné činnosti
6. osoby pečující o osobu blízkou
7. osoby se zkušeností se závislostí na návykových látkách
8. osoby dlouhodobě nezaměstnané
9. další nespecifikované osoby (senioři, etnické skupiny).

Graf č. 2 – Přehled zaměření SP v jednotlivých krajích (v adresáři P3) na cílové skupiny

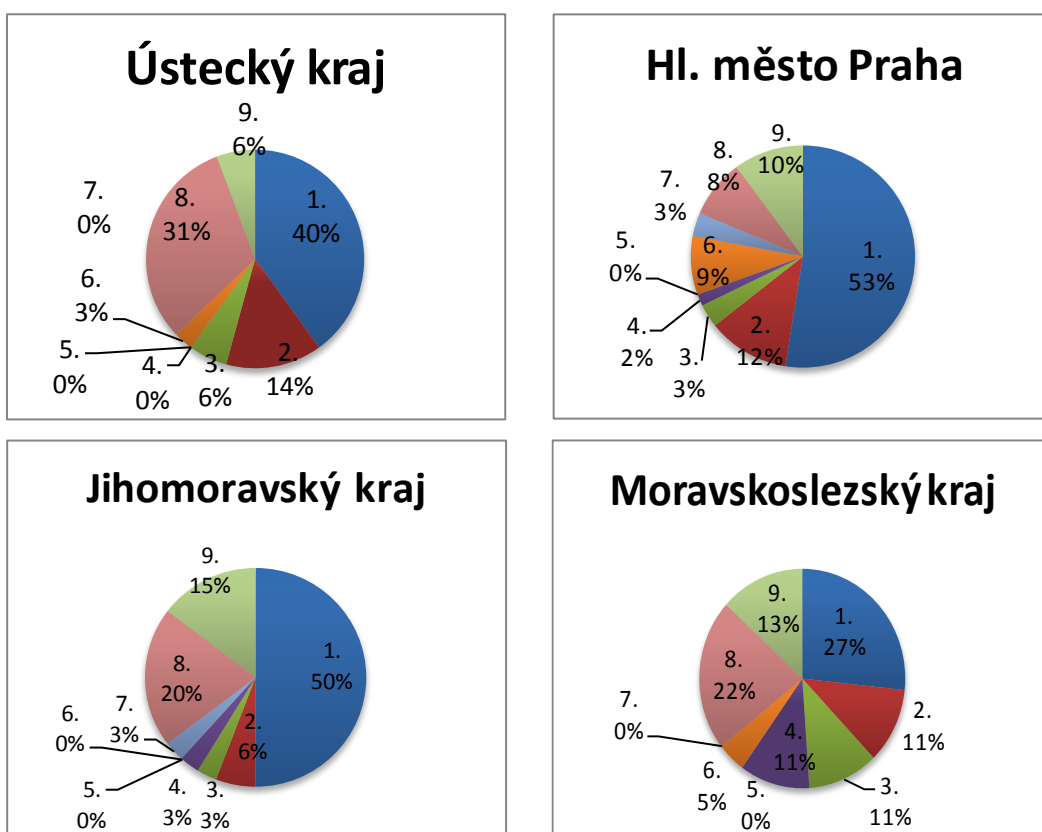
(Zdroj: autorka dle podkladů P3)

Dle křivky je patrné, že převládá zacílení ve skupině č. 1 - na osoby se zdravotním postižením (v Hl. m. Praha, Jihomoravském, Ústeckém a Moravskoslezském kraji) a ve skupině č. 8 - na dlouhodobě nezaměstnané (v Ústeckém, Moravskoslezském, Královehradeckém a Jihomoravském kraji). Z uvedeného grafu je patrné, že nejvíce SP je zastoupeno v Hlavním městě Praha, Jihomoravském, Ústeckém a Moravskoslezském kraji. Toto tvrzení je patrné z grafu č. 1. Nejnižší počet SP je v Karlovarském a Libereckém kraji.

Absence SP zaměřených na cílovou skupinu č. 5 – oběti trestných činů, která je ve všech krajích nulová, je způsobena rozdílným rozdělením cílových skupin v Adresáři sociálních podniků a v tomto šetření, respektive v Adresáři SP není identifikovaná.

Detailně je níže uvedeno poměrné rozložení zaměření na cílové skupiny (1.-9.) jednotlivých krajů. V grafu č. 3 jsou uvedeny 4 kraje s nejvyšším počtem SP, grafy dalších 10 krajů jsou v Příloze č. 3. Výsledky jsou zde uvedeny pro možnost jejich porovnání s výsledkem šetření sociálních aktivit v podnicích zaměřených na chov koní a psů.

Graf č. 3 – Poměrné rozdělení na cílové skupiny v krajích ČR, 4 grafy (v adresáři P3)

(Zdroj: autorka dle podkladů P3)

4.2.3 Sociální zemědělství

V aplikaci na zemědělství, to je s využitím venkovského prostoru¹⁰, obsahuje sociální podnikání výraznou dimenzi přirozeného a citlivého přístupu v poskytování sociálních služeb (Mincyte, 2011).

¹⁰ Zjednodušená definice oblastí venkova podle Eurostatu rozlišuje venkovské obce podle hustoty obyvatelstva, a to do 150 obyvatel/km². Od tohoto ukazatele dále odvozuje tři typy oblastí – převážně venkovské, smíšené a převážně městské. V ČR je zvyklostí považovat za venkovské obce ty, které nepřesahují 2 000 obyvatel.

„Nositeli programů Sociálního zemědělství jsou farmy, které svoji činnost nezaměřují výhradně na primární zemědělskou produkci, ale hospodaří i s ohledem na člověka coby jednotlivce. Sociálně zemědělský provoz se otevírá osobám, které pro svůj plnohodnotný život potřebují odbornou asistenci sociálních, zdravotních, výchovných nebo probačních pracovníků. Farma tak funguje jako terapeutický nástroj, učební pomůcka či zázemí pro pracovní vyžití osob ohrožených sociálním vyloučením.

Klienty sociálního zemědělství se tak nejčastěji stávají:

- *osoby s tělesným postižením;*
- *osoby s mentálním postižením;*
- *senioři;*
- *drogově závislí či po léčbě;*
- *osoby vystavené silnému psychologickému tlaku;*
- *osoby ve výkonu trestu;*
- *dlouhodobě nezaměstnaní.*“

(Zdroj: <http://www.pomoc-tyl.cz/socialni-zemedelstvi>)

Sociální farma může v přirozeném prostředí rostlinné, živočišné či kombinované farmy nabídnout mnoho aktivit: pracovní a sociální rehabilitaci, nácvik nových dovedností, získávání nových znalostí, nácvik hrubé i jemné motoriky, zapojení do výrobního procesu např. při výrobě sýrů, práce s rostlinami, péče o zvířata, sezónní práce, zapojení do maloobchodního prodeje výrobků na farmě pro zlepšení komunikace a sebevědomí. Na zemědělské farmě je k nalezení mnoho míst, kde mohou nabýt novou sílu, pocít důležitosti a vlastního uplatnění.

Sociální zemědělství je přínosné pro rozvoj venkova, kdy podtrhuje i další funkce, které by zemědělství mělo naplňovat: environmentální, estetickou, historickou, kulturní, rekreativní, sekuritativní a sociální. Model sociálního zemědělství omezuje odliv obyvatel z venkovského prostředí, protože dokáže ve svých provozech, často v režimu ekologického zemědělství, nabídnout smysluplnou činnost pro více lidí, svou prvovýrobou dbá na regionalitu, podporuje tradiční výrobky a zpracování (<http://www.rehabilitace.info>).

Mnozí lidé vyhledávají možnost strávit volné chvíle v přírodě, např. vyhledávají procházky po lese, běhají v parku, věnují se pěstitelství na svých zahrádkách, chovají domácí zvířata. Veškerý kontakt s přírodou má na člověka pozitivní účinek. Příroda a určité její prvky se jeví jako vhodné prostředí pro nejrůznější způsoby terapie, obecně přijímané jako animoterapie nebo zooterapie, zoorehabilitace, kdy se pod profesionálním vedením pečuje o osoby různého věku pro podporu jejich zdraví a kvality jejich života.

V evropských zemích např. v Nizozemí (cca 800 farem), Norsku (cca 600 farem), Itálii (cca 350 farem)¹¹, Velké Británii a Francii takový koncept v každodenním životě s praktickými dopady na užitek z plodin a zvířat existuje asi od 60. let 20. století.

V České republice se začíná pojem „sociální zemědělství“ teprve ujímat. Jde o přístup, v němž se snoubí zemědělství a sociální služby na místní úrovni, kdy se zemědělská farma stává prostředím, kde jsou poskytovány sociální služby lidem, kteří mají trvalé nebo dočasné specifické potřeby. Jsou to lidé, které jsme na 31. straně rozřadili do devíti skupin. Této problematice v její specifické podobě se věnujeme dále. Specifickou podobou jsou aktivity vázané na chov zvířat, resp. koní a psů.

4.3 Shrnutí

Jak vyplývá z předchozího textu, venkovský prostor je svým potenciálem přínosný pro specifickou zemědělskou činnost – canisterapii a hippoterapii. Tento způsob chovu a využití zvířat pak naplňuje prioritní cíl soudobé sociální politiky – sociální začleňování vybraných skupin ohrožených sociální exkluzí.

Propojení takové specifické hospodářské činnosti s plněním cíle sociální povahy spadá do oblasti sociální ekonomiky, resp. sociálního podnikání. V České republice je tento způsob řešení problematiky začleňování teprve na počátku.

Znamená to, že v zemědělství, konvenčním a ekologickém vznikají farmy, které odpovídají způsobu sociálního zemědělství. S ohledem na sociální skupiny, které jsou buď sociálně vyloučené, anebo jsou tímto fenoménem ohroženy, jsou vykonávány přímo zemědělské či na zemědělství návazné činnosti právě pro tyto skupiny tak, že jim poskytují

---

¹¹ Bližší informace lze najít in Fazzi, L. Social Cooperatives and Social Farming in Italy. Sociologia Ruralis, Vol. 16 (6), p. 32-38, ISSN 1935-102X.

služby (sociálního charakteru), anebo je zaměstnávají. Takové zaměstnávání je většinou spojené s vytvořením chráněných pracovních míst.

Zatím nenajdeme jejich úplnou a soustředěnou evidenci. To je spojeno jak s nedokonalým legislativním rámcem, tak nevyjasněnou situací v tom ohledu, že v jejich působení se setkává resort zemědělství, resort práce a sociálních věcí, vnitra a někdy i resort školství.

V 5. kapitole se pokusíme ze všech veřejně dostupných zdrojů zmapovat ty organizace (s různou právní formou), které se zabývají canisterapií a hippoterapií. Zvláštní zřetel přitom věnujeme otázce, zda jsou tyto organizace umístěné v městském či venkovském prostředí.

5 Specifické sociální aktivity na farmách a organizacích – canisterapie, hippoterapie

5.1 Zaměření na chov psů a canisterapii

V ČR neexistuje databáze nebo adresář farem a organizací zabývajících se chovem psů spojených s poskytováním sociálních aktivit. Proto tento sekundární výzkum probíhá aktivním vyhledáváním firem na internetu, v knihách, časopisech, na základě referencí a rozhovorů. Velkou výhodou je, že v dnešní době mají v převážné většině všechny farmy i organizace vlastní webovou prezentaci, navíc jsou k dispozici portály nadšenců, milovníků zvířat, kde jsou k dispozici odkazy na organizace takového typu.¹²

Počet organizací a farem zaměřených na chov psů spojený s poskytováním sociálních aktivit (zejména canisterapie), je uvedeno v grafu č. 4, kde je patrné i další rozdělení, a to, dle umístění na městské organizace a ve venkovském prostředí. Podklady k tomuto grafu jsou v Příloze č. 4. Lze předpokládat, že tento seznam není úplný. Obsahuje 75 farem/organizací.

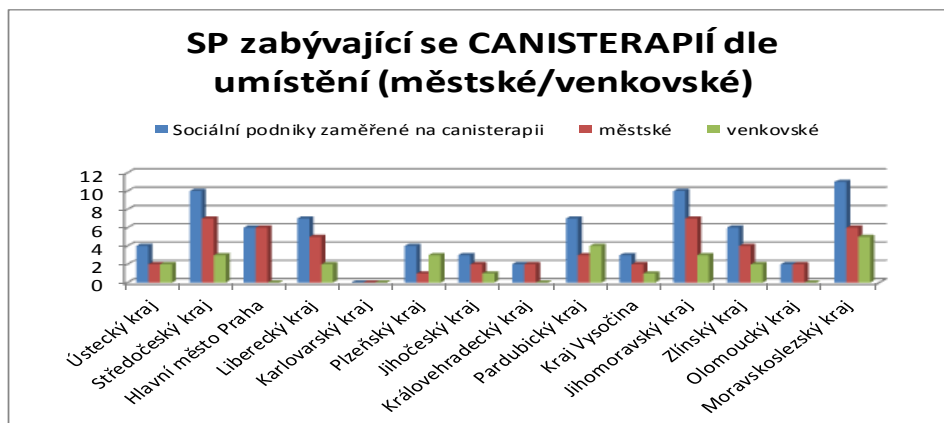
V souladu s poznámkou pod čarou 10 (na straně 33) rozdělujeme tyto organizace (pracovně je nazýváme SP) do městského a venkovského prostředí. Za venkovské prostředí je považováno takové, je-li příslušný výkon činností situován v obci do 5 000 obyvatel. V několika případech je tento limit překročen (nanejvýš o 10%, tj. 5 000 obyvatel). Nejsou sem zařazovány organizace, které své činnosti vykonávají v bezprostředně předměstském okolí měst nad 10 000 obyvatel (tzn., že jsou tyto lokality částí těchto měst).

Z následujícího grafu č. 4 je patrné, že nejvíce organizací a farem zaměřených na chov psa je v městech v Moravskoslezském, Středočeském a Jihomoravském kraji, nejnižší počet se nachází v Karlovarském kraji. Převládají (v 10 krajích) organizace/farmy umístěné ve městech. Ze 75 farem/organizací jich je 49 městských a 26 venkovských (viz Příloha č. 4). Tento typ organizací využívá z 65% městské prostředí a z 35% venkovské prostředí.

---

¹² Například portály na www.hafici.cz, www.konicki.cz, ale také např. www.miciny.cz, obsahují velké množství důležitých informací pro chovatele, ale i mnoho kontaktů na organizace a farmy, které se chovem těchto zvířat zabývají. Webové stránky těchto organizací povětšinou zpracovány kvalitně.

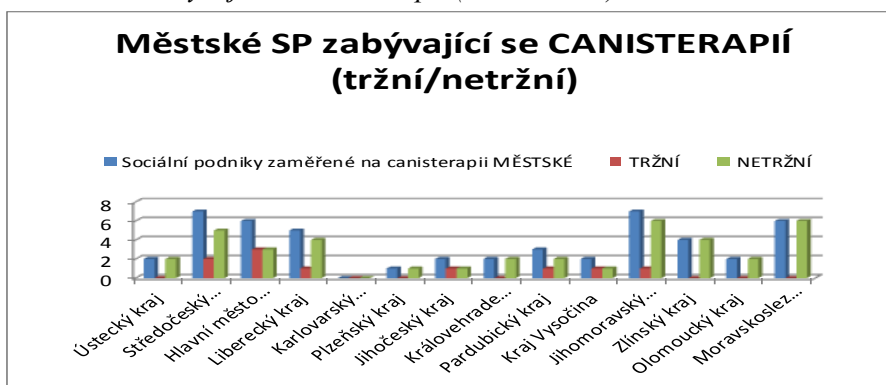
Graf č. 4 – SP zabývající se canisterapií dle umístění (městské/venkovské)

(Zdroj: autorka)

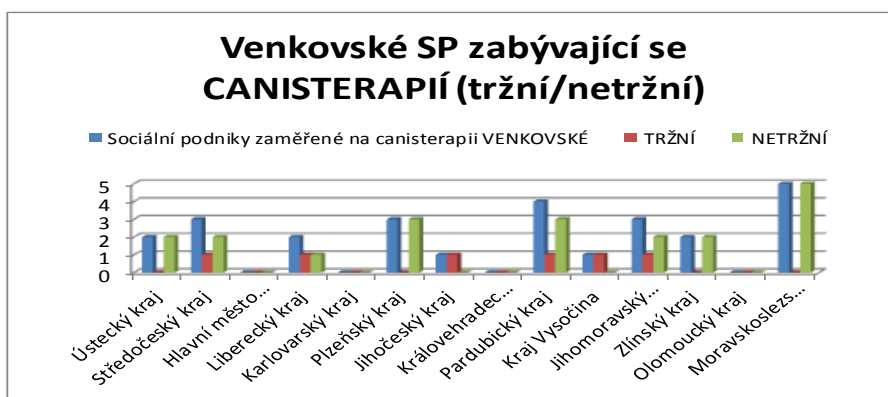
V dalších dvou grafech je uvedeno rozdělení městských (graf č. 5, podklady Příloha č. 5) a venkovských (graf č. 6, podklady Příloha č. 6) organizací/farem dle jejich činnosti na tržní a netržní:

Graf č. 5 – městské SP zabývající se canisterapií (tržní/netržní)

(Zdroj: autorka)

Graf č. 6 – venkovské SP zabývající se canisterapií (tržní/netržní)

(Zdroj: autorka)

Výsledkem je převaha v netržních činnostech v městských i venkovských organizacích/farmách a absence těchto organizací ve venkovských oblastech Karlovarského, Královehradeckého a Olomouckého kraje. V Karlovarském kraji je to absolutní absence, tedy i v městských oblastech.

5.1.1 Seznam organizací a farem zabývajících se chovem psů

Všechny organizace/farmy jsou uvedené v tabulce č. 3, podle jednotlivých krajů ČR. Je zde souhrnně uveden název organizace, adresa, právní forma, umístění, forma činnosti a cílové skupiny (pod čísly 1.-9.)¹³ jejich sociálních aktivit. Rozdělení umístění do skupin venkovské a městské respektuje dvě kritéria. Venkovské umístění znamená v obci do 5 000 obyvatel, která neleží v příměstské zóně města střední (od 10 000 obyvatel) a větší velikosti. V ojedinělých případech, kdy daná obec přesahuje 5 000 obyvatel (cca 10%) a nebo v příměstské zóně většího města, je označeno umístění jako venkovské.

Tabulka č. 1 – Přehled organizací/farem zabývajících se chovem psů

1. Ústecký kraj:	právní forma	venkovské	městské	tržní	netržní	Cílové skupiny												
						1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.				
Aaja, 43547 Brandov http://www.aaja.estranky.cz	o.s.	✓			✓	✓	✓				✓							
ZŠ a praktická škola Arkadie, 415 01 Teplice, http://www.arkadie.cz	o.p.s.		✓		✓	✓												
MINIFARMA, 417 05 Osek u Duchcova, http://www.minifarma.estranky.cz	o.s.	✓			✓	✓	✓				✓							✓
Na louce, 430 03 Chomutov, http://louka.iprofil.cz	o.s.		✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

pokračování

¹³ Cílovými skupinami jsou osoby sociálně vyloučené nebo ohrožené sociálním vyloučením, rozděleny do následujících devíti skupin: 1. osoby se zdravotním postižením, 2. mládež a mladí dospělí, 3. osoby bez příští, 4. osoby opouštějící zařízení po výkonu trestu, ústavní nebo ochranné výchově, 5. oběti trestné činnosti, 6. osoby pečující o osobu blízkou, 7. osoby se zkušeností se závislostí na návykových látkách, 8. osoby dlouhodobě nezaměstnané, 9. další nespécifikované osoby (senioři, etnické skupiny).

2. Středočeský kraj:	<i>právní forma</i>	<i>venkovské</i>	<i>městské</i>	<i>tržní</i>	<i>netržní</i>	<i>Cílové skupiny</i>								
						1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Anitera, 290 01 Poděbrady, http://www.canitera.cz	osvč		✓	✓		✓	✓				✓			✓
Canisterapie Kladno, 272 04 Kladno 4, http://www.canisterapiekladno.cz	z.s.		✓		✓	✓	✓				✓	✓	✓	✓
Centrum hiporehabilitace Mirákl, 278 01 Kralupy nad Vltavou, http://www.chmirakl.cz	o.p.s.		✓		✓	✓					✓			✓
Česká hiporehabilitační společnost, 250 63 Mratín, http://www.hiporehabilitace-cr.cz	spolek	✓			✓	✓								
HAPES, Radka Havelková, Mělník http://www.hapes.cz	osvč		✓		✓		✓							
CHS Z Brtnických lesů, 67401 Třebíč, http://www.zbrtnickychlesu.cz	osvč		✓	✓		✓	✓							✓
HELPPES – Centrum výcviku psů pro postižené, 252 05 Hvozdnice, http://www.helppes.cz	o.p.s.	✓			✓	✓					✓			✓
PSI PRO ŽIVOT, 252 67 Tuchoměřice, http://www.psiprozivot.cz	o.s.		✓		✓	✓								✓
Sirius Třebíč, 250 65 Líbeznice http://www.siriustrebic.cz	o.s.	✓			✓	✓								✓
Statek u Štemberků, 257 91 Sedlec – Prčice, http://www.ustemberku.cz	osvč	✓			✓	✓								✓
3. Hlavní město Praha	<i>právní forma</i>	<i>venkovské</i>	<i>městské</i>	<i>tržní</i>	<i>netržní</i>	<i>Cílové skupiny</i>								
						1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Akční pes, 100 00 Praha 10, www.akcnipes.cz	osvč		✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Anitera o.p.s, 142 00 Praha 4, ČR, http://www.animoterapie.cz	o.p.s.		✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Canis Care, 150 00 Praha 5, http://canis-care.cz	osvč		✓		✓		✓							
Kynologický spolek Panda, Praha, http://www.pandicky.cz	osvč		✓		✓	✓	✓							✓
pesPoint – Martina Holmanová, Praha 9, http://www.pespoint.cz	osvč		✓	✓		✓	✓							
SVOPAP s.r.o, 150 00, Praha 5 – Smíchov, http://www.svopap.cz	s.r.o.		✓	✓										✓

4. Liberecký kraj	právní forma	venkovské	městské	tržní	netržní	Cílové skupiny													
						1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.					
Dětský diagnostický ústav, středisko výchovné péče, http://www.ddu-liberec.cz	p.o.		✓		✓	✓	✓												
Dětské centrum Turnov, 511 01 http://www.detskecentrum.wz.cz	p.o.		✓		✓	✓	✓					✓							
ELVA HELP o.s.,460 01 Liberec, http://www.elvahelp.estranky.cz	o.s.		✓		✓	✓						✓							✓
ESY handicap help, 460 01 Liberec IV-Perštýn, http://esyhandicaphelp.wgz.cz	o.p.s.		✓		✓	✓	✓					✓							
CHS Harcovský les, 468 11 Lučany nad Nisou, www.huskies.cz	OSVČ	✓			✓	✓	✓					✓		✓					✓
Podještědská smečka, 46303 Stráž nad Nisou, http://www.smecka.eu	OSVČ	✓			✓	✓	✓												
SENIORSERVIS, http://domovatrium.cz	a.s.			✓	✓														✓
5. Karlovarský kraj	právní forma	venkovské	městské	tržní	netržní	Cílové skupiny													
žádné						1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.					
6. Plzeňský kraj	právní forma	venkovské	městské	tržní	netržní	Cílové skupiny													
Bohutín, okres Příbram, www.vychovapsu.cz	OSVČ	✓			✓	✓	✓												✓
DOMOVINKA, sociální služby, 326 00 Plzeň, http://www.domovinka.cz	o.p.s.		✓		✓	✓	✓					✓							✓
Pes pomůže, 341 01 Horažďovice, http://www.pes-pomuze.com	o.s.	✓			✓	✓													
Pomocné tlapky, 332 02 Starý Plzenec, http://www.canisterapie.cz , www.pomocnetlapky.cz	o.p.s.	✓			✓	✓	✓					✓							✓
7. Jihočeský kraj	právní forma	venkovské	městské	tržní	netržní	Cílové skupiny													
DOLLI ZÁLSÍ, 391 81 Veselí nad Lužnicí, http://www.jkdolli.cz	spolek		✓	✓		✓	✓												
Psí nápravné centrum a hotel AGÁTA, Drhovice, Tábor http://www.psihotelagata.cz	s.r.o.	✓		✓		✓	✓				✓	✓							✓
Výcvikové canisterapeutické sdružení Hafík, Klec 78, 379 01 Třeboň, http://www.canisterapie.org	o.s.	✓			✓	✓	✓					✓							✓

pokračování

8. Královehradecký kraj	právní forma	venkovské	městské	tržní	netržní	Cílové skupiny										
						1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.		
UNICAS Z GIPOVA - chodský pes, Náchod http://www.unicas.estranky.cz	osvč		✓		✓		✓									✓
U rozcestí, 544 01 Dvůr Králové nad Labem, http://www.urozcesti.cz	o.s.		✓		✓	✓	✓				✓					✓
9. Pardubický kraj	právní forma	venkovské	městské	tržní	netržní	Cílové skupiny										
						1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.		
CANTES Polička, 530 06 Pardubice http://cantes.cz	o.s.		✓		✓	✓	✓				✓					✓
Domov na hradě Rychmburk, 539 74 Předhradí, http://www.rychmburk.cz	p.o.	✓			✓	✓										
Dům pod hradem Žampach, 564 01 Žamberk, http://www.uspza.cz	p.o.	✓			✓	✓										
Mateřská škola, Chrudim 3, Sv. Čecha 345 http://www.klicekksrdci.com	p.o.		✓		✓	✓	✓									
Padlý kvítek, 561 65 Jamné nad Orlicí 147, www.jkpadlykvitek.wz.cz	spolek	✓			✓	✓	✓									✓
Mez. chráněná chov. Stanice, Z Andělské zahrady, 530 03 Pardubice http://www.andelskazahrada.cz	osvč		✓	✓												✓
Stáj Pucher, Janov u Litomyšle, http://www.stajpucher.cz	o.s.	✓			✓	✓	✓									
10. Kraj Vysočina	právní forma	venkovské	městské	tržní	netržní	Cílové skupiny										
						1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.		
Denní rehabilitační stacionář Třebíč, http://www.stacionar-trebic.cz	p.o.		✓		✓	✓	✓				✓					
FOKUS Vysočina, 580 01 Havlíčkův Brod http://www.fokusvysočina.cz	spolek		✓		✓	✓										
Smooth Collie Z Pohádkové Vysočiny, 588 12 Dobronín, http://www.zpohadkovevysočiny.cz	osvč	✓			✓		✓									

pokračování

11. Jihomoravský kraj	právní forma	venkovské	městské	tržní	netržní	Cílové skupiny								
						1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Penzion Sára, 691 74 Velké Hostěrádky http://www.vycvik-brno.cz	OSVČ	✓		✓		✓	✓				✓			✓
Canis z.s., Polička http://www.terapie-canis.cz	z.s.		✓		✓	✓	✓				✓			✓
CTS JM, LIPOV 696 72, http://www.canisterapie.mendelu.cz	spolek	✓			✓	✓	✓				✓			✓
Domov pro seniory Nopova, 615 00 Brno, http://www.nop.brno.cz	p.o.		✓		✓									✓
Handy helper, Lenka & Ladislav Tommovi, 767 01 Kroměříž http://www.handyhelper.cz	OSVČ		✓		✓	✓	✓				✓			✓
CHS šeltí Chancy remus, 682 01 Vyškov na Moravě, http://chancyremus.cz	OSVČ		✓	✓		✓	✓							
PIAFA Vyškov, Šafářský dvůr, Vyškov, www.piafa.cz	spolek		✓		✓	✓	✓				✓			✓
Ranč Loučka, 666 02 Předklášteří u Tišnova, http://rancloucka.cz/	spolek	✓			✓	✓	✓				✓			
Sdružení Filia, 639 00 Brno, http://www.sdruzenifilia.cz	spolek		✓		✓	✓								✓
Sdružení VELETA, sdružení zdravotní a sociální pomoci, 6233 00 Brno, http://www.sdruzeniveleta.cz	o.s.		✓		✓	✓								✓
12. Zlínský kraj	právní forma	venkovské	městské	tržní	netržní	Cílové skupiny								
						1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Arnicanis, Valašské Meziříčí, http://www.arnicanis.cz	OSVČ		✓		✓	✓	✓							
Canisterapeutické centrum Zlín, 760 01 Zlín, http://canisterapie-zlin.cz ,	spolek		✓		✓	✓								✓
Canisterapie Lazy, 760 01 Zlín, http://canis-lazy.weebly.com	spolek		✓		✓	✓	✓							
Hejtmánková Renáta, 760 01 Zlín, http://canisterapie.webnode.cz	OSVČ		✓		✓	✓	✓							
Klub švýcarských salašnických psů, Chovanec Václav, 760 01 Zlín http://www.kssp.cz	o.s.	✓			✓	✓	✓							✓
Labradoří pac, 687 71 Bojkovice, http://labradorci.netstranky.cz	o.s.	✓			✓	✓	✓							

13. Olomoucký kraj	<i>právní forma</i>	<i>venkovské</i>	<i>městské</i>	<i>tržní</i>	<i>netržní</i>	<i>Cílové skupiny</i>								
						1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
AURA CANIS, 785 01 Šternberk http://www.auracanis.cz	O.S.		✓			✓	✓				✓			✓
Canisterapie Přerov, http://www.canisterapieprerov.ic.cz	Spolek		✓			✓	✓				✓			✓
14. Moravskoslezský kraj	<i>právní forma</i>	<i>venkovské</i>	<i>městské</i>	<i>tržní</i>	<i>netržní</i>	<i>Cílové skupiny</i>								
						1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Algi & Dori, Havířov http://www.algi-dori.wbs.cz	OSVČ		✓											✓
CANISTERAPIE OSTRAVA, http://canisterapie-ostrava.webnode.cz	OSVČ		✓			✓	✓							✓
CANTES OPAVA, 749 01 Vítkov 1 www.cantesopavsko.ic.cz	Spolek	✓				✓	✓				✓			✓
Centrum pro výcvik psů Alfa, Liptaň 176, http://centrumalfa.webnode.cz	OSVČ	✓					✓							✓
Kamarádi otevřených srdcí, 788 03 Nový Malín, http://www.kamaradiotevrenychsrdci.cz	O.S.	✓				✓	✓				✓			✓
Podané ruce, 738 01 Frýdek-Místek, http://www.podaneruce.eu	O.S.		✓			✓	✓				✓			✓
PRO DOTYK, FARMA LIŠMEN, 78901 Zábřeh http://www.prodotyky.cz	O.S.		✓			✓	✓				✓			✓
Psí škola ARCA, Frenštát p.R., http://www.psiskolaarca.cz	OSVČ		✓											✓
Psí škola a škola pro psy Koira, 747 19 Bohuslavice u Hlučína http://www.koira.cz	OSVČ	✓												✓
Sanatorium Kochova, 736 01 Havířov, http://www.sanatoriumkochova.cz	p.o.		✓				✓							
V jedné vteřině, 735 43 Albrechtice u Českého Těšína, http://www.vjednevterine.cz	O.S.	✓					✓	✓						

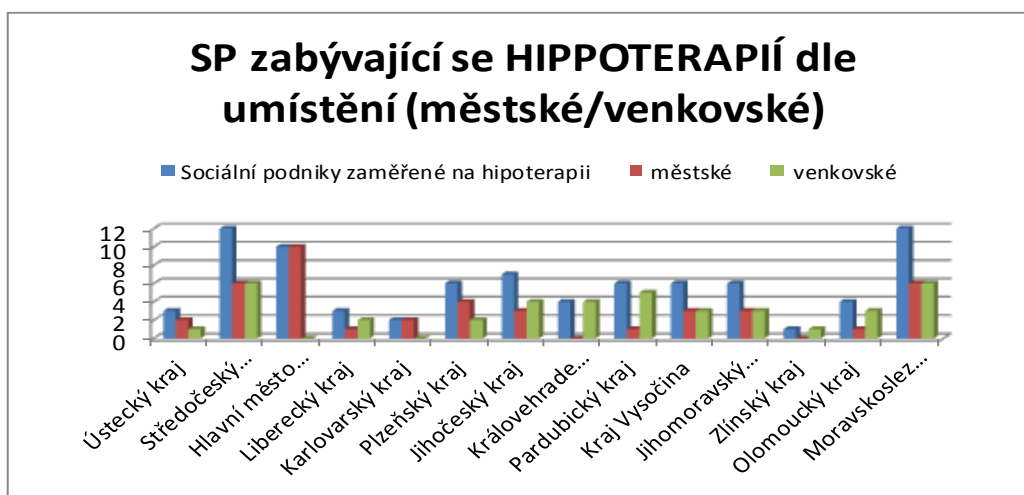
Z výše uvedeného seznamu vyplývá, že cílové skupiny organizací/farem jsou nejčastěji osoby se zdravotním postižením, mládež a mladí dospělí do 26 let a senioři. Podle právní formy převládají občanská sdružení a fyzické osoby. Pouze ve třech krajích, tj. v Plzeňském, Jihočeském a Pardubickém převažuje venkovské umístění nad městským.

5.2 Zaměření na chov koní a hippoterapii

Pro mapování organizací/farem zaměřených na chov koní, které se zabývají sociálními aktivitami, byl využit převážně internetový vyhledavač a webový portál www.konicki.cz. Souhrnné údaje o těchto organizacích/farmách, které se zabývají sociální činností (zejména hippoterapií), uvádíme v grafu č. 7, včetně dalšího členění dle umístění na městské organizace nebo umístěné ve venkovském prostředí. Podklady k tomuto grafu jsou uvedeny v Příloze č. 7. Opět podotýkáme, že souhrn není úplný. Obsahuje 82 farem/organizací.

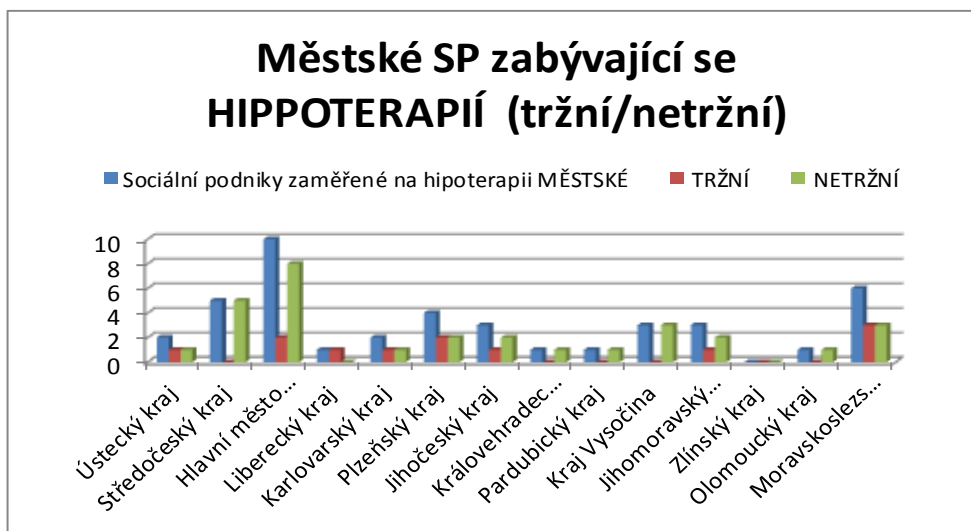
Graf č. 7 – SP zabývající se hippoterapií dle umístění (městské/venkovské)

(Zdroj: autorka)

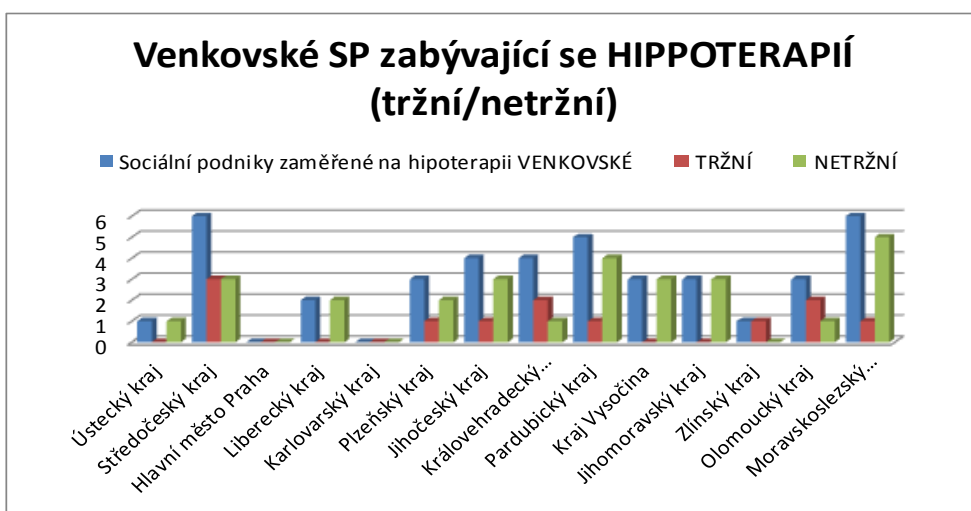
Výsledkem šetření je 42 farem/organizací ve městech a 40 ve venkovském prostředí. To znamená, že v případě hippoterapie jsou organizace, které ji zavádějí rozmístěny rovnoměrně mezi venkovské a městské prostředí. Nejvíce jich je ve Středočeském, Moravskoslezském kraji a v Hl. městě Praha, nejméně ve Zlínském a Karlovarském kraji. V následujících dvou grafech opět uvádíme rozdělení městských (graf č. 8, podklady Příloha č. 8) a venkovských (graf č. 9, podklady Příloha č. 9) organizací/farem dle jejich činnosti na tržní a netržní.

Graf č.8 – městské SP zabývající se hippoterapií (tržní/netržní)

(Zdroj: autorka)

Graf č. 9 – venkovské SP zabývající se hippoterapií (tržní/netržní)

(Zdroj: autorka)

Z analýzy činnosti organizací/farem v obou předchozích grafech vyplývá, že převládá ve venkovských i městských organizacích/farmách činnost netržní. V městských oblastech je nejvíce organizací/farem tohoto typu v Hl. městě Praha, Středočeském a Moravskoslezském kraji, nejméně jich je ve Zlínském, Olomouckém, Pardubickém, Královehradeckém a Libereckém kraji. Ve venkovských oblastech se jich nejvíce vyskytuje v Středočeském, Moravskoslezském a Pardubickém kraji, nejméně jich je v Karlovarském a Zlínském kraji.

5.2.1 Seznam organizací a farem zaměřených na chov koní

Všechny organizace/farmy uvádím v tabulce č. 4, podle jednotlivých krajů ČR. Je zde souhrnně uveden: název organizace, adresa, umístění, forma činnosti a právní forma, cílové skupiny (pod číslem 1.-9.) jejich sociálních aktivit:

Tabulka č. 2 – Přehled organizací/farem zabývajících se chovem koní

1. Ústecký kraj:	právní forma	venkovské	městské	tržní	netržní	Cílové skupiny												
						1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.				
EQUIPARK, 434 01 Most, http://www.equipark.eu	o.p.s.		✓	✓		✓	✓											
ZŠ a pr. škola Arkadie, 415 01 Teplice, http://www.arkadie.cz	o.p.s.		✓		✓	✓												
VALDEK, 410 02 Slatina, http://www.valdek.cz	o.p.s.	✓			✓	✓	✓					✓						
2. Středočeský kraj:	právní forma	venkovské	městské	tržní	netržní	Cílové skupiny												
						1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.				
Dítě a kůň, Miskovice 30, 28501, www.diteakun.cz	spolek	✓			✓	✓	✓											
Ekocentrum Zvířecí pohoda, 267 43 Bzová, http://zvirecipohoda.esy.es	o.s.	✓			✓	✓												
Centrum hiporehabilitace Mirákl, 278 01 Kralupy n. Vlt., http://www.chmirakl.cz	o.p.s.		✓		✓	✓					✓							✓
Česká hiporehabilitační sp., 250 63 Mratín, www.hiporehabilitace-cr.cz	spolek	✓			✓	✓												
Hipocentrum PN Kosmonosy, www.plkosmonosy.cz	p.o.	✓			✓	✓												
FALCO, Kamenné Žehrovice 273 01, www.hsfalco.cz	spolek	✓			✓	✓	✓											
ISAR, Farma Hrádek Mratín, www.isar-os.cz	o.s.	✓			✓	✓	✓											
PSI PRO ŽIVOT, 252 67 Tuchoměřice, http://www.psiprozivot.cz	o.s.		✓		✓	✓												✓
Ranch Double M, Libečov www.ustajeni-vyjizdky.cz	osvč	✓			✓		✓											
Stáj Rozárka, 284 01 Kutná Hora, www.stajrozarka.cz	o.s.		✓		✓	✓	✓				✓							
Šerm - JK, 267 23 Lochovice 66, www.jezdectvo.cz	osvč	✓			✓	✓	✓				✓							✓
TEMPERIES, 277 11 Neratovice, http://hippo.jinak.cz	o.s.		✓		✓	✓												

pokračování

3. Hlavní město Praha	právní forma	venkovské	městské	tržní	netržní	Cílové skupiny													
						1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.					
Anitera, 142 00 Praha 4, http://www.animoterapie.cz	o.p.s.		✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Jezdecká společnost Bohnice, 181 00 Praha-Bohnice, http://www.cshipo.wz.cz	spolek		✓		✓	✓													
Caballinus, 156 00 Praha 5, www.caballinus.cz	o.s.		✓		✓	✓													
JK Harfa, Praha 4 Kamýk 142 00, www.jkharfa.cz	osvč		✓		✓	✓	✓												
Hucul Club Club, 155 00 Praha 5, http://www.huculclub.eu	osvč		✓		✓	✓	✓												
Merlinova osada, 25064 Měšice, https://cs-cz.facebook.com/pages/Merlinova-osada/	o.s.	✓			✓		✓												✓
TJ Orion Praha, Praha 4, http://tjorion.blogspot.com	spolek		✓		✓	✓	✓												
JK POČIN v Ráji, 190 12 Praha, http://www.jk-pocin.clanweb.eu	o.s.		✓		✓	✓	✓												
Podkova bezpečí – o.s., Dvůr Netluky u Uhříněvse, Praha 10, http://www.podkovabezpeci.cz	o.s.		✓		✓	✓	✓												✓
Sdružení SRAZ – Společně za radostí a zdravím, Toulcův dvůr, 102 00 Praha 10, www.toulcuvdvur.cz	z.s.		✓		✓	✓	✓												✓
4. Liberecký kraj	právní forma	venkovské	městské	tržní	netržní	Cílové skupiny													
						1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.					
Jezdecká stanice Čikvásky, Košťálov, www.cikvasky.wbs.cz	o.s.	✓			✓	✓	✓												✓
OS Svítání Jablonec nad Nisou, Stáj Jitka, 468 41 Tanvald, www.os-svitani.cz	o.s.		✓		✓	✓													
STUDNICE ZDRAVÍ, 460 01 LIBEREC, http://www.fyzio-terapie-hipoterapie.cz	osvč		✓		✓	✓	✓												✓
5. Karlovarský kraj	právní forma	venkovské	městské	tržní	netržní	Cílové skupiny													
						1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.					
Kozodoj, 360 17 Karlovy Vary, www.kozodoj.cz	o.s.		✓		✓		✓												✓
TJ JO Cheb-Háje, 350 02, http://www.jo-haje.estranky.cz	spolek		✓		✓	✓	✓												✓

pokračování

6. Plzeňský kraj	právní forma	venkovské	městské	tržní	netržní	Cílové skupiny										
						1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.		
Centrum pobytových a terénních sociálních služeb Zbůch, 330 22 Zbůch, www.centrumzbuch.cz	p.o.	✓			✓	✓	✓									✓
Hipos Drábek & spol, Stáje Kříženec, 348 15 Planá	spolek	✓			✓	✓	✓				✓					
Hipocentrum Jitřenka, 326 00 Plzeň, http://www.jitrenka.info	spolek		✓		✓	✓	✓									
Hippokrates, 339 01 Klatovy, http://www.hippoklatovy.cz/	o.s.		✓		✓	✓	✓				✓					✓
Jezdecká stáj POD KOTLEM, 337 01 Rokycany, http://www.stajpodkotlem.com	spolek		✓	✓		✓	✓			✓	✓					
Jezdecká stáj Radčice, 32200 Plzeň-Radčice, www.jsradcice.cz	spolek		✓	✓		✓	✓				✓					✓
7. Jihočeský kraj	právní forma	venkovské	městské	tržní	netržní	Cílové skupiny										
						1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.		
Denní a týdenní stacionář Klíček, 390 02 Tábor, http://www.stacionarklicek.cz	p.o.		✓		✓	✓	✓				✓					
JK DOLLI ZÁLŠÍ, 391 81 Veselí nad Lužnicí, http://www.jkdolli.cz	spolek		✓	✓		✓	✓				✓					
Farma Kaliště, 382 11 Větrní, http://www.kaliste2.cz	OSVČ	✓		✓			✓				✓					
Kalypta, 390 02 Tábor (Statek Vyhnanice, Statek Krsice), http://kalypta.netstranky.cz	o.s.	✓			✓	✓	✓				✓					
Koníček, 382 32 Velešín, http://konicekcb.webnode.cz/	o.p.s.	✓			✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Ranč Ixion, Chrastiny 69, 397 01 Písek, http://www.rancixion.cz	OSVČ		✓		✓	✓	✓									
JK Vladykův Dvůr, 37007 Roudné, www.vladykuvdvur.cz	spolek	✓			✓		✓				✓					
8. Královéhradecký kraj	právní forma	venkovské	městské	tržní	netržní	Cílové skupiny										
						1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.		
Donarova samota - Jízdárna Litoboř, 552 05 Hořičky, http://www.jezdarnalitobor.wbs.cz	spolek	✓			✓	✓	✓				✓					
OSPH Bydžovská Lhotka 21, http://ospubl.webnode.cz	o.s.	✓			✓	✓	✓									
No Limits, o.s., Lánov, 543 41, http://www.nolimits-os.cz	o.s.	✓		✓		✓	✓									
U rozcestí, 544 01 Dvůr Králové nad Labem, www.urozcesti.cz	o.s.		✓		✓	✓	✓				✓					✓

pokračování

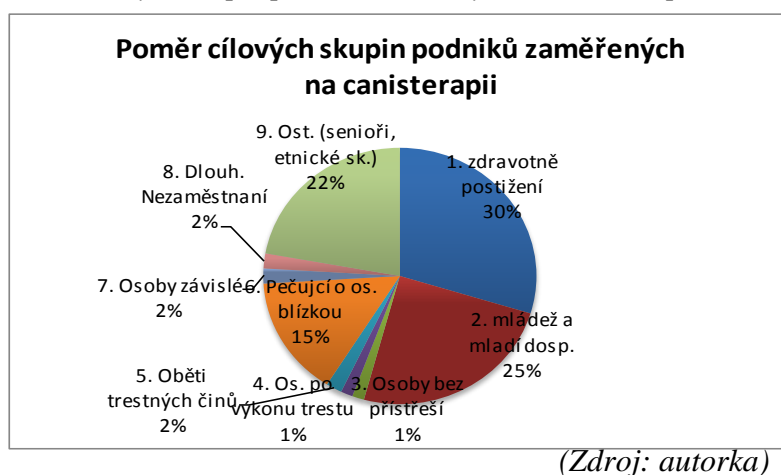
9. Pardubický kraj	právní forma	venkovské	městské	tržní	netržní	Cílové skupiny													
						1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.					
CPK - CHRPA, 533 04 Sezemice, http://www.cpkchrpa.cz/	spolek	✓			✓														✓
Hamzova odborná léčebna Luže – Košumberk, 538 54, www.hamzova-lecebna.cz	p.o.	✓			✓	✓													
Ranch Buena Vista - ranč s koňmi a občers., Sezemice, http://www.ranchbuenavista.cz	s.r.o.	✓		✓					✓										
Padlý kvítek, 561 65 Jamné nad Orlicí 147, www.jkpadlykvitek.wz.cz	spolek	✓			✓	✓	✓												✓
APOLENKA, 53012 Pardubice, www.apolenka.org	o.s.		✓		✓														✓
Stáj Pucher, Janov u Litomyšle, http://www.stajpucher.cz	spolek	✓			✓	✓	✓												
10. Kraj Vysočina	právní forma	venkovské	městské	tržní	netržní	Cílové skupiny													
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.											
ASINUS, Řídelov 38, 588 56	o.s.	✓			✓	✓	✓												
AMBRA, 594 42 Měřín7, www.sdruzeniambra.cz	o.s.	✓			✓	✓													
Denní rehabilitační stacionář Třebíč, www.stacionar-trebic.cz	p.o.		✓		✓	✓	✓												✓
Pirueta PN Havlíčkův Brod, http://hipoterapie.crespo.cz	nad.f.		✓		✓	✓													
OS Kopýtko, Perky 4, Častrov, www.oskopytko.cz	o.s.	✓			✓	✓	✓												✓
Zookoutek PN Jihlava, 586 24, www.pnj.cz	p.o.		✓		✓	✓													
11. Jihomoravský kraj	právní forma	venkovské	městské	tržní	netržní	Cílové skupiny													
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.											
Centrum Kociánka, 612 47 Brno, www.kocianka.cz	p.o.		✓		✓	✓	✓												
Čas pro sebe, 666 01 TIŠNOV, http://www.casprosebe.cz	o.s.		✓	✓					✓										✓
Epona, Hostěnice u Brna, www.hipoterapie.cz	o.s.	✓			✓	✓													
Minifarma ve městě, 679 61 Drvalovice, www.minifarmavemeste.cz	o.s.	✓			✓	✓													
PIAFA Vyškov, Šafářský dvůr, Vyškov 682, www.piafa.cz	spolek		✓		✓	✓			✓	✓									✓
Ranč Loučka, 666 02 Předklášteří u Tišnova, http://rancloucka.cz/	spolek	✓			✓	✓			✓	✓									✓

12. Zlínský kraj	právní forma	venkovské	městské	tržní	netržní	Cílové skupiny													
						1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.					
HP Koryčany, 76805 Koryčany, http://www.hipo.cz	o.s.	✓		✓		✓													
13. Olomoucký kraj	právní forma	venkovské	městské	tržní	netržní	Cílové skupiny													
APA VČAS Olomouc, Radíkov www.apavcas.cz	o.s.		✓	✓		✓	✓												✓
Hanácký dvůr, Polkovice 198 75144, www.hanackydvur.cz	o.s.	✓		✓		✓	✓												✓
Hiporehabilitace Rhiannon Olomouc, https://hiporhiannon.wordpress.com	o.s.		✓		✓	✓													
OS Ryzáček, Vyšehorky 16, Líšnice, 789 85, www.ryzacek.com	o.s.	✓			✓	✓	✓												✓
14. Moravskoslezský kraj	právní forma	venkovské	městské	tržní	netržní	Cílové skupiny													
Dětský ranč Hlučín, 748 01 Ostrava , www.detskyranc.info	o.s.		✓		✓	✓	✓												
Hermelín ranč, 741 01 Nový Jičín, http://www.hermelin-ranc.cz	o.s.		✓	✓		✓	✓												
HIPONĚHA, Pavla Kubátková, Bruzovice 152, 73936, http://www.hiponeha.cz	OSVČ	✓			✓	✓	✓												✓
JK Chotěbuz (Stáj u Luka), 735 61 Chotěbuz, www.stajuluka.cz	Spolek	✓		✓		✓	✓												
Jezdecký klub Stáje Nanka Orlová- Lutyně, 735 14, www.jkorlova.cz	Spolek		✓		✓	✓	✓												✓
Jezdecký klub Sviadnov, 739 25 Sviadnov, www.jksviadnov.cz	o.s.	✓			✓	✓													
JK Opava – Kateřinky, 747 05 Opava, http://www.jkopava.cz	Spolek		✓	✓			✓												
PRO DOTYK, FARMA LIŠMEN, 78901 Zábřeh, www.prodokyk.cz	o.s.		✓		✓	✓	✓												✓
S KONÍKY ZA ZDRAVÍM, 736 01 Haviřov http://skonikyazdravim.cz-	o.s.		✓		✓	✓	✓												
OS Chewal, Bystřice 128, 739 95 Bystřice, www.chewal.cz	o.s.	✓			✓	✓													
o.s. Koník dětem i dospělým pro radost, 751 03 Majetín, http://konik.tym.cz/	o.s.	✓			✓		✓												✓
SK Starý mlýn Opava – Kylešovice, 747 06 Opava 6, www.skstarymlyn.cz	o.s.		✓	✓		✓	✓												

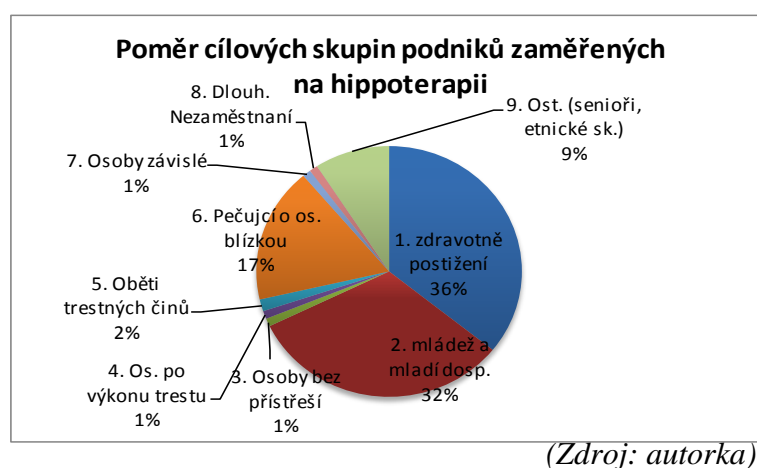
Z předchozí tabulky vyplývá, že v právní formě u těchto organizací/farem převládá 38x občanské sdružení (tj. 46%) a 21x spolek (tj. 26%). Většina organizací/farem

zabývající se chovem koní, které spojují svoji činnost se sociálními aktivitami (zejména hippoterapie), mají zejména cílové skupiny osoby zdravotně postižené (postižení zdravotní, mentální, duševní, smyslové, kombinované), mládež a mladé dospělé a osoby pečující o osobu blízkou. Hippoterapie není až tak často poskytována seniorům, v tomto případě je ideální formou canisterapie. V následujících dvou grafech ukazujeme poměrné zastoupení jednotlivých cílových skupin, na které se specializují zemědělské organizace a farmy zaměřené na canisterapii (grafu č. 10, podklady Příloha č. 10) a zaměřené na hippoterapii (graf č. 11, podklady Příloha č. 11):

Graf č. 10 – Poměr cílových skupin podniků zaměřených na canisterapii

Graf č. 11 – Poměr cílových skupin podniků zaměřených na hippoterapii

5.3 Porovnání zemědělských SP (zabývajících se canisterapií a hippoterapií) a nezemědělských SP

Z porovnání vyplývá, že organizace/farmy, které se zabývají v zemědělství chovem zvířat, tak sociální aktivity spojují především s cílovými skupinami 1, 2, 6, 9 (tzn. osoby

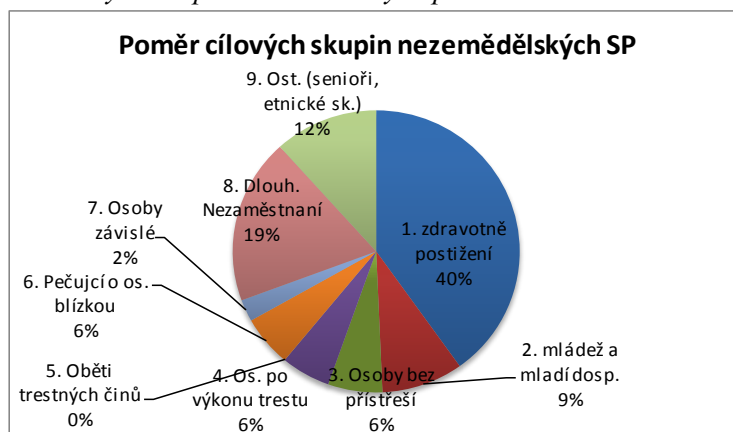

se zdravotním postižením, rozvoj mládeže a mladých dospělých, osoby pečující o osobu blízkou, senioři a ostatní nespecifikované skupiny). Tyto všechny cílové skupiny převládají oproti ostatním skupinám, které mají téměř nulové hodnoty. Jsou to skupiny č. 3, 4, 5, 7, 8 (tzn. osoby bez přístřeší, oběti trestných činů, osoby opouštějící zařízení po výkonu trestu, osoby se zkušeností na návykových látkách a dlouhodobě nezaměstnaní).

Naproti tomu nezemědělské sociální podniky, jejichž cílové skupiny jsou uvedeny v oddílu 4.2.2.1 na straně 30, mají širší zastoupení v pestrosti cílových skupin osob sociálně vyloučených nebo ohrožených sociálním vyloučením.

Stále však nejvýraznější zastoupení jako cílové skupiny v aktivitách sociálních podniků (bez ohledu na zemědělské a nezemědělské) zaujímají osoby se zdravotním postižením, další jsou osoby dlouhodobě nezaměstnané.

Graf č. 12 – Poměr cílových skupin nezemědělských podniků

(Zdroj: autorka)

Zvláště u cílových skupin 2, 6 a 9 je zřetelné vyšší zastoupení v zemědělských SP při jejich zdravotně a sociálně terapeutických praktikách vázaných na chov psů a koní. Uvnitř nezemědělských SP to je potom canisterapie oproti hippoterapii, výrazně zastoupená pro 9. cílovou skupinu s předpokladem, že se jedná více o seniory než o etnické menšiny. Na druhé straně to je hippoterapie, určená více než canisterapie pro mládež a mladé dospělé. Pokud jde o 6. cílovou skupinu, zde je rozdíl mezi zastoupením canisterapie a hippoterapie minimální.¹⁴

¹⁴ Jsou porovnány Grafy č. 10, 11 a 12. V posledním grafu je uvedeno zaměření na cílové skupiny u nezemědělských podniků (podklady ke grafu Příloha č. 12).

6 Případová studie - Sociální aktivity v chovné stanici plemene sibiřský husky ve firmě Ing. Jana Henychová – Huskies.cz

Pro případovou studii diplomové práce byla vybrána Chovná stanice a zároveň závodní tým plemene sibiřský husky, kterou provozuje Ing. Jana Henychová pod názvem Huskies.cz. Tato diplomová práce navazuje na bakalářskou práci, kde jsem se věnovala stejné firmě, ale řešila jsem v ní hluboké svazky mezi člověkem a psem a jejich vývoj, závodní a chovnou činnost, životní styl musherů, sponzoring a propojení s cestovním ruchem. Díky umístění, vývoji chovu a sociálním aktivitám, tato firma splňuje účel diplomové práce. Velkou výhodou je, že prakticky od založení firmy v roce 2000, mohu dlouhodobě sledovat všechny aktivity této firmy, a to díky osobnímu vztahu s Janou Henychovou, která je mojí sestrou. Mohu se s ní účastnit různých akcí, závodů, pomáhám jí s praktickou organizací dětských kurzů, máme vybudovaný důvěrný vztah, díky kterému se mohu neustále ptát a doplňovat si informace, u kterých jsem si jista, že jsou věrohodné.

Případová studie je tedy zpracována zejména dlouhodobým, zúčastněným porovnáním a průběžnými nestandardizovanými rozhovory. Pro získání specifických informací je toto dlouhodobé sledování doplněné studiem dokumentů a opakovanými rozhovory, na které jsem předem připravovala okruhy otázek, upřesňující informace, získávané průběžně.

6.1 Představení firmy a její majitelky

6.1.1 Firma Ing. Jana Henychová – Huskies.cz

Subjekt

Jméno a příjmení:	Ing. Jana Henychová
Datum narození:	30.11.1971
Občanství:	Česká republika
Sídlo:	Horní Maxov ev. č. 105, 468 44, Lučany nad Nisou

Živnostenské oprávnění

Živnostenské oprávnění č. 1: [provozovny]

Předmět podnikání:	Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona
Obory činnosti:	Chov zvířat a jejich výcvik (s výjimkou živočišné výroby) Potrubní a pozemní doprava (vyjma železniční a silniční motorové dopravy) Ubytovací služby Příprava a vypracování technických návrhů, grafické a kresličské práce Mimoškolní výchova a vzdělávání, pořádání kurzů, školení, včetně lektorské činnosti
Druh živnosti:	Ohlašovací volná
Vznik oprávnění:	19.10.1992

Doba platnosti oprávnění: **na dobu neurčitou**

(Zdroj: Registr živnostenského podnikání RŽP, www.rzp.cz, platnost k 18.3.2015)

Úplný výpis firmy Ing. Jana Henychová z Veřejného webu Registru živnostenského podnikání (RŽP) v Příloze č. 19.

Ing. Jana Henychová podniká jako fyzická osoba. Chovná stanice plemene sibiřský husky nese název Harcovský les. Pod tímto názvem je chovná stanice zaregistrována u Českomoravské kynologické unie, všechna štěňata mají vystaven Průkaz původu psa. Kompletní informace o činnosti chovné stanice jsou umístěny na http://harcovsky_les.sweb.cz. Závodní tým i propagace celé firmy nese název Jana Henychová – Huskies.cz, takto je firma známá i pro veřejnost www.huskies.cz.

6.1.2 Majitelka firmy – životní příběh

- 30.11.1971 Jana Henychová narozena v Jablonci n. N.
- 1981-1985 Žákyně sportovní třídy - běh na lyžích, ZŠ Na Šumavě v Jablonci n. N.
- 1983-1984 Po přečtení knihy Bílý Tesák od Jacka Londona – nastartování vášně pro vlky, sibiřské husky a podobná severská plemena. Čtenářka časopisu Pes přítel člověka, kde vůbec poprvé v ČR vyšel první článek s fotografiemi o aljašských malamutech.
- 1985-1989 SPŠ v Jablonci, obor strojírenská konstrukce – ukončeno maturitní zkouškou. Během studia SPŠ rozšíření zájmu sportovní činnosti: mimo běh na lyžích dále orientační běh, triathlon, horské lezení.
- 1989-1996 Technická Univerzita v Liberci, obor strojírenská konstrukce, studium ukončeno získáním titulu Ing.
- 1991-1995 Navštěvována Střední Uměleckoprůmyslová škola sklářská v Železném Brodě, ukončena maturitní zkouškou v oboru Technologie skla (během studia VŠ).
- 1997 Po předchozím náročném studiu získala svoji vysněnou práci konstruktérky sklářských pecí ve sklárně v Železném Brodě (Liberecký kraj, vzdálen od Jablonce n. N. 15 km).

- Červen 1997 Pořízení prvního štěněte plemene sibiřský husky jménem Jovanna. Bylo to pro ni tím zásadním, co jí za pár let změnilo zcela životní styl.
- Podzim 1997 Přibyli další 2 dospělí psi, které dostala od svého kolegy v zaměstnání, který výchovu tohoto plemene nezvládal, jména psů jsou Kordula (*1990), Růžena (*1993). Se třemi sibiřskými husky dostala nápad pořídit si první saně, které budou taženy psím spřežením. Pokusy o jízdu se psím spřežením bez znalostí skončily špatně, psi netáhli a Jana H. si saně tlačila sama. Začala vyhledávat odborné články a informace o činnosti, které se v ČR doposud nikdo nevěnoval. Stále byla zaměstnaná a starala se také o našeho dědečka v jeho domě na Horním Maxově.
- Zima 1998 Do psího spřežení přibyl čtvrtý pes, jménem Heda (*1998).
- Leden 1999 Podnikla první expedici do Finska, aby se poznala s lidmi, kteří jsou profesionální mushery a naučila se vše, co obnáší mushing - jízda se psím spřežením.
- 1999 Trvale se přestěhovala do domu po prarodičích na Horním Maxově (v chráněné krajinné oblasti Jizerské hory), v horské oblasti, kde je prostor pro chov smečky psů. Stává se z ní amatérská musherka.

Od dubna 2000, kdy se narodila první štěňata chovu Harcovský les – štěňata „A“, do konce roku 2014 proběhlo celkem 12 vrhů štěňat, poslední vrh „N“ z června 2014, znamená, že štěňata mají počáteční písmeno jména od N. Všichni psi chovu jsou považováni za členy velké rodiny, při zestárnutí a oslabení vůči smečce, získává pes důstojné podmínky pro dožití a jistá privilegia vůči ostatním psům ve smečce.

„Dva až tři roky trvá výcvik a výchova tažného psa, v osmi letech psa již pomalu přichází stáří i necht' stačit tempu mladších psů. Psi stárnou, ale její psi jsou pro ni přátelé a rodina, a proto se jich nechce vzdát, všechny své psy má od štěněte až do skonání a vždy každého psa nechává dožít ve své společnosti a jak Jana říká: „Mojí psi se dožívají komfortního důchodu.“ Toto odhaluje její charakter, ke svým psům velmi citově přilnula a psy chová z lásky. Vrcholová sportovní závodní činnost se psím spřežením je celkovým a logickým vyvrcholením její činnosti, ale ne tím nejdůležitějším v životě. Plní své dětské sny

a překonává dřívější představy svých maximálních schopností. Do budoucna plánuje napsat knihu o dobrodružstvích se svými psy“ (Košková, 2009).

Dnes je Jana H. v ČR nejlepší musherkou, má své sponzory, natáčí spoty a reklamy, provozuje husky školu, dětské kurzy a dětský kroužek canicrossu, provádí odborné výklady o chovu psů a mushingu. Je profesionálkou ve svém oboru, rozšířila si svoji odbornou způsobilost (kurz canisterapie v roce 2013) a mimo svoji hlavní činnost se věnuje sociálním aktivitám, jako je zejména rozvoj dětí a mládeže a kurzy canisterapie.

6.2 Historie a současný stav firmy

6.2.1. Vznik a vývoj firmy - činnostní pojetí

- Rok 2000 V dubnu založena Chovná stanice Harcovský les, první závodní zkušenost v ČR, od června pořádání přednášek a exkurzí.
- Leden 2001 Dokončený seriál extrémních závodů "Iron sled dog cup" (Wildkoge – AUT, Deštné – ČR, Innerkrams – AUT).
- Únor 2002 2. místo Mistrovství ČR – long trail – se čtyřmi psy a opět dokončený seriál závodů "Iron sled dog cup".
- Leden 2003 1. místo mistrovství ČR – long trail – s 8 psy; 1. místo Mistrovství ČR – mid distance; 5. místo Mistrovství Evropy - (čistokrevní psi) – Deštné, ČR; Opět dokončený seriál závodů "Iron sled dog cup".
- Leden 2004 V prosinci 2013 ukončila pracovní poměr a začíná pracovat jako profesionální musher, má první zkušenosti u filmu a při natáčení reklam se psy. Opět dokončen seriál závodů "Iron sled dog cup".
- Únor 2005 1. místo Mistrovství Evropy (čistokrevní psi) Innerkrams (AUT); 1. místo Mistrovství ČR (čistokrevní psi); opět dokončen seriál závodů "Iron sled dog cup"; druhá expedice do Finska.
- Únor 2006 1. místo Mistrovství ČR – long trail 222 km.
- Leden 2007 1. místo Mistrovství Evropy (čistokrevní psi), Pian Cansiglio (ITA).
- Červen 2007 Přebudování domu na Horním Maxově na penzion s kapacitou až pro 15 osob, samostatné 3 ložnice se sociálním zařízením, financováno z vlastních prostředků. Zahájení kurzů v rámci Husky školy – kurzy pro veřejnost i

- s ubytováním. V tomto roce se Jana H. dostala do širšího povědomí v ČR a nastal výrazný nárůst natáčení reklam, spotů a filmů, rozhovorů do časopisů.
- Únor 2008 1. místo Mistrovství ČR – long trail 222 km- s 12 psy; dokončený závod Finnmarkslopet 500km - Norsko.
- Únor 2009 Dokončený závod Finnmarkslopet 1 000km - Norsko – jako první cizinka dokončila tento nejsevernější a třetí nejdelší závod na světě. Tyto závody je nutné absolvovat a dokončit jako nutnou kvalifikaci a předpoklad ke startu nejtěžšího závodu v této disciplíně na světě, kterým je Iditarod na 1600 km na Aljašce v USA.
- Léto 2009 Začaly nepravidelné návštěvy klientů Domova Maxov (mentálně postižení) u psů.
- Únor 2010 Dokončený závod Finnmarkslopet 500km – Norsko (také spadá do nutné kvalifikace pro závod Iditarod na Aljašce).
- Léto 2010 Zavedení letních 7 denní kurzů pro děti – 4 turnusy během léta. Zároveň probíhají nepravidelné návštěvy - exkurze skupin dětí, zejména škol a školek v přírodě při pobytu v Jizerských horách.
- Říjen 2010 Zavedeny zimní 4 denní kurzy pro děti a mládež.
- Únor 2011 Závod Femundlopet 600km- Norsko, odstoupeno na 410km
- 2012-2014 V těchto zimních sezónách se nezúčastnila závodů psích spřežení na dlouhé tratě v zahraničí. Bylo to z toho důvodu, že původní závodní tým psů zestárl a mladá štěňata potřebovala vyrůst a zesílit, pro výcvik do psích spřežení.
- 2013 Canisterapeutické zkoušky se psy Gabba a Gréta.
- Březen 2014 Jednání o možné spolupráci v oblasti sociálních aktivit pro klienty Centra ambulantních služeb pro osoby závislé - Advaita v Liberci.
- Duben 2014 Založen kroužek/sportovní tým Husky Annamaet – členové jsou děti a mládež, kteří se účastnili letních nebo zimních kurzů, jsou aktivními sportovci a propadli vášni sibiřských husky – absolvování celého týmu Poháru Nativia Challenge ČR – závody canicross.
- Září 2014 1. místo Mistrovství Evropy káry (čistokrevní psi) Vének/Győr – Maďarsko.
- Říjen 2014 Dohoda s místními penziony v Jizerských horách a ZŠ a MŠ na pravidlech – zavedení systému při objednávání exkurzí nebo přednášek pro děti při pobytech ve školách a školkách v přírodě.

Přihlášení týmu Husky Annamet na závody Mistrovství Evropy v Dánsku v disciplínách káry se psím spřežením, scooter a canicross.

- Leden 2015 5. místo v závodě Vildmarksracet na 400 km ve Švédsku, 12 psů. Přihlášení týmu Husky Annamaet do Poháru Nativia Challenge ČR 2015 – 5 závodů během jara/léta 2015.
- Únor 2015 Závod Femundlopet 600km - Norsko, spřežení 12 psů - zrušen pro extrémní podmínky (sněhová bouře) po 2 dnech. Během přípravy na tyto závody i během nich je zde také přítomen jako pomocník klient Centra Advaita (11/2014-2/2015).
- Únor 2015 Dohoda s vedením Domova Maxov o pořádání pravidelných kurzů canisterapie pro jejich klienty, v prostorách ústavu v intervalu 1x za 2 týdny.
- Březen 2015 Spuštěno objednávání dětí a mládeže na letní 7 denní kurzy 2015 – nově 6 termínů během léta (Příloha č. 20).
Chovná stanice Harcovský les má v současné době celkem 28 psů.
- Duben 2015 Předpokládán a dohodnut start lekcí canisterapie v Domově Maxov.

Sponzoři

Profesionální týmy v ČR, kterých není mnoho, musí mít pro svoji existenci zajištěné sponzory. Jana H. má smlouvy s několika sponzory, od kterých převažuje materiální zajištění nad finančním. Na finanční podpoře se podílí zejména jednotlivci či menší firmy.

Nejvýznamnějším sponzorem je americká společnost Annamaet – pet foods, která týmu psů Jany Henychové poskytla sponzorský dar v podobě potravy pro psy na celý rok (od července 2014 do června 2015). Potrava pro psy běžně vychází na cca 20 000 Kč/28 psů/měsíc. Pro udržení tohoto sponzora i pro další roky, Jana H. tuto firmu propaguje v nejvyšší možné míře – nášivkami na sportovním vybavení, logo firmy součástí webové prezentace a závodního dresu, dětský Husky Annamaet závodní tým, odborné články pro firmu Annamaet, testování vybavení. Pokud by přišla o tohoto sponzora, musela by veškeré příjmy z pořádaných kurzů investovat do potravy pro psy, nemohla by dlouhodobě trénovat psy ve Skandinávii a účastnit se zahraničních musherských závodů.

Mezi další sponzory patří tyto společnosti:

- Man Mat (patentované české postroje pro psy – dodává postroje pro celou smečku,
- Mikenopa – podílí se finančně ve výši 100 000 Kč/rok,
- Kolečka s.r.o. – podílí se finančně ve výši 20 000 Kč/rok,
- Seko Aerospace & Power – podílí se finančně ve výši 20 000 Kč/rok,
- Norskamoda.cz - norské outdoorové sportovní oblečení a příslušenství,
- Bergans Norway - norské outdoorové sportovní oblečení a vybavení do extrémních podmínek,
- Skandinavia sport & fashion shop - vlněné zboží, funkční prádlo, vybavení, stany,
- Devold - vlněné norské oblečení,
- Žufrik.cz - e-shop plný masa – potrava pro psy,
- Gasso Jablonec n. N. – sportovní oblečení a dresy pro závodní činnost týmu Husky Annamaet,
- Zodiac Equipment – využití dopravy pro přepravu dětí,
- František Chlaň www.sled.cz (výrobce saní) – zdarma servis saní a kár,
- MVDr. Klára Pospíšilová, Velké Hamry (Liberecký kraj) – speciální ceny,
- a přibližně dalších 20 jednotlivců, kteří sponzorují jednotlivé psy různými částkami od 500 Kč. Za každou částku obdrží certifikát s poděkováním a zveřejněním na www, celkově cca 30 000 Kč/rok.

Díky sponzorům má Jana H. zcela zajištěno materiálové vybavení a potravu pro psy, díky finančním příspěvkům od sponzorů získala za rok 2014 cca 170 000 Kč.

Vlastní výdělečná činnost

- Pobyty v penzionu/více denní kurzy:
  - 3denní kurz jízdy na saních za 10 000 Kč/1 osoba,
  - dětský letní kurz na 7 dní/6 500 Kč/1 osoba,
  - dětský zimní kurz na 4 dny/4 000 Kč osoba.

Tržba ze všech kurzů 504 000 Kč/rok, náklady 211 000 Kč, výnos 293 000 Kč/rok, Ø za měsíc 24 416 Kč. Pokrývá cca 57 % ročního příjmu, jedná se o nejvýznamnější příjem, je výhodné zvýšit počet kurzů.

- 1 denní exkurze a výlety:

- exkurze s jízdou na saních pro rodiny s dětmi za 1 500 Kč/1 hodina,
- dogtrekking (vycházka do Jizerských hor) na 3 hodiny 1 500 Kč/1 osoba,
- zapřažená kára – trénink na celý den za 3 000 Kč/1 osoba,
- zapřažené káry na 3 hodiny za 3 000 Kč/2 osoba,
- zapřažené koloběžky na 3 hodiny 3 000 Kč/2 osoba,
- jízda na saních se psím spřežením na 3 hodiny za 4 000 Kč/2 osoba

Celková tržba 112 000 Kč/rok, náklady (opravy a opotřebení vybavení) 10 000 Kč, výnos 102 000 Kč/rok, Ø za měsíc 8 500 Kč. Pokrývá cca 20 % celkového příjmu.

- Husky škola s ubytováním ve vlastním domě/penzionu s kapacitou až pro 15 osob, kterou lze provozovat v zimě na saních a v ostatních ročních obdobích na kárách:

- pobyt u psů pro 4člennou rodinu pobyt v penzionu 1 000 Kč/1 noc.

Příjem za rok 2014 z ubytování v penzionu ve výši 67 000 Kč/rok, náklady na provoz penzionu 14 820 Kč, výnos 52 180 Kč/rok, Ø za měsíc 4 348 Kč. Pokrývá cca 10 % ročního příjmu.

- Přednášky a exkurze v roce 2014:

- přednášky dětské skupiny 1 000 Kč/1 hodina/skupina, ostatní 3 000 Kč/1 hodina,
- letní exkurze 1 000 Kč/1 hodina/skupina.

Tržba 42 000 Kč/rok, náklady 3 000 Kč (tištěný materiál, doprava), výnos 39 000 Kč/rok, Ø za měsíc 3 250 Kč. Pokrývá cca 8 % ročního příjmu.

- dogtrekking – túra s přespáním na 1 noc za 4 000 Kč/trvání 26 hodina/1 osoba. Příjem za rok 2014 ve výši 20 000 Kč, náklady 3 000 Kč (nocleh, strava), výnos 17 000 Kč/rok, Ø za měsíc 1 417 Kč. Pokrývá cca 3 % ročního příjmu.

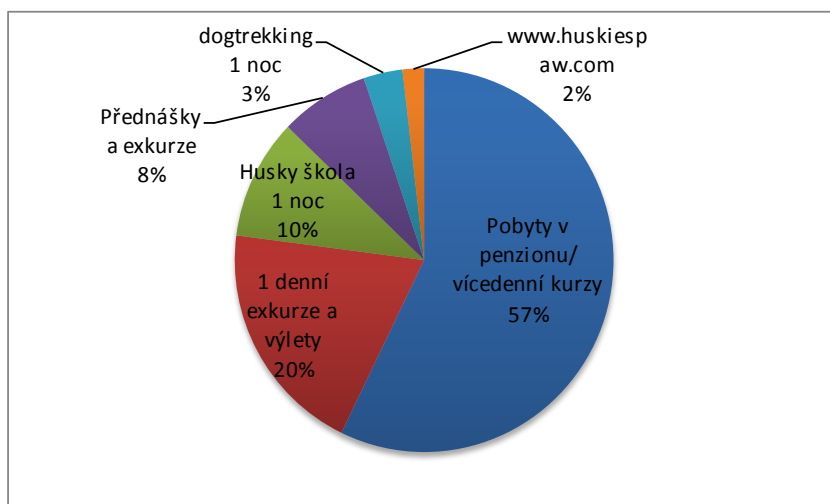
- www.huskiespaw.com (oblečení a doplňky se značkou huskies.cz). Výroba zboží a spolupráce probíhá s firmou T-shock s.r.o. Brno. Jana H. navrhla zboží design, ale výroba, prodej i fakturace zákazníkům je zajištěn externí firmou – z důvodu pokrytí požadavků zákazníků (styl, velikost, barva, design), výroba zboží probíhá ihned po závazné objednávce zákazníkem. Tento systém je výhodný, bez zbytečných investic do zásob zboží.

Jana H. má přehled o objednávkách on-line, měsíčně fakturuje firmě T-shock s.r.o. 20% provizi z prodaného zboží. Za rok 2014 se uskutečnil prodej za 46 680 Kč, z toho provize

20% činí 9 336 Kč/rok, Ø za měsíc 778 Kč. Náklady 0 Kč, zavedení produktu již v roce 2012. Tato činnost má podíl na příjmu nevýznamný. Pokrývá cca 2 %.

Výnos firmy z vlastní výdělečné činnosti 512 516 Kč/rok 2014.

Graf č. 13 – Podíl všech typů vlastní výdělečné činnosti firmy na příjmu/rok

6.2.2 Roční rozpočet firmy

Dle výše uvedených výpočtů činil v roce 2014 finanční příspěvek od sponzorů 170 000 Kč, z podnikatelských aktivit činil výnos 512 516 Kč, tj. celkem 682 516 Kč.

Celkové fixní měsíční náklady má Jana H. ve výši 50 000 Kč, tj. 600 000 Kč/rok. Tyto náklady zahrnují potravu (granule i maso 30 000 Kč), provoz domu (10 000 Kč), provoz auta (5 000 Kč), osobní náklady (5 000 Kč).

Náklady na 3 měsíční trénink ve Švédsku a pobyt 1 měsíc v Norsku se zajištěním ubytování zdarma a účasti na závodech Femundlopet 600 km činí 100 000 Kč (doprava, strava + pro pomocníka, startovné).

Dalšími běžnými provozními náklady (nepravidelnými), bývají náklady na veterinární léčbu, nákup vybavení do penzionu, úpravy a opravy penzionu, servisní opravy auta. Mohou dosahovat výše cca 10 000 Kč/měsíc, tj. 120 000 Kč/rok.

Celkové náklady tak činí 820 000 Kč. Díky sponzorům (zejména firmy Annamaet) Jana H. nemusí investovat do granulí pro psy částku 20 000 Kč/měsíc, (za půl roku

sponzorství od 7/2014 do 12/2014) tj. 120 000 Kč, tzn. roční náklady jsou po odečtení 700 000 Kč a příjmy 682 516 Kč. Rozdíl, resp. ztráta není zásadní, jelikož je možné ušetřit na běžných provozních nákladech, které se každý měsíc nepohybují v částce 10 000 Kč.

Nejvyšší příjmy má Jana H. z pořádání více denních kurzů, od sponzora Annamaet a dalších sponzorů. Je důležité rozvíjet a inovovat programy kurzů, aby byly nadále atraktivní pro děti a mládež, ale i pro dospělé, udržovat dobré přátelské vztahy s klienty a propagovat své sponzory, zviditelňovat je při závodní činnosti, dále pak získat i nové sponzory.

Z výše uvedeného je patrné, že Jana H. hospodaří promyšleně, rozpočet je vyvážený, neustále kontrolovaný a není zapotřebí spoléhat na úvěry.

6.2.3 Zaměstnanci a spolupracovníci

Činnost firmy Jana Henychová Huskies.cz je provozována bez zaměstnanců na hlavní nebo vedlejší pracovní poměr, nejsou zde využívány ani dohody o provedení práce nebo činnosti. Převážnou část své činnosti provozuje Jana H. sama, je to z důvodu zejména finančních.

Výraznou pomocí jsou pro ni kamarádi, milovníci psů a zároveň pomocníci, kteří jí pomáhají v péči o psy, s přípravami na účasti v závodech, s účastí na různých přednáškách, podílejí se na opravách technického vybavení domu, podílejí se i na zajišťování sponzorů, ale také jsou těmi sponzory oni. Tyto pomoci jsou spíše jednorázové, nepravidelné a pocházejí od osob nebydlících v obci.

Neobejde se však bez pomocníků během 7 denních letních kurzů pro děti a mládež. Pomocníci, kteří mají své zaměstnání nebo podnikají, jsou zde dobrovolně v rámci čerpání své dovolené, pomáhají bezplatně/nebo recipročně za umístění dítěte v kurzu, většinou se jedná o rodiče některého z dětí, které se účastní kurzu. Jedná se o pomocné práce během celého dne, aby se Jana H. mohla věnovat všem naplánovaným akcím s dětmi a psy. Rizikem zde může být a také se stalo, že i když byl pomocník informován, tak si mylně myslel, že se jedná o odpočinek se psy a vznikaly konflikty mezi ním a Janou H. Týdenní kurz je velmi náročný na program, pomocník potřebuje pro zvládnutí fyzickou i psychickou odolnost, znalost povahy Jany H. – vůdkyně smečky, také místní znalost.

Potom vše probíhá bez problémů. Proto na tyto kurzy nejraději využívá Jana H. svoji sestru, tedy mně.

Pokud jde o spolupráci s obcí, nelze ji považovat za vzájemně prospěšnou. V podstatě neprobíhá, obec pouze činnosti Jany H. toleruje.

6.3 Zaměření firmy na sociální činnosti

Dle vlastního rozdělení (v kapitole 4.2.2.1) na cílové skupiny osob sociálně vyloučené nebo ohrožené sociálním vyloučením, je zacílení firmy Jana Henychová Huskies.cz na skupiny č.1 (osoby se zdravotním postižením), č. 2 (děti, mládež a mladí dospělí), č. 7 (osoby se zkušeností s návykovou látkou).

6.3.1 Zaměření firmy na cílovou skupinu zdravotně postižených

Ústav sociální péče pod názvem Domov Maxov se nachází v obci Horní Maxov v Jizerských horách nedaleko Lučan n. N. Penzion Jany Henychové se nachází pouze 1,4 km od Domova Maxov (viz mapa Příloha č. 15).

Domov Maxov je příspěvková organizace s právní subjektivitou, zřízená hlavním městem Praha, financovaná prostřednictvím příspěvků (Hlavní město Praha, MPSV, uživatelé služeb, dárci). V Domově Maxov jsou podle Zákona č. 108/2006 Sb. tato zařízení sociálních služeb: Domov pro osoby se zdravotním postižením (domácnosti obyvatel), Domov se zvláštním režimem, Chráněné bydlení, Sociálně terapeutické dílny. V současné době využívá služby ústavu 62 klientů, dospělých mužů s mentálním postižením ve všech stupních (lehké, střední, těžké a kombinované zdravotní postižení) v pěti domácnostech a v chráněném bydlení. Poskytování sociálních, provozních a zdravotních služeb zabezpečuje 75 zaměstnanců (<http://www.domovmaxov.eu>).

Vedení Domova Maxov zajišťuje pro své klienty volnočasové aktivity: muzikoterapie – pěvecký sbor a individuální hodiny hry na hudební nástroj, plavání a tělocvičnu v Jablonci n. N., hippoterapii, turistické výlety, jízdu na kole, individuální a společné dovolené klientů v doprovodu asistenta, nabídky akcí (kino, divadlo, koncerty). Jejich vizí je však zvýšit počet volnočasových, pracovních i terapeutických aktivit.

Během léta 2009 začali nepravidelně docházet klienti ústavu během procházek se svými vychovateli na návštěvy, kdy si hladili psy, mazlili se s nimi, někteří vyzkoušeli vést psa na vodítku. Tyto návštěvy u psů motivují klienty k pohybu, komunikaci, vzbuzují v nich zájem ke hře a možnosti projevení citů. Jedná se o prostředí, které je ideální pro zdravotní terapie pro mentálně postižené. Tyto návštěvy i nadále pokračují.

V dubnu 2013 vykonala Jana H. canisterapeutické zkoušky se psy Gabba a Gréta, a to z důvodu rozšíření své odborné způsobilosti pro budoucí poskytování těchto terapií, právě pro klienty Domova Maxov. Mezi firmou Jany H. a touto organizací sociálních služeb existuje oficiální písemná dohoda.

6.3.2 Zaměření firmy na cílovou skupinu dětí, mládež a mladí dospělí

Budovaný vztah ke psům již od dětství má příznivou výchovnou funkci pro rozvoj dětí, která pokračuje i v dospělém věku. U dětí do 12 let jsou díky tomuto vztahu rozvíjeny pečovatelské snahy – odpovědnost a něžnost, u starších dětí je rozvíjeno žádnoucí chování a spolupráce v kolektivu. Péče o psa a veškeré pohybové aktivity s ním tvoří také důležitou sociální funkci. Toto zaměření lze označit za preventivní, směřující proti případnému defektu ve výchovné funkci. Nejde tedy o nápravu „ex post“, jako je tomu u cílové skupiny č. 1 a č. 7.

Školy a školy v přírodě

V blízkosti penzionu Jany H. se v Jizerských horách nachází přibližně 40 penzionů, které jsou využívány základními a mateřskými školami pro školy/školky v přírodě, ale také na lyžařské kurzy. Do nejbližších penzionů, které jsou umístěny v Horním Maxově, Lučanech n. N., Jindřichově, Janově n. N., Bedřichově, Josefově Dole, Smržovce nebo v Albrechticích v Jiz. h. jezdí většinou školy a školky z Hlavního města Praha, Středočeského kraje a Ústeckého kraje.

Zájem dětí, resp. rodičů dětí, o školu/školku v přírodě je vysoký z důvodu čistého vzduchu, poznání přírody a uplatnění svých dovedností v přírodě. Pedagogové tyto pobyty využívají zejména pro možnost rozvíjet své profesní znalosti, poznat děti v jiném prostředí a situacích a pro sblížení se žáky.

Program škol a školek v přírodě je plánovaný s předstihem, tak aby pokryl učební i volnočasové aktivity žáků. Řada těchto skupin dětí se svými pedagogy využila při svém pobytu v Jizerských horách návštěvu chovu psů u Jany H. Tato služba je nabízena na www.huskies.cz, ale také je v nabídce většiny penzionů i Informačního turistického centra v Jizerských horách.

Exkurze zahrnuje představení a historie chovu, seznámení s historií psích spřežení i plemene sibiřský husky, ukázka sněžných saní, způsob zapřahání a oblékání psů do postrojů, všichni účastníci se pohybují volně ve výběhu u psů a mohou si je hladit, fotografovat a hrát si s nimi. Pro všechny účastníky jsou připraveny tištěné materiály o firmě Jany H. Huskies.cz, je možné zakoupit za 100 Kč DVD s filmem Go! (o závodní činnosti Jany H.).

Cílem těchto exkurzí pro děti je navození jejich psychické pohody, procvičování jemné i hrubé motoriky, spolupráce v kolektivu, výchova ke správnému vztahu ke zvířeti – rozvoj empatie a odbourání přehnaného strachu ze psů, rozvoj fantazie, úprava sebehodnocení a sebeurčení. Vzhledem k různorodosti složení žáků škol dochází i k porovnávání a poznání různých pohledů na psa s ohledem na etnické menšiny.

Dětské letní a zimní kurzy

V roce 2015 jsou již 5. rokem pořádány letní (během prázdnin) i zimní (listopad-prosinec) kurzy pro děti a mládež od 7-15 let.

Během těchto kurzů se mimo péči o psa, krmení psů, navlékání postrojů a běhu se psem (canicross) děti také naučí zodpovědnosti a porozumění vůči zvířatům a najdou zde nové kamarády se společnou láskou ke psům. Náročné aktivity jsou prokládány výtvarnými dílnami (práce s vlnou – výroba a plstění plyšových psů husky, malování na sklo a trička, korálková dílna, aj.) a většinu výrobků dovážejí děti rodičům jako vlastnoručně vyrobené dárky z kurzu. Jana H. má bohaté zkušenosti v organizování různých outdoorových akcí v rámci své Husky školy, proto je u všech kurzů zajištěn bohatý program a děti se nenudí.

Závodní tým Husky Annamaet

Z účastníků letních i zimních kurzů vznikl úzký tým milovníků sportu a psů, který

se věnuje aktivní závodní činnosti se psy během zimy (jízda na saních se psím spřežením), ale také v ostatních ročních obdobích v disciplíně canicross (běh se psem).

Sportovní a závodní tým s názvem Husky Annamaet má v současné době 8 členů (děti ve věku 10 až 15 let, kteří jsou žáky sportovní školy Dr. Randy v Jablonci n. N. zaměřené na běh na lyžích a biathlon), kteří svoji aktivitu rozšiřují o aktivity spojené se sibiřskými husky - mushing a canicross. Hlavními sponzory týmu jsou firmy: Annamaet (potrava pro psy), Gasso z Jablonce n. N. (sportovní oblečení pro celý tým).

Schůzky a tréninky tohoto týmu pod vedením Jany H. probíhají u dětí z Jablonce 1x týdně, děti ze vzdálenějších míst (Praha, Dobříš, Brno) přijíždějí 1x měsíčně.

Členové týmu neplatí žádné poplatky, vybavení potřebné k mushingu a canicrossu propůjčuje Jana H. zdarma (při canicrossu - postroje na psa a tzv. sedák pro připevnění postroje psa k tělu, při mushingu – saně nebo káru a postroje na psy do spřežení). Trénují nejprve se spřežením se 4 psy, postupně při zvládnuté technice trénují až s 8 psy, vždy pod dohledem Jany H. Členové si platí dopravu na tréninky, závody a startovné na závodech.

Během sezóny 2014 dosáhl tým Husky Annamaet velké množství úspěchů:

Pohár Nativia challenge – 5 závodů (jaro, léto 2014)

V České republice celý tým absolvoval během jara a léta 2014 pohár pěti závodů v canicrossu Nativia challenge, kde v celkovém výsledku poháru juniorů vybojovali 3. i 4. místo, a v celkovém poháru žen 3. místo (započítávalo se všech 5 výsledků závodů).

09/2014 Závody v jízdě na kárách se psím spřežením v Reingers/Rakousko

Jana H. zvítězila v hlavní kategorii v jízdě na káře se spřežením 14 psů na trati 2 x 18 km a děti obsadily veškeré pozice od 1. do 5. místa a posbíraly ceny v kategorii juniorů v disciplíně canicross s 1 psem na trati 2 x 4,5 km.

10/2014 Mistrovství Evropy ve Veneku/Maďarsko:

- 1. místo a titul Mistr Evropy v jízdě na káře se psím spřežením,
- 1. místo a titul Mistr Evropy v canicrossu,
- 2. místo a titul Vicemistr Evropy v canicrossu v kategorii juniorů,
- 1. místo a titul Mistr Evropy v kategorii scooter s 1 psem (koloběžka zapřažená),
- 2. místo a titul Vicemistr Evropy v canicrossu v hlavní kategorii žen.

6.3.3 Zaměření firmy na cílovou skupinu osob se zkušeností/závislostí na návykových látkách

V březnu 2014 proběhlo jednání o možné spolupráci s Janou H. v oblasti poskytování sociálních aktivit pro klienty Centra ambulantních služeb pro osoby závislé - Advaita v Liberci. Jednalo se o možném využití jednoho z klientů jako pomocný doprovod k týmu Janě Henychové k cestě do Švédska a Norska během zimy 2014/2015. Pracovníci tohoto centra vytipovali vhodného kandidáta p. Jiřího, který byl vybrán vzhledem k jeho úspěšné probíhající léčbě a jeho dřívějším profesní zkušenosti v oblasti služební kynologie.

Proto před zimní sezónou 2014/2015 došlo k navázání spolupráce Jany H. s tímto 34 letým klientem Centra Advaita, účastníkem doléčovacího programu Centra ambulantních služeb Advaita v Liberci, kam byl zařazen po ročním pobytu v terapeutické komunitě pro závislé v Liberci – Nové Vsi. Celková doba pobytu ve Švédsku a Norsku byla 4 měsíce. S využitím svých kontaktů zajistila Jana H. ubytování ve Švédsku u pana K. mushera a majitele domu ve Švédsku, majitele smečky 15 psů aljašských husky. Celodenní činností pro p. Jiřího byla péče o tuto smečku 15 psů, trénování a pomoc při přípravě na závod a během závodu pro Janu H. Pravidla pro p. Jiřího byla stanovena jasně: dohoda o pracovní činnosti od německé společnosti p. K. ve výši 1 000 €/měsíčně za péči o psy a jejich trénink, pomoc při domácích pracích (dřevo do kotle, vaření), pomoc při závodě Janě H. (řidič doprovodného auta), bydlení a strava zajištěné, prostředí bez drog, cigaret a alkoholu.

Výsledkem byla oboustranná spokojenost, velká snaha a chuť překonat možnost recidivy a následná aktivní spolupráce v ambulantním doléčovacím centru pro podporu jeho rychlého začlenění do společnosti i v jeho budoucím pracovním uplatnění.

6.4. Rozšiřování sociálních činností – záměr

Má osobní asistence v sociální činnosti firmy Jany H. spočívá v tom, že vypomáhám s organizací letních a zimních kurzů pro děti a mládež, aktivně se podílím na chodu těchto letních kurzů jako pomocník, vypomáhám s realizací firemních přednášek formou instalací technického vybavení a zajištěním propagačních materiálů. V záměru inovace sociálních činností se v létě 2015 zúčastním jako pomocník dvou až tří 7 denních dětských kurzů v rámci své dovolené, kde se mimo běžnou pomoc s chodem kurzu budu

zaměřovat, díky zkušenostem ve vrcholovém sportu, na rozšíření sportovních aktivit pro děti a mládež. Dále se bude podílet na organizování a komunikaci se školami/školkami při plánování exkurzí a přednášek. Díky zkušenostem, tuzemským i zahraničním kontaktům v cestovním ruchu, se pokusím zajistit navýšení individuálních klientů/rodin na více denní pobyty.

6.4.1 Rozšíření sociálních aktivit zaměřených na osoby se zdravotním postižením

S tímto záměrem vykonala Jana H. canisterapeutické zkoušky, osvědčení má pro dva psy jménem Gabba a Gréta. V únoru 2015 došlo k dohodě mezi vedením Domova Maxov a Janou H. o novém projektu lekcí canisterapie pro klienty, přímo v areálu ústavu. Tyto terapie budou probíhat od měsíce dubna 2015 v pravidelných intervalech 14 dní (v úterý) vždy pro 2 skupiny 3-4 klientů (1. skupina od 10:00h do 10:45h a 2. skupina od 11:00h do 11:45h). Tyto terapie budou částečně spojeny s lekcí logopedie, které probíhají pravidelně také každé úterý v dopoledních hodinách.

Lekce canisterapie bude Jana H. poskytovat bez nároku na honorář. Tato činnost není spojena se žádnými vzniklými náklady. Jana H. poskytne pomůcky (obrázky se psy, plyšové míčky, látkový tunel, obojek, kartáč pro psy, nádobu na pamlsky, miska na vodu, CD s relaxační hudbou). Ústav zajistí další pomůcky (deka na canisterapii, polštářky, CD přehrávač, pohádkové knížky, molitanové kostky nebo papírové krabice). Lékař a vychovatelé Domova Maxov musí vybrat vhodné klienty, kteří s terapií budou souhlasit, (případně jejich zákonní zástupci). Je důležité vyloučit klienty, kteří mají alergii na psí srst nebo pokožku a klienty s fobií.

Terapie bude zaměřena na několik oblastí rozvoje:

- rozumová oblast (počítání – spočítání kolik má pes nohou, kolik má pes míčků aj),
- motorická oblast (hrubá motorika - zdolávání překážek společně se psem, jemná motorika – zapínání obojku, hlazení psa),
- oblast verbální komunikace (správná artikulace při vyslovení jména psa, vyslovení povelu),
- smyslová oblast (rozlišení různých barev, tvarů a velikostí pomůcek pro psy, sluchové vnímání, chuť i čich např. vůně granulí pro psa),
- citová oblast (navázání a udržení pěkného vztahu ke psovi, citlivé zacházení s živým

tvorem, usměrnění projevů, aby mu neublížili a poznali co je mu nepříjemné), oblast sociální komunikace (ochota pracovat ve skupince, tolerance a vzájemná pomoc, komunikace ve skupině).

6.4.2 Rozšíření sociálních aktivit zaměřených na děti, mládež a mladé dospělé

Školky a školy v přírodě

Termíny exkurzí budou probíhat v termínech květen až září. Inovací v této činnosti bude zavedení systému plánování, objednávání termínu již s objednávkou ubytování pro skupiny a tím bude docíleno vyššího počtu realizovaných skupin, racionalizace využití volného času Jany H. a větší přesnosti u plánování programu pro pedagogy.

Technické zajištění bude mít následující průběh. Pro pobyty škol a školek v přírodě v termínech jaro/léto 2015 dostali zástupci škol od zástupců penzionů cenové nabídky pobytů již v září 2014. Zároveň je do škol zasílaný elektronický propagační materiál s formulářem k objednání exkurze pro skupinu u Jany H. Ten poskytla Jana H. (penziony nabízí tuto exkurzi svým klientům) zdarma se záměrem zvýšit atraktivitu Jizerských hor při rozhodování klientů.

Zástupci škol se pak již přímo domlouvají telefonicky nebo elektronickou poštou na závazném termínu s Janou H. V případě obsazené kapacity mohou volit přednášku určenou pro více skupin, pro které jsou zajištěny prostory v restauraci Chaty Barborka, s kapacitou 70 osob (vzdálena od penzionu Jany H. přibližně 500 m).¹⁵

U přednášek také neexistuje zvýšený náklad na realizaci, neboť pronájem restaurace je od majitele chaty Barborka zdarma. Důvodem pro majitele chaty je přínos tržby za občerstvení od účastníků. Navíc spolupracuje s Janou H. během pořádání jejích letních a zimních kurzů pro děti a mládež tím, že chata Barborka je hlavním dodavatelem obědů a večeří pro všechny účastníky.¹⁶

---

¹⁵ Přednáška probíhá v délce 1 až 2 hodiny (dle dotazů a aktivity přítomných). Je určena pro skupiny až 30 dětí s doprovodem. Cena pro dětské skupiny je zvýhodněná na 1 000 Kč/skupinu, pro ostatní skupiny 3 000 Kč/skupinu (např. firemní akce). Cena zahrnuje: profesionální prezentaci o severských psech, životě s nimi, o přípravě na nejdelší závody světa Iditarod a o životě v polární krajině. Je doplněna promítáním filmu a ukázkou fotografií, přítomni jsou 2 psi na ukázkou.

¹⁶ Z důvodu dodržení hygienických pravidel a norem pro přípravu jídel, zajišťuje zde Jana Henychová stravu pro děti a mládež za cenu 60 Kč/polévka s hlavním jídlem, cena za stravu je zahrnuta v uvedené ceně za kurz – viz str. 59.

Dětské letní a zimní kurzy

Inovací pro léto 2015 s předpokladem realizace pro další roky je rozšíření termínů z původních čtyř na šest. Nových šest termínů na 6 nocí/7 dní termínově (od soboty do pátku a od středy do úterý) je organizováno tak, aby mezi turnusy zůstaly minimálně 3 až 4 dny na dozásobení penzionu, úklid a odpočinek.¹⁷

Cena týdenního kurzu je 6 500 Kč/dítě. Maximální kapacita jednoho kurzu je 15 dětí (ideální kapacita je však 10 dětí). Fixní náklady na jedno dítě při plném počtu účastníků za ubytování, spotřebu energií, stravu, placené aktivity (horolezecká stěna, bobová dráha, sjezd řeky Jizery, koupaliště, doprava, materiál pro výtvarné práce aj.) jsou ve výši 2 900 Kč. Z toho vyplývá, že v roce 2014 při pořádání 4 kurzů, při plném počtu 15 dětí ve všech turnusech, byl výnos 216 000 Kč (po odečtení 5 dětí realizovaných zdarma ve výši 32 500 Kč, je výsledek 183 500 Kč). V roce 2015 může být výnos při plném obsazení ve všech turnusech 324 000 Kč (při odečtení cca 8 dětí realizovaných zdarma je výsledek 272 000 Kč).

Předpokládaným výsledkem je uspokojení vyššího zájmu dětí o umístění do kurzu, a také významný finanční výnos z těchto kurzů, který tvoří hlavní část rozpočtu Jany H.

Jak již bylo řečeno, při realizaci těchto kurzů je třeba využívat služeb dobrovolníka/pomocníka, nezbytného jako doprovod při konání outdoorových akcí mimo penzion Jany H. Jeho odměnou je možné umístění dítěte do kurzu zdarma.

Závodní tým Husky Annamaet

Kromě uvedených úspěchů v roce 2014 (viz oddíl 6.3.2) je motivací pro sezónu 2015 účast v dalším ročníku Poháru Nativia Challenge v České republice - 5 závodů v canicrossu (pořádané pro tento rok v Rokytnici n. Jiz., Horním Bezděkově (Kladno), Brně, Praze a v Dobříši). Cílem bude účast na všech závodech a tím i vylepšení celkového umístění v Poháru. Vrcholem sezóny bude pro tým účast na Mistrovství Evropy v Dánsku v disciplínách káry se psím spřežením, scooter a canicross.

Všichni členové týmu Husky Annamaet jsou milovníci sportu a plemene sibiřský husky. Přes tvrdý sportovní trénink a školní povinnosti si najdou čas na pomoc s péčí

---

¹⁷ Termíny pro léto 2015: 01.07.-07.07.2015, 11.07.-17.07.2015, 22.07.-28.07.2015, 02.08.-08.08.2015, 12.08.-18.08.2015, 23.08.-29.08.2015 (www.huskies.cz).

o chov 28 psů Jany H., která doufá, že vychová z těchto nadějných mladých lidí její následovníky a další propagátory tohoto krásného sportu.

6.4.3 Rozšíření sociálních aktivit zaměřených na osoby se zkušeností/závislostí na návykových látkách

Zkušeností ze zimy 2014/2015 s p. Jiřím si Jana H. potvrdila znalost praxe ze Švédska.¹⁸

Jana H. nemá odborné sociální ani zdravotní vzdělání, ale pro případnou další spolupráci na zimní sezónu 2015/2016 s Centrem Advaita je připravená. Důležité je vytipování vhodného klienta pro obdobnou činnost, tak aby bylo v silách Jany H. zvládnout jeho chování a případné problémy. V tomto případě je záměrem prohlubovat spolupráci s Centrem Advaita v Liberci. Zájem je oboustranný.

---

¹⁸ Chovatelské aktivity a neobydlená severská krajina Švédska je ideálním prostředím, kdy farma funguje jako terapeutický nástroj nebo jako zázemí pro pracovní uplatnění pro osoby závislé na alkoholu a jiných návykových látkách.

7 Závěr

Diplomová práce řeší aktuální problematiku, která zasahuje také zemědělské aktivity. Je to problematika spojená s politikou sociálního začleňování (sociální inkluze). Při tom se zaměřuje na specifické aktivity spojené s chovem zvířat. Proto je zprvu věnována pozornost vztahu mezi lidmi a zvířaty, jeho významem a vývojem soužití.

Zvláště se diplomová práce zabývá vztahem mezi člověkem a psem, a dále mezi člověkem a koněm. Upozorňuje na domestikaci těchto dvou zvířecích druhů člověkem a funkcemi s touto domestikací spojené (hospodářské a kulturní). Připojuje funkci léčebnou (zooterapii), známou od 19. století. Rozvádí canisterapii a hippoterapii. Tyto dva druhy zooterapií jsou považovány za tzv. sociálně užitečné.

Ze čtvrté kapitoly diplomové práce vyplývá, že venkovský prostor má potenciál pro specifickou činnost – canisterapii a hippoterapii, neboť tyto sociálně užitečné aktivity jsou vázané na chov psů a koní. Zvláště pak chov koní je podmíněn rozlehlým přírodním prostorem. Prostřednictvím splnění této podmínky je venkovský prostor propojen s plněním prioritního cíle soudobé sociální politiky – sociálního začleňování skupin ohrožených sociální exkluzí.

Propojení specifické hospodářské činnosti (chov psů a koní) s plněním cíle sociální povahy (canisterapií a hippoterapií) spadá do oblasti sociální ekonomiky, sociální podnikání, sociální zemědělství. V České republice je tento způsob řešení problematiky sociálního začleňování teprve na počátku. Proto zatím nenajdeme soustředěnou a úplnou evidenci organizací/farem, které canisterapii a hippoterapii poskytují.

V diplomové práci jsou proto zmapovány organizace/farmy, které se ve venkovském prostředí zmíněnými činnostmi zabývají. Bylo zjištěno, že canisterapií se více zabývají organizace/farmy, které jsou umístěny v městském (oproti venkovskému) prostředí, zatímco organizace/farmy poskytující hippoterapii jsou svým počtem rozmístěny stejnoměrně v městském a venkovském prostředí. Jak pro organizace/farmy zabývající se canisterapií, tak také hippoterapií (s umístěním v městském i venkovském prostředí) platí, že mezi nimi převládají netržně zaměřené subjekty. Pokud jde o právní subjektivitu, opět pro organizace/farmy s canisterapií i hippoterapií platí převaha občanských sdružení. V druhém pořadí se již odlišuje – organizace/farmy s canisterapií jsou častěji subjekty fyzických osob, zatímco organizace/farmy s hippoterapií jsou častěji spolky.

Z hlediska této práce je důležitá struktura cílových skupin, jimiž je canisterapie a hippoterapie určená. V obou případech převažují zdravotně postižení, potom děti, mládež a mladí dospělí. Výrazný rozdíl je u skupiny „ostatních“, kde jsou zařazeni senioři. Jim je určena canisterapie, což je sice (vzhledem k tělesným dispozicím) pochopitelné, avšak rozdíl je velmi výrazný. Z výsledku pozorování také vyplývá, že zdravotně a sociálně terapeutické praktiky pro seniory jsou častěji zajišťovány v organizacích/farmách sociálního zemědělství než v nezemědělských sociálních podnicích, které mají více rozptýlené a pestřejší zastoupení cílových skupin. Zřetelný je rozdíl zvláště u skupiny dlouhodobě nezaměstnaných, a to ve prospěch nezemědělských sociálních podniků.

Primární empirické šetření zkoumalo sociální aktivity v jedné organizaci, zaměřené na chov psů. Jde o dosti výlučnou organizaci, neboť zahrnuje i úspěšnou závodní činnost majitelky firmy – mushing, nejen na rovní České republiky, ale přinejmenším na evropské úrovni. Tato skutečnost totiž ovlivňuje výši příjmů z oblasti sponzoringu a různorodé reklamní činnosti. Příjmy pak mohou být věnovány na rozvoj sociálních aktivit, kterým je věnována pozornost od roku 2007, to je od 7. roku od založení firmy. Sociální aktivity této organizace nesměřují pouze do sociálního začleňování, ale také do volnočasových aktivit pro děti, mládež a mladé dospělé (s preventivní, výchovnou funkcí).

Z výsledku šetření vyplývá, že tyto činnosti mají oporu ve vlastních příjmech majitelky firmy, v dobrovolnické práci, která má neorganizovaný charakter a je založena na přátelských vazbách. Vyrovnaný rozpočet firmy je také výsledkem sponzorské činnosti.

Zaměření na cílovou skupinu dětí, mládeže a mladých dospělých představují aktivity s výchovnou, preventivní funkcí. Začaly v roce 2010 formou kurzů (a doplněno exkurzemi) a vývoj uplynulého pětiletí nasvědčuje jejich rozšiřování i do budoucna. Rozšiřování předpokládá lepší organizaci administrace (včetně propagace) poskytovaných kurzů a exkurzí, což se již děje. Předpokládaným výsledkem je zvýšení příjmu z pořádání (většího množství) kurzů, přičemž výnos z kurzů tvoří hlavní část rozpočtu firmy. Dobrovolnické zapojení do této aktivity je odzkoušené a bude pokračovat. Z této aktivity se vyvinula další aktivita se stejným zaměřením – závodní činnost se psy (neboť členy závodního týmu se stali bývalí účastníci kurzů). Úspěchy, kterých bylo dosaženo, jsou tak velkou motivací, že není pochyb o pokračování této aktivity, ačkoliv je časově i fyzicky velmi náročná.

Aktivity s posláním sociálního začleňování jsou určeny dvěma cílovým skupinám (osobám se zdravotním postižením, osobám se závislostí/zkušeností s návykovými látkami).

První aktivita (pro zdravotně postižené, konkrétně mentálně postižené dospělé muže) začala příležitostně. Šestiletá zkušenost přivedla majitelku firmy a příslušnou organizaci pečující o tuto skupinu ohroženou sociální exkluzí k organizované spolupráci, která se také rozšiřuje. Předpokladem byla uskutečněná, získaná kvalifikace majitelky firmy pro canisterapii. Rozšiřování aktivit tohoto druhu není vázáno na dodatečné finanční náklady. Jako nutná podmínka trvalé spolupráce s příslušnou organizací sociálních služeb.

Druhá aktivita (pro osoby se závislostí/zkušeností s návykovými látkami) je individualizovaná a vykonávaná ve spolupráci s další organizací sociálních služeb. Byla podmíněna specifickou znalostí, ale též možností propojit ji s jejím výkonem v zahraničí (včetně finančního zajištění). Právě pro její individualizovaný charakter nelze tvrdit, že jde o perspektivní rozšiřování. Lze jen usoudit, že obě strany mají na této spolupráci zájem.

Zcela závěrem lze přinést námět, který zatím není rozpracován ani projektově. Vzhledem k tomu, že bylo mapováním situace zjištěno, že právě canisterapie je často propojována se sociálním začleňováním skupiny „ostatních“, nabízí se úvaha o směru rozšiřování sociálních aktivit sledované firmy pro tento okruh klientů – zejména seniorů. V blízkosti Horního Maxova se nachází několik domů pro seniory jako například Domov důchodců Jablonecké Paseky, Domov důchodců Velké Hamry, Dům penzion pro důchodce ve Smržovce.

8 Seznam literatury

- BEDNÁRIKOVÁ, D., FRANCOVÁ, P. *Studie infrastruktury sociální ekonomiky v ČR*. 1. vyd. Praha : Nová ekonomika, 2011.
- CARAS, R. A. *Zvířata, která změnila člověka*. Přeložil Prokop M. 1. vyd. Praha: Rybka Publishers, 1999. 261 s. ISBN 80-86182-25-8.
- DOHNALOVÁ, M. *Sociální ekonomika*. 1. vyd. Praha: VÚPSV 92, 2008. ISBN 978-80-7416-052-3.
- DOHNALOVÁ, M. *Sociální ekonomika*. In. SKOVAJSA, M. A KOL. *Občanský sektor: organizovaná občanská společnost v České republice*. 1. vyd. Praha: Portál, 2010. 372 s. ISBN: 978-80-7367-681-0.
- DOHNALOVÁ, M. *Sociální ekonomika, sociální podnikání: podnikání pro každého*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012. 131 s. 978-80-7357-269-3 (brož.)
- EDUARD, J. *Pes v rodině*. [S.I.]: Vetpres, 1994. 26 s. ISBN 80-900792-2-9.
- Evropa 2020*. Brusel: Evropská rada, 2010.
- FAZZI, L. *Social Cooperatives and Social Farming in Italy*. Sociologia ruralis, Vol. 51 (2), p. 119-136.
- FRAŇKOVÁ, S. *Zvíře jako partner a průvodce člověka*. Praha: Archa – dr. Helena Bastlová, 1999. 39 s.
- GALAJDOVÁ, L. *Pes lékařem lidské duše aneb canisterapie*. 1. vyd. Praha: Grada, 1999. 160 s. ISBN 80-716978-9-3.
- GULOVÁ, L. *Sociální práce: Pro pedagogické obory*. 1. vyd. Praha: Grada, 2011. 208 s. ISBN 978-80-247-3379-1.
- HARTL, K. *Člověk a pes*. 2. vyd. Praha: Naše vojsko, 1989. 92 s.
- HUDEČKOVÁ, H., KUČEROVÁ, E. *Úvod do sociální politiky*. 1. vyd. Praha: ČZU, 2009. 126 s. ISBN 978-80-213-1086-5.
- HUNČOVÁ, M. *Ekonomický rozměr občanské společnosti*. 2. přeprac. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2010. 239 s. ISBN 978-80-7357-545-8.

HYÁNEK, V., PROUZOVÁ, Z., ŠKARABELOVÁ, S. a kol. *Neziskové organizace ve veřejných službách*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2007. 293 s. ISBN 978-80-210-4423-4.

KARÁSKOVÁ, V., KRAUSOVÁ, A. *Pes a dítě s mentálním postižením*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého, 2004. 27 s. ISBN 80-244-0953-4.

KOMÁREK, S. *Ochlupení bližní: Zvířata v kulturních kontextech*. 1. vyd. Praha: Academica, 2011. 277 s. ISBN 978-80-200-1904-2.

KOŠKOVÁ, J. *Společenství lidí a zvířat v současné společnosti (Případová studie -- psi a lidé)*. Bakalářská práce. Praha, 2009.

MAREŠ, P. RÁKOCZYOVÁ, M. SIROVÁTKA, T. (a kol.). *Sociální vyloučení a sociální začleňování v České republice jako veřejně politická agenda*. Praha: CESES FSV UK, 2006.

MINCYTE, D. *Subsistence and Sustainability in Post-industrial Europe: The Politics of Small-scale Farming in Europeanising Lithuania*. Sociologia Ruralis, Vol. 51 (2), p. 101-118.

NIVEN, D. *100 jednoduchých tajemství, proč jsou pro nás psi zdrojem štěstí*. Přeložila: Vlasová, H. Praha: PRAGMA, 2009. 214 s. ISBN 978-80-7349-163-5.

NOVOSAD, L. *Tělesné postižení jako fenomén i životní realita*. 1. vyd. Praha: Portál, 2011. 168 s. ISBN 978-80-7367-873-9.

PETRÁŠEK, J. *Sociální politika*. 1. vyd. Praha: Univerzita J. A. Komenského, 2007. 117 s. ISBN 978-80-86723-41-9.

POTŮČEK, M. *Sociální politika*. 1. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství, 1995. 142 s. ISBN 80-85850-01-X.

SCRAGG, T. *Cesty k partnerství: Vztahy mezi neziskovými organizacemi a veřejnou správou v oblasti sociální a zdravotní péče*. Přeložila Holubová, O. 1. vyd. Praha: ICN, 1997. 72 s. ISBN 80-902284-0-2.

Sdružení Sraz, ČZU v Praze. *Terapie a asistenční aktivity lidí za pomoci zvířat 2008: Sborník příspěvků*. 1. vyd. Praha: ČZU, 2008. 119 s. ISBN: 978-80-213-1773-4.

SIROVÁTKA, T. a kol. *Sociální exkluze a sociální inkluze menšin a marginalizovaných skupin*. 1. vyd. Brno: Masarykova Univerzita, 2004. 237 s. ISBN 80-210-3455-6.

SKÁLOVÁ, M. *Výchova a výcvik psa*. 1. vyd. Praha: JAN VAŠUT, 2007. 52 S. ISBN 978-80-7236-397-1.

Srovnávací analýza modelů sociální ekonomiky v EU a možnosti jejich aplikace v ČR v rámci programového období Evropského sociálního fondu 2007-2013. Praha: GLE, 2008.

Strategie sociálního začleňování 2014-2020. Praha: MPSV, 2014.

Úplné znění: Nový občanský zákoník 2014: Váš průvodce novým občanským zákoníkem. Ostrava: Sagit, 2013. 230 s. ISBN 978-80-7208-920-8.

VESELOVSKÝ, Z. *Člověk a zvíře*. 1. vyd. Praha: Academia, 2000. 246 s. ISBN 80-200-0756-3.

ZÁLIŠ, N. *Koně a lidé*. 1. vyd. Praha: Alba, 2001.

8.1 Internetové zdroje

České sociální podnikání [online]. Praha: P3 - People, Planet, Profit, o.p.s. [cit.17.2.2015]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.ceske-socialni-podnikani.cz/>>

Databáze organizací/farem zabývajících se chovem koní [online]. Praha: Konicci.cz [cit.18.2.2015]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.konicci.cz/>>

Databáze organizací/farem zabývajících se chovem psů [online]. Praha: Hafici.cz [cit.18.2.2015]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.hafici.cz/>>

Domov Maxov – Ústav sociální péče. [online]. Lučany n. N., Horní Maxov: Domov Maxov [cit. 2.3.2015]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.domovmaxov.eu/>>

Huskies.cz on-line obchod. [online]. Horní Maxov: Jana Henychová, Huskies.cz [cit. 18.3.2015]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.huskiespaw.com/>>

Jmenný seznam 28 členné smečky „Harcovský les.“ [online]. Horní Maxov: Jana Henychová, Huskies.cz [cit. 18.3.2015]. Dostupné na World Wide Web: <http://harcovsky_les.sweb.cz/index-origin.htm/>

Léčba zvířaty, aneb když zvířata léčí – animoterapie [online]. Bruntál: Zdraví, rehabilitace [cit. 29.2.2015]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.rehabilitace.info/>>

Mapa Horní Maxov [online]. Horní Maxov: Mapy, Seznam.cz [cit. 15.3.2015]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.mapy.cz/>>

Pomoc, Týn nad Vltavou. [online]. Týn nad Vltavou: Pomoc, z.s. [cit. 20.2.2015]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.pomoc-tyn.cz/socialni-zemedelstvi/>>

Registr živnostenského podnikání RŽP. [online]. Praha: MPO [cit. 12.3.2015]. Dostupné na World Wide Web: <[http://www.rzp.cz /](http://www.rzp.cz/)>

Siberian husky - Huskies.cz [online]. Horní Maxov: Huskies.cz [cit. 18.3.2015]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.huskies.cz/>>

9 Přílohy

Seznam příloh

- Příloha č. 1 – Tabulka podkladů pro graf č. 1 str. 30*
- Příloha č. 2 – Tabulka podkladů pro graf č. 2 str. 31*
- Příloha č. 3 - Poměrné rozložení na cílové skupiny v krajích ČR (v adresáři P3) – dalších 10 krajů, pokrčování ke grafům na str. 32*
- Příloha č. 4 - Tabulka podkladů pro graf č. 4 na str. 36*
- Příloha č. 5 - Tabulka podkladů pro graf č. 5 na str. 37*
- Příloha č. 6 - Tabulka podkladů pro graf č. 6 na str. 37*
- Příloha č. 7 - Tabulka podkladů pro graf č. 7 na str. 44*
- Příloha č. 8 - Tabulka podkladů pro graf č. 8 na str. 45*
- Příloha č. 9 - Tabulka podkladů pro graf č. 9 na str. 45*
- Příloha č. 10 – Tabulka podkladů pro graf č. 10 na str. 51*
- Příloha č. 11 – Tabulka podkladů pro graf č. 11 na str. 51*
- Příloha č. 12 – Tabulka podkladů pro graf č. 12 na str. 52*
- Příloha č. 13 - Fotografie penzionu Jany Henychové pro pořádání musherské školy*
- Příloha č. 14 - Fotografie apartmá v penzionu Jany Henychové*
- Příloha č. 15 - Mapa vzdálenosti penzionu Jany Henychové od Domova Maxov (mapy.cz)*
- Příloha č. 16 - Fotografie ze závodu Femundlopet 600 km/Norsko 2/2015 (Zdroj: Jana H.)*
- Příloha č. 17 – Závodní tým Husky Annamaet na ME v Maďarsku 2014 (Zdroj: Jana H.)*
- Příloha č. 18 – Závodnice Husky Annamaet týmu Tereza Žitná na závodě canicrossu v Dobříši 7/2014 (Zdroj: Jana H.)*
- Příloha č. 19 – Výpis z veřejné části Živnostenského rejstříku (Zdroj: www.rzp.cz)*
- Příloha č. 20 – Upoutávka na Dětský letní kurz (Zdroj: www.huskies.cz)*

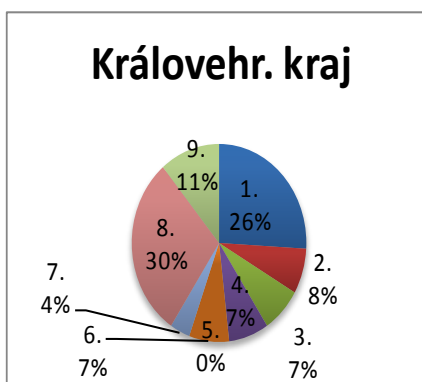
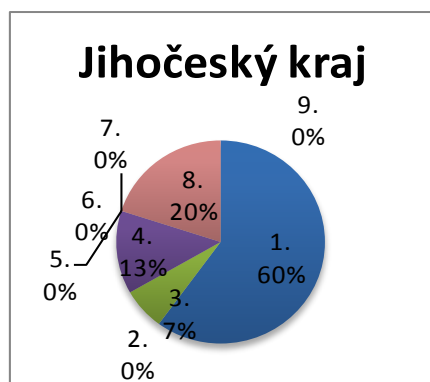
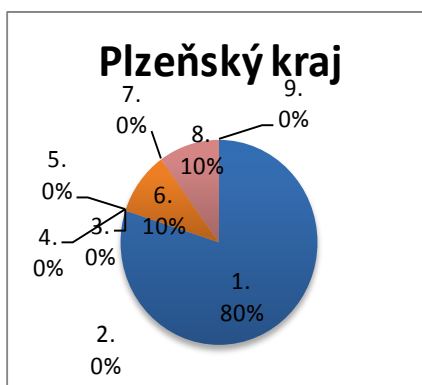
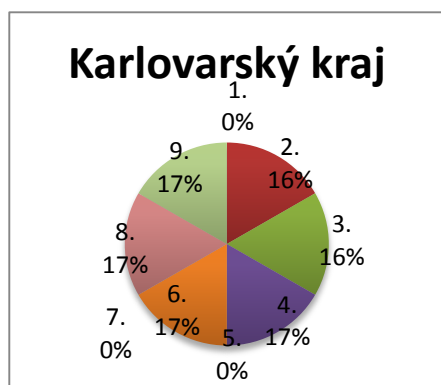
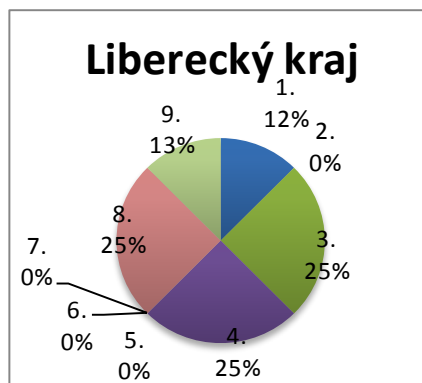
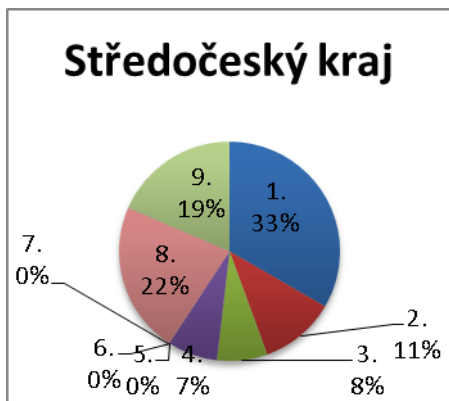
Příloha č. 1 – Tabulka podkladů pro graf č. 1 na str. 30

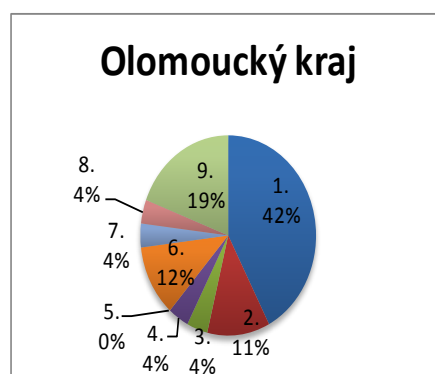
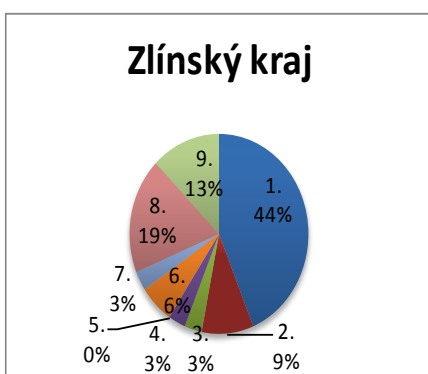
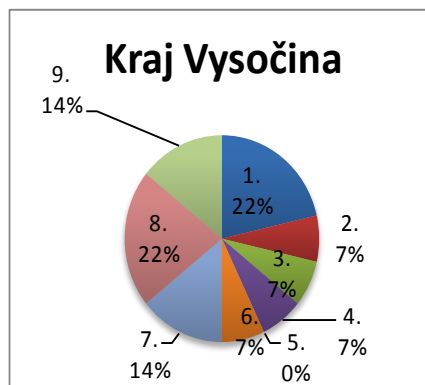
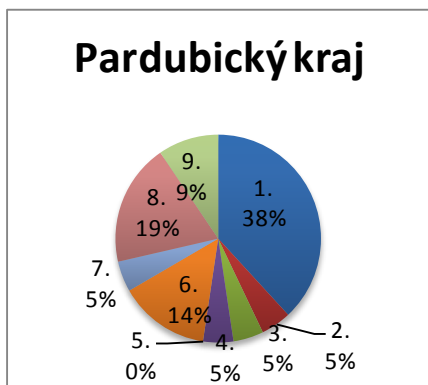
Kraj:	Celkový počet sociálních podniků	Ve městě	Na venkově	Tržní	Netržní
Ústecký kraj	20	15	5	19	1
Středočeský kraj	18	5	13	15	3
Hlavní město Praha	45	45	0	41	4
Liberecký kraj	3	2	1	2	1
Karlovarský kraj	3	1	2	2	1
Plzeňský kraj	8	5	3	7	1
Jihočeský kraj	11	8	3	8	3
Královehradecký kraj	12	7	5	11	1
Pardubický kraj	9	6	3	7	2
Kraj Vysočina	7	5	2	6	1
Jihomoravský kraj	24	22	2	18	6
Zlínský kraj	17	12	5	11	6
Olomoucký kraj	16	12	4	13	3
Moravskoslezský kraj	19	16	3	18	1
Celkový počet	212	161	51	178	34

Příloha č. 2 – Tabulka podkladů pro graf č. 2 na str. 31

Kraj:	celkem	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Ústecký kraj	35	14	5	2	0	0	1	0	11	2
Středočeský kraj	27	9	3	2	2	0	0	0	6	5
Hlavní město Pr.	59	31	7	2	1	0	5	2	5	6
Liberecký kraj	8	1	0	2	2	0	0	0	2	1
Karlovarský kraj	6	0	1	1	1	0	1	0	1	1
Plzeňský kraj	10	8	0	0	0	0	1	0	1	0
Jihočeský kraj	15	9	0	1	2	0	0	0	3	0
Královehr. kraj	27	7	2	2	2	0	2	1	8	3
Pardubický kraj	21	8	1	1	1	0	3	1	4	2
Kraj Vysočina	14	3	1	1	1	0	1	2	3	2
Jihomor. kraj	34	17	2	1	1	0	0	1	7	5
Zlínský kraj	32	14	3	1	1	0	2	1	6	4
Olomoucký kraj	26	11	3	1	1	0	3	1	1	5
Moravskosl. kraj	45	12	5	5	5	0	2	0	10	6
Celkový počet	359	144	33	22	20	0	21	9	68	42

Příloha č. 3 - Poměrné rozložení na cílové skupiny v krajích ČR (v adresáři P3) – ostatních 10 krajů, pokračování ke grafům na str. 32

Příloha č. 4 - Tabulka podkladů pro graf č. 4 na str. 37

Kraj:	Sociální podniky zaměřené na canisterapii	městské	venkovské
Ústecký kraj	4	2	2
Středočeský kraj	10	6	4
Hlavní město Praha	6	6	0
Liberecký kraj	7	5	2
Karlovarský kraj	0	0	0
Plzeňský kraj	4	1	3
Jihočeský kraj	3	1	2
Královehradecký kraj	2	2	0
Pardubický kraj	7	3	4
Kraj Vysočina	3	2	1
Jihomoravský kraj	10	7	3
Zlínský kraj	6	4	2
Olomoucký kraj	2	2	0
Moravskoslezský kraj	11	6	5
Celkový počet	75	49	26

Příloha č. 5 - Tabulka podkladů pro graf č. 5 na str. 37

Kraj:	Sociální podniky zaměřené na canisterapii MĚSTSKÉ	TRŽNÍ	NETRŽNÍ
Ústecký kraj	2	0	2
Středočeský kraj	7	2	5
Hlavní město Praha	6	3	3
Liberecký kraj	5	1	4
Karlovarský kraj	0	0	0
Plzeňský kraj	1	0	1
Jihočeský kraj	2	1	1
Královehradecký kraj	2	0	2
Pardubický kraj	3	1	2
Kraj Vysočina	2	1	1
Jihomoravský kraj	7	1	6
Zlínský kraj	4	0	4
Olomoucký kraj	2	0	2
Moravskoslezský kraj	6	0	6
Celkový počet	49	10	39

Příloha č. 6 - Tabulka podkladů pro graf č. 6 na str. 37

Kraj:	Sociální podniky zaměřené na canisterapii VENKOVSKÉ	TRŽNÍ	NETRŽNÍ
Ústecký kraj	2	0	2
Středočeský kraj	3	1	2
Hlavní město Praha	0	0	0
Liberecký kraj	2	1	1
Karlovarský kraj	0	0	0
Plzeňský kraj	3	0	3
Jihočeský kraj	1	1	0
Královehradecký kraj	0	0	0
Pardubický kraj	4	1	3
Kraj Vysočina	1	1	0
Jihomoravský kraj	3	1	2
Zlínský kraj	2	0	2
Olomoucký kraj	0	0	0
Moravskoslezský kraj	5	0	5
Celkový počet	26	6	20

Příloha č. 7 - Tabulka podkladů pro graf č. 7 na str. 44

Kraj:	Sociální podniky zaměřené na hippoterapii	městské	venkovské
Ústecký kraj	3	2	1
Středočeský kraj	12	5	7
Hlavní město Praha	10	9	1
Liberecký kraj	3	2	1
Karlovarský kraj	2	2	0
Plzeňský kraj	6	4	2
Jihočeský kraj	7	3	4
Královehradecký kraj	4	0	4
Pardubický kraj	6	1	5
Kraj Vysočina	6	3	3
Jihomoravský kraj	6	3	3
Zlínský kraj	1	0	1
Olomoucký kraj	4	2	2
Moravskoslezský kraj	12	7	5
Celkový počet	82	42	40

Příloha č. 8 - Tabulka podkladů pro graf č. 8 na str. 45

Kraj:	Sociální podniky zaměřené na hippoterapii MĚSTSKÉ	TRŽNÍ	NETRŽNÍ
Ústecký kraj	2	1	1
Středočeský kraj	5	0	5
Hlavní město Praha	10	2	8
Liberecký kraj	1	1	0
Karlovarský kraj	2	1	1
Plzeňský kraj	4	2	2
Jihočeský kraj	3	1	2
Královehradecký kraj	1	0	1
Pardubický kraj	1	0	1
Kraj Vysočina	3	0	3
Jihomoravský kraj	3	1	2
Zlínský kraj	0	0	0
Olomoucký kraj	1	0	1
Moravskoslezský kraj	6	3	3
Celkový počet	42	12	30

Příloha č. 9 - Tabulka podkladů pro graf č. 9 na str. 45

Kraj:	Sociální podniky zaměřené na hipoterapii VENKOVSKÉ	TRŽNÍ	NETRŽNÍ
Ústecký kraj	1	0	1
Středočeský kraj	6	3	3
Hlavní město Praha	0	0	0
Liberecký kraj	2	0	2
Karlovarský kraj	0	0	0
Plzeňský kraj	3	1	2
Jihočeský kraj	4	1	3
Královehradecký kraj	4	2	1
Pardubický kraj	5	1	4
Kraj Vysočina	3	0	3
Jihomoravský kraj	3	0	3
Zlínský kraj	1	1	0
Olomoucký kraj	3	2	1
Moravskoslezský kraj	6	1	5
Celkový počet	40	12	28

Příloha č. 10 - Tabulka podkladů pro graf č. 10 na str. 51

Typ cílové skupiny	Podniky zaměřené na canisterapii
1. zdravotně postižení	63
2. mládež a mladí dosp.	52
3. Osoby bez přístřeší	3
4. Os. po výkonu trestu	3
5. Oběti trestných činů	4
6. Pečující o os. blízkou	32
7. Osoby závislé	4
8. Dlouh. Nezaměstnaní	4
9. Ost. (senioři, etnické sk.)	47

Příloha č. 11 - Tabulka podkladů pro graf č. 11 na str. 51

Typ cílové skupiny	Cílové skupiny podniků zaměřených na hippoterapii
1. zdravotně postižení	70
2. mládež a mladí dosp.	63
3. Osoby bez přístřeší	2
4. Os. po výkonu trestu	2
5. Oběti trestných činů	3
6. Pečující o os. blízkou	34
7. Osoby závislé	2
8. Dlouh. Nezaměstnaní	2
9. Ost. (senioři, etnické sk.)	18

Příloha č. 12 - Tabulka podkladů pro graf č. 12 na str. 52

Typ cílové skupiny	Cílové skupiny nezemědělských podniků
1. zdravotně postižení	144
2. mládež a mladí dosp.	33
3. Osoby bez přístřeší	22
4. Os. po výkonu trestu	20
5. Oběti trestných činů	0
6. Pečující o os. blízkou	21
7. Osoby závislé	9
8. Dlouh. Nezaměstnaní	68
9. Ost. (senioři, etnické sk.)	42

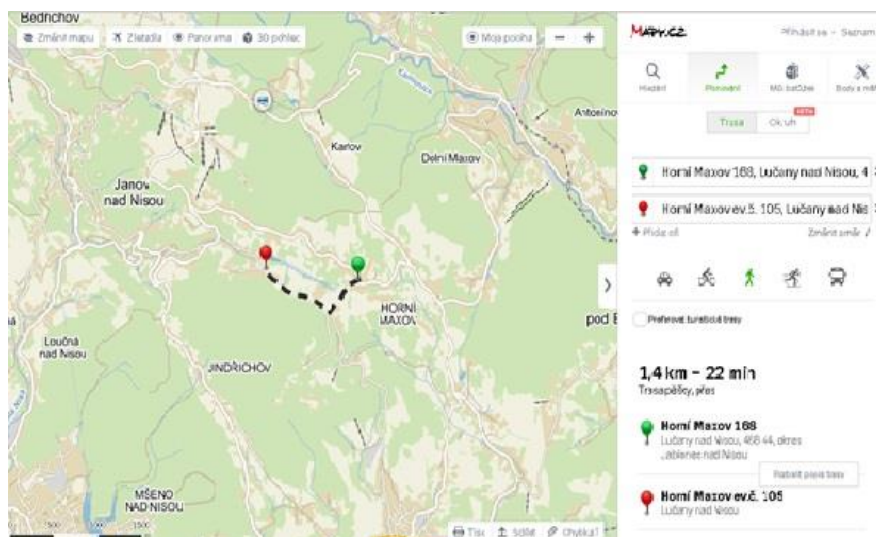
Příloha č. 13 - Fotografie penzionu Jany Henychové pro pořádání musherské školy

Příloha č. 14 - Fotografie apartmá v penzionu Jany Henychové

Příloha č. 15 - Mapa vzdálenosti penzionu Jany Henychové od Domova Maxov

Příloha č. 16 - Fotografie ze závodu Femundlopet 600 km v Norsku v únoru 2015

Příloha č. 17 – Závodní tým Husky Annamaet na ME v Maďarsku 2014

Příloha č. 18 – Závodnice Husky Annamaet týmu Tereza Žitná na závodě canicrossu v Dobříši 7/2014 (Foto Petr Fochtler)

Výpis z veřejné části Živnostenského rejstříku

Platnost k 18.03.2015 23:30:15

Jméno a příjmení: **Ing. Jana Henychová**
Datum narození: **30.11.1971**
Občanství: **Česká republika**
Sídlo: **Horní Maxov ev. č. 105, 468 44, Lučany nad Nisou**
Identifikační číslo osoby: **[REDAKOVANÉ]**

Živnostenské oprávnění č.1

Předmět podnikání: **Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona**
Obory činnosti: **Chov zvířat a jejich výcvik (s výjimkou živočišné výroby)**
Potrubi a pozemní doprava (vyjma železniční a silniční motorové dopravy)
Ubytovací služby
Příprava a vypracování technických návrhů, grafické a kresličské práce
Mimoškolní výchova a vzdělávání, pořádání kurzů, školení, včetně lektorské činnosti
Druh živnosti: **Ohlašovací volná**
Vznik oprávnění: **19.10.1992**
Doba platnosti oprávnění: **na dobu neurčitou**

Provozovny k předmětu podnikání číslo

1. Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona

Obor činnosti: Chov zvířat a jejich výcvik (s výjimkou živočišné výroby)

Adresa: **Horní Maxov ev. č. 105, 468 44, Lučany nad Nisou**

Identifikační číslo provozovny: **1009219600**

Zahájení provozování dne: **04.11.2013**

Obor činnosti: Potrubi a pozemní doprava (vyjma železniční a silniční motorové dopravy)

Adresa: **Horní Maxov ev. č. 105, 468 44, Lučany nad Nisou**

Identifikační číslo provozovny: **1009219600**

Zahájení provozování dne: **04.11.2013**

Obor činnosti: Ubytovací služby

Adresa: **Horní Maxov ev. č. 105, 468 44, Lučany nad Nisou**

Identifikační číslo provozovny: **1009219600**

Zahájení provozování dne: **04.11.2013**

Obor činnosti: Příprava a vypracování technických návrhů, grafické a kresličské práce

Adresa: **Horní Maxov ev. č. 105, 468 44, Lučany nad Nisou**

Identifikační číslo provozovny: **1009219600**

Zahájení provozování dne: **04.11.2013**

Obor činnosti: Mimoškolní výchova a vzdělávání, pořádání kurzů, školení, včetně lektorské činnosti

Adresa: **Horní Maxov ev. č. 105, 468 44, Lučany nad Nisou**

Identifikační číslo provozovny: **1009219600**

Zahájení provozování dne: **04.11.2013**

Úřad příslušný podle §71 odst.2 živnostenského zákona: **Magistrát města Jablonec nad Nisou**

Ministerstvo průmyslu a obchodu osvědčuje, že údaje uvedené v tomto výpisu jsou k datu platnosti výpisu zapsány v živnostenském rejstříku.

DĚTSKÝ LETNÍ KURZ S POLÁRNÍMI PSY HUSKY

Letní pobytový kurz pro děti s polárními psy HUSKY, výtvarnými dílnami, letními sportovními aktivitami.

Místo pobytu: Horní Maxov– Jizerské hory

Ubytování: Horská chalupa s 3 samostatnými pokoji, společným prostorem a sociálním zařízením.

Kapacita: 10 dětí maximálně v jednom termínu

Stravování: 5x denně

Program: Výlety se psy a práce s nimi , základy canicrossu, malování, práce s vlnou- plstění, malování na sklo a trička, korálková dílna, mini-škola orientačního běhu, tábornické dovednosti, raftový výlet, návštěva horolezeckého centra + další

Věk dětí: 7– a více let

Cena: 6.500,- Kč

Pořadatel: Jana Henychová

Přejete si pěkné prázdniny pro Vaše dítě, které miluje psy? Přejete si, aby se Vaše dítě naučilo zodpovědnosti a porozumění vůči zvířatům? Máte jedinečnou příležitost poslat Vaše dítě tento letní kurz, kde potká hromadu kamarádů dvou- nohých i čtyř- nohých. Nabízíme Vám týdenní pobyt v Jizerských horách, letní pobytový kurz pro děti a mládež s polárními psy husky, kde program organizuje Jana Henychová, musherka, chovatelka se zkušenostmi v organizování různých outdoorových akcí v rámci své Husky školy. Veškeré informace na www.huskies.cz.

Příhláška: Další informace po vyžádání na e-mailu: huskies.cz@seznam.cz

V případě Vašeho zájmu, nebo získání dalších informací, kontaktujte nás na:

Jana Henychová, Horní Maxov 105E, Lučany nad Nisou, 468 71, tel.: 724045565, huskies.cz@seznam.cz, www.huskies.cz

TERMÍNY:

KURZ I- 01.7.-07.7.2015	KURZ III- 22.7.-28.7.2015	KURZ V- 12.8.-18.8.2015
KURZ II- 11.7.-17.7.2015	KURZ IV- 02.8.-08.8.2015	KURT VI- 23.8.-29.8.2015